

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**«ΣΔΙΤ: ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΜΙΑ
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ»**

ΤΣΟΛΑΚΙΔΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Dr ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ, 2010

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία ασχολείται με το θεσμό των συμπράξεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, ο οποίος είναι ευρύτερα γνωστός ως ΣΔΙΤ ή με τον αγγλικό όρο Public Private Partnerships (PPPs). Ο συγκεκριμένος θεσμός εμφανίστηκε στην Ελλάδα για πρώτη φορά με τον Ν. 3389/2005.

Σκοπός είναι μια ολοκληρωμένη παρουσίαση-ενημέρωση γύρω από τον θεσμό των ΣΔΙΤ, η σύγκριση μεταξύ της ευρωπαϊκής εμπειρίας και της ελληνικής πραγματικότητας και το κατά πόσον οι ΣΔΙΤ μπορούν να χρησιμεύσουν ως εναλλακτικός τρόπος υλοποίησης Δημοσίων Έργων αλλά και Υπηρεσιών.

Με βάση τα παραπάνω, παρουσιάζονται συγκεκριμένα συμπεράσματα από την αξιολόγηση του θεσμού των ΣΔΙΤ και παρατίθενται συγκεκριμένες προτάσεις για το μέλλον, οι οποίες αφορούν την καλύτερη εφαρμογή, την κερδοφορία και την μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους μέσω των συμπράξεων αυτών.

Αναφέρεται λεπτομερώς ο τρόπος με τον οποίο έγινε η επιλογή του ερευνητικού δείγματος καθώς και η αντιπροσωπευτικότητά του, το δείγμα της έρευνας (πχ εξερευνητική, περιγραφική, αιτιολογική) και ο τρόπος με τον οποίο διεξήχθη (πχ ποσοτική – ποιοτική, τρόπος συλλογής πρωτογενών – δευτερογενών στοιχείων). Επίσης, αξιολογείται ο λόγος για τον οποίο επελέγη η συγκεκριμένη μεθοδολογία.

Στόχος στην αναλυτική περιγραφή της μεθοδολογίας είναι να αποσαφηνιστούν πλήρως οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν, να δοθεί η δυνατότητα επαλήθευσης των αποτελεσμάτων που θα ακολουθήσουν και να δοθεί η δυνατότητα επανάληψης της μεθόδου από άλλους ερευνητές.

Η μεθοδολογική προσέγγιση του θέματος είναι η κατευθυντήρια γραμμή που οδηγεί στην εξαγωγή συμπερασμάτων. Σ' αυτό το σημείο γίνεται αναφορά στον τρόπο που ακολουθείται στην παρούσα εργασία, δηλαδή η σύνδεση των αρχικών ερωτημάτων, της διερευνητικής μεθόδου και τέλος η εξαγωγή των συμπερασμάτων.

Έτσι λοιπόν, το πρώτο βήμα είναι να απαντηθεί η ερώτηση τι είναι οι ΣΔΙΤ, ποια τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους. Η ερώτηση που εν συνεχεία ανακύπτει και έχει κεντρική θέση στην έρευνα είναι αν οι ΣΔΙΤ μπορούν να συντελέσουν στην παροχή καλύτερων υπηρεσιών στην Υγεία.

Για να απαντηθεί πρέπει να γίνει ανάλυση των ΣΔΙΤ σαν έννοια με όλα τα χαρακτηριστικά της. Ακολούθως όμως, για να διερευνηθεί το ερώτημα της συμβολής των ΣΔΙΤ στην επίλυση του ζητήματος, εξετάστηκαν μελέτες περίπτωσης από την πραγματικότητα, για να διαπιστωθεί αν η πορεία των έργων αυτών μέχρι τώρα έχει θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα. Για να γίνει αυτό επιλέχθηκαν περιπτώσεις από την Ευρώπη και όλο τον υπόλοιπο κόσμο και αναλύθηκαν με βάση κάποιες ποιοτικές και ποσοτικές παραμέτρους.

Το πλαίσιο αξιολόγησης προκύπτει έχοντας ως στόχο τον εντοπισμό των επιπτώσεων στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική και περιβαλλοντική σφαίρα. Μια σύγκριση μεταξύ πολλών μελετών περίπτωσης ίσως κρύβει παραδοχές που διαστρεβλώνουν τη γενική τάση και ερμηνεία της πραγματικότητας.

Οι μελέτες περίπτωσης και οι πληροφορίες που παρέχουν είναι στην ουσία φωτογραφίες μιας δεδομένης κατάστασης, που ακόμα συνεχίζεται και δεν έχει αποτιμηθεί σε πλήρη έκταση.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί όμως ότι οι πληροφορίες για κοινωνικής φύσεως ζητήματα ήταν μια από τις βασικές επιλογές κατά τη βιβλιογραφική έρευνα. Έγινε σημαντική προσπάθεια για διασταύρωση από ποικίλες πηγές των ειδήσεων που παρατίθενται για να αναδυθούν θέματα τα οποία στο πρώτο στάδιο έρευνας για οικονομικά στοιχεία, δεν ήταν δυνατόν να βρεθούν.

Συνεπώς, στην αξιολόγηση των μελετών περίπτωσης επιλέχθηκε ένα σύνολο κριτηρίων που έχει να κάνει με τον κοινωνικό αντίκτυπο στις πτυχές της κοινωνίας στις οποίες υλοποιήθηκαν οι ΣΔΙΤ.

Ένα δεύτερο στάδιο ανάλυσης είχε να κάνει με τον ελληνικό χώρο. Το κεντρικό ερώτημα ήταν εάν στο μέλλον η πρακτική των ΣΔΙΤ μπορεί να εφαρμοστεί στον τομέα της Υγείας και εάν ναι, τι θα έπρεπε να επισημανθεί για τον ελλαδικό χώρο.

Οι έρευνες που χρησιμοποιήθηκαν και αξιολογήθηκαν είναι αυτές των Κονδύλη και συν (2009), των Yongjian et all (2009), των Σίσκου και συν (2007), των Χατζητόλιου και συν (2007), καθώς και του Φίλτρου (2007) και των Δελασούδα και συν (2007). Εκτενής αναφορά στα συμπεράσματα και στις μεθόδους έρευνας γίνεται στη διάρκεια της εργασίας.

Επίσης, χρησιμοποιούνται εκτενώς τα πρακτικά συνεδρίων που έχουν λάβει χώρα ανά τον κόσμο, καθώς και ενδιαφέροντα στοιχεία που αντλούνται από τους διαδικτυακούς τόπους του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Ασφάλισης και της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ.

Μετά τη ψήφιση του Ν. 3389/2005 στην Ελλάδα έχουν εγκριθεί στον τομέα της Υγείας, το Κέντρο Αποκατάστασης και Αποθεραπείας Βορείου Ελλάδος καθώς και το Νέο Ογκολογικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης. Επίσης, υπάρχει και ένας αρκετά μεγάλος αριθμός συμπράξεων ΣΔΙΤ, οι οποίες βρίσκονται σε αρχικό ή προχωρημένο στάδιο αποπεράτωσης. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε το Νέο Παιδιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης καθώς και το Γενικό Νοσοκομείο Πρέβεζας. Στο σχετικό κεφάλαιο γίνεται εκτενής αναφορά σε όλα τα εν εξελίξει ή εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ στη χώρα μας.

Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο Γενικό μέρος της Εργασίας γίνεται ενδελεχής παρουσίαση των ΣΔΙΤ και αναφέρονται οι χώροι στους οποίους εφαρμόζονται. Επίσης, παρουσιάζεται και αξιολογείται το νομοθετικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο λειτουργούν οι ΣΔΙΤ στην Ελλάδα. Τέλος, γίνεται αναφορά στη σχετική ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία, τόσο σε επιστημονικά άρθρα όσο και σε μελέτες και πρακτικά Συνεδρίων από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Στο δεύτερο μέρος, το «Ειδικό Πλαίσιο», η έρευνα επικεντρώνεται στην εφαρμογή των ΣΔΙΤ στον ευαίσθητο τομέα της Υγείας στον Ελλαδικό χώρο, παρουσιάζοντας ταυτόχρονα τις ειδικές συνθήκες και τον κοινωνικό χαρακτήρα, που διέπει τις υπηρεσίες που αφορούν τον εν λόγω χώρο. Επίσης, αξιολογείται η συνεισφορά των συμπράξεων ΣΔΙΤ στην κατασκευή υποδομών ειδικότερα στο χώρο της Υγείας στο διεθνή αλλά και στο Ελλαδικό χώρο, λαμβάνοντας υπόψη τις καινοτομίες, τα οφέλη καθώς και τις ενδεχόμενες ελλείψεις που παρουσιάζονται πριν, κατά τη διάρκεια αλλά και μετά το πέρας μίας σύμπραξης ΣΔΙΤ.

Επίσης, εξετάζεται η προϋπάρχουσα ελληνική εμπειρία από τις συμβάσεις καθώς και οι πρώτες προσπάθειες εφαρμογής των ΣΔΙΤ, μετά την ψήφιση του ειδικού νόμου, που προαναφέρθηκε. Η ελληνική εμπειρία συγκρίνεται, όπου αυτό είναι δυνατό, με τη διεθνή, με σκοπό τη διεξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων.

Σε μια ΣΔΙΤ οι ρόλοι του Δημόσιου και του Ιδιωτικού Τομέα είναι προκαθορισμένοι.

Ο Δημόσιος Τομέας αναλαμβάνει:

- . τον καθορισμό του γενικού σχεδίου ΣΔΙΤ,
- . την αξιολόγηση της πρότασης του ιδιωτικού φορέα,
- . την υποστήριξη εκτέλεσης του έργου,
- . την παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου και της τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων του Ιδιώτη.

Ο Ιδιωτικός Τομέας αναλαμβάνει:

- . την εκπόνηση των μελετών σύμφωνα με το γενικό σχέδιο της προκήρυξης,
- . την κατασκευή του έργου,
- . την εξασφάλιση της απαιτούμενης χρηματοδότησης του έργου,
- . τη διαχείριση και λειτουργία του έργου ή τη συντήρησή του,
- . την επιστροφή στο Δημόσιο του έργου μετά τη λήξη της συμβατικής περιόδου.

Η επιλογή των ιδιωτών που αναλαμβάνουν ένα έργο ΣΔΙΤ γίνεται μετά από δημόσιο διαγωνισμό. Οι ΣΔΙΤ υλοποιούνται με συμβάσεις, στις οποίες περιγράφονται λεπτομερώς όλες οι παράμετροι του έργου, τόσο κατά την περίοδο κατασκευής όσο και κατά την περίοδο λειτουργίας, καθώς και οι υποχρεώσεις τόσο του Ιδιωτικού όσο και του Δημόσιου τομέα. Τα έργα που υλοποιούνται με ΣΔΙΤ επιστρέφονται στο Δημόσιο μετά από συγκεκριμένη περίοδο λειτουργίας, όπως αυτή ορίζεται στη σύμβαση.

Με το πέρας του διαγωνισμού, ο υποψήφιος Ιδιωτικός Φορέας που επιλέγεται δημιουργεί μία ανώνυμη Εταιρεία Ειδικού Σκοπού (ΕΕΣ), η οποία αναλαμβάνει, ανάλογα με την περίπτωση:

- την ολοκλήρωση των μελετών,
- την κατασκευή του έργου και
- είτε τη λειτουργία και εκμετάλλευσή του είτε τη συντήρησή του σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού.

Η ΕΕΣ υπογράφει με το Δημόσιο μια σύμβαση, με την οποία ρυθμίζονται όλα τα θέματα που αφορούν το έργο και επίσης, εξασφαλίζει την χρηματοδότησή του. Η χρηματοδότηση προέρχεται συνήθως κατά ένα μικρό ποσοστό από τα ίδια κεφάλαια των ιδιωτών και κατά το μεγαλύτερο ποσοστό από δανειακά κεφάλαια.

Οι Δημόσιοι Φορείς που σκοπεύουν να προχωρήσουν σε μία ΣΔΙΤ σύμφωνα με τον Ν.3389/2005, πρέπει να υποβάλλουν σχετική πρόταση προς την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ, η οποία θα συνοδεύεται από τα απαραίτητα στοιχεία που θα τεκμηριώνουν τη σκοπιμότητα υλοποίησής της. Η πρόταση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει:

- . Αναλυτική περιγραφή του έργου που αποτελεί το αντικείμενο της Σύμπραξης και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του.
- . Ενδεικτικό προϋπολογισμό.
- . Κόστος λειτουργίας και συντήρησης.
- . Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
- . Προτεινόμενη μορφή σύμπραξης (είσπραξη τελών από χρήστες ή Δημόσιο, χρηματοδοτική συμβολή του Δημοσίου κλπ).
- . Έλεγχο οικονομικής αποδοτικότητας (value for money) που θα αιτιολογεί την επιλογή της σύμπραξης σε σχέση με την υλοποίηση του έργου με δημόσια χρηματοδότηση.
- . Άλλα θέματα που μπορεί να επηρεάζουν σημαντικά την υλοποίηση του έργου, όπως, νομικά, περιβαλλοντικά κλπ.

Στις διαδικασίες ανάθεσης και στις σχέσεις του Δημοσίου Φορέα που ενεργεί ως Αναθέτουσα Αρχή με τους υποψηφίους, εφαρμόζονται οι γενικές αρχές της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας (ίσης μεταχείρισης, διαφάνειας, προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, κλπ). Η ανάθεση γίνεται μετά από δημόσιο διαγωνισμό με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία. Υπό ορισμένους όρους, που προβλέπονται στον νόμο, μπορεί να εφαρμοστεί και η διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή η διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Η ανάθεση των Συμβάσεων ΣΔΙΤ γίνεται με κριτήριο είτε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, είτε τη χαμηλότερη τιμή. Τα ελάχιστα προσόντα και ικανότητες των υποψηφίων που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης ορίζονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

EXECUTIVE SUMMARY

The aim of this paper is to thoroughly present the case of public-private partnerships (also known as PPPs) in Greece since their first introduction to the country with the ratification of the law act 3389/2005.

The primary focus here was a complete, updated presentation of the institution of the PPPs and finally its evaluation as an alternative means of production of public works and services. Furthermore, what was attempted here was a comparison of the implementation of the PPPs in several projects across different European countries and the Greek experience of the PPPs so far.

As far as the methodology adopted is concerned, this paper was divided into two sections. In the first part, called “General Framework of PPPs”, an introspective presentation of the PPPs was offered involving their types and their forms and the financial models which can give a reliable evaluation of those types of investments.

In reference with the various advantages of the PPP contracts, these were not only mentioned but were also evaluated in terms of their decisive role in choosing a model of mutual cooperation-partnership. On the other end, the disadvantages of the PPPs helped towards forming a more concrete and objective view of those kinds of partnerships.

In addition to listing the advantages and disadvantages, the legal framework for the formation, function and risk taking of such projects in Greece as well as the funding issues involved were presented. In our analysis it became apparent that the legal framework in question can sometimes prove to be a hindrance in the development of those projects. On the other hand, no one can deny that it does safeguard the interests of all parties involved, which are the public sector, the private sector and the citizens, who as consumers of the end-product of the partnership, are at the receiving end of the many goods and services on offer.

At this point it should be pointed out that the legal framework surrounding the PPPs was extensively presented with the use of the relevant literature, published scientific articles and finally the published work of relevant conventions in Greece and around the world- as well as those published online.

The potential problems that could result in the process of implementation and function of those partnerships is an issue of major importance which was analyzed further in the paper. After raising the various problems and issues concerning the PPPs, it was though appropriate to make some suggestions regarding their safest and most tamely execution possible so as to reinforce the PPPs in their role as well-established and tried partnership models.

In the second section, called “Special Framework”, our research focused on the implementation of the PPPs in the sensitive Health Sector in Greece with special reference to the circumstances and the social significance of the particular sector of health provision. At the same time the contribution of the PPPs to the construction of infrastructure was evaluated not only on Greek national level, but on international as well. The innovations, benefits and shortcomings of all the Public-Private Partnerships examined were analyzed during the stage of implementation and well after it.

Concerning the Greek experience, all the relevant merges and initial efforts of implementation which followed the ratification of the aforementioned law were examined. Where possible, the Greek experience was then compared to the international one with the intention of producing secure and objective results. For even more concise results, partnerships which already function in Greece were also presented.

Concerning the economic analysis of the PPPs, the presentation and evaluation of the economical data was approached with great care at precision upon which we based our final conclusions. At the final stage, possible solutions for better economic results were suggested.

Based on all the above, the evaluation of the institution of the PPPs along with suggestions for future action aimed at profit maximization, better utilization of the projects and maximization of social benefits were made, taking under consideration the ever-increasing demands and special socio-economic circumstances of our contemporary society.

The aim when describing analytically the methodology used is to clarify to full extend the methods used, the possibility of verifying the results that will ensue and also to make possible the repetition of the method for others engaged in relevant research.

The methodology approach is the guideline which will lead to the extraction of the conclusions. At this point the principal questions set in this project are connected with the research method and finally with the final conclusions that are drawn.

The set of the research questions of this project are the following:

- The first cogitative question is this: What is it meant by the term Public Private Partnerships (PPPs)?
- What can be said to be their advantages and what their disadvantages?
- Another question central to this research project is the following: Do these types of contracts have the potential to act as positive forces of change in the health care sector?

This is a vital question which in order to be investigated requires the close examination of other case studies where the implementation of such contracts has already been utilized. For this investigation to be meaningful, certain public works under such contracts from Europe and around the world were selected on the grounds of their efficiency. The evaluation framework takes into account the consequences of these works on the public, social, political and economical sphere.

In any case, it should be mentioned that the conclusions and information extracted from these case studies are in essence the reflection of a given situation at a given time frame and under specific conditions that make the case study in question a unique case with its own distinctive characteristics. Furthermore the full extend of the impact of these works cannot be attributed in such a short period of time considering that the PPPs are a relatively recent development.

Another important issue under consideration in the Literature Review was the selection of case studies based on their social significance. The confirmation of the various sources that were selected was of critical importance in order to assure the credibility of the information provided by the case studies in question. A second fundamental question to be answered in the project is whether the practice of the PPPs can be successfully applied in the health care sector in Greece in the future, the potential perils or pitfalls that this endeavor may entail given the proprieties of the Greek health system, and lastly any suggestions that can be made in order to avoid them.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη.....	1
Executive Summary.....	7
Περιεχόμενα.....	10
Ευχαριστίες.....	12
Πρόλογος.....	13
Εισαγωγή.....	18

ΜΕΡΟΣ Α: ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΔΙΤ

Κεφ. 1 ^ο Τι είναι οι ΣΔΙΤ.....	22
1.1 Παραδείγματα εφαρμογής ΣΔΙΤ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.....	25
1.2 Καταμερισμός αρμοδιοτήτων.....	29
1.3 Το πλαίσιο σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα στην Ελλάδα.....	33
Κεφ. 2 ^ο Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα των ΣΔΙΤ - λόγοι επιλογής τους...36	
2.1 Πλεονεκτήματα των συμπράξεων ΣΔΙΤ.....	37
2.2 Μειονεκτήματα των συμπράξεων ΣΔΙΤ.....	40
2.3 Λόγοι επιλογής των ΣΔΙΤ.....	43
Κεφ. 3 ^ο Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα - Ελληνική Πραγματικότητα – Νομοθεσία.....	46
3.1 Κριτική.....	48
Κεφ. 4 ^ο Γενική Οικονομική Προσέγγιση των ΣΔΙΤ.....	50
Κεφ. 5 ^ο Προβλήματα στη λειτουργία των ΣΔΙΤ.....	52
5.1 Αξιολόγηση κινδύνων.....	53
Κεφ. 6 ^ο Σημερινή πραγματικότητα.....	56
6.1 Οικονομική κρίση.....	57
Κεφ. 7 ^ο Μελλοντικές Ενέργειες Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.....	59
7.1 Αποδοτικότερες ΣΔΙΤ και πως θα επιτευχθούν.....	60

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΙΔΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΔΙΤ – ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Κεφ. 1 ^ο	Συμπράξεις ΣΔΙΤ στο χώρο της Υγείας, στην Ελλάδα	65
1.1	Γενική παρουσίαση.....	66
1.2	Βιβλιογραφική ανασκόπηση.....	68
1.3	Η διεθνής εμπειρία.....	72
1.4	Η Ευρωπαϊκή εμπειρία.....	74
Κεφ. 2 ^ο	Οι ΣΔΙΤ στην Υγεία-Ελληνικό παράδοξο.....	78
2.1	Διαφορετικοί τύποι ΣΔΙΤ στον τομέα της Υγείας.....	82
2.2	Συμπράξεις ΣΔΙΤ σε εξέλιξη στην Ελλάδα.....	86
2.3	Σχολιασμός κριτική ανάλυση.....	93
2.4	Παρουσίαση προγραμματισμένων έργων ΣΔΙΤ	97
Κεφ. 3 ^ο	Μελλοντικές ενέργειες Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.....	100
3.1	Σύμπραξη Ανακύκλωσης.....	101
3.2	Αποδοτικότερες ΣΔΙΤ στον τομέα της Υγείας και πως μπορούν να επιτευχθούν.....	104
Κεφ. 4 ^ο	Οικονομική Κρίση.....	107
4.1	Επίδραση της οικονομικής κρίσης στις Συμπράξεις ΣΔΙΤ.....	108
4.2	Επίδραση της οικονομικής κρίσης στις μελλοντικές ΣΔΙΤ.....	110
	Επίλογος.....	115
	Βιβλιογραφία.....	118
	Παράρτημα	

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η πραγμάτωση της εργασίας αυτής δε θα μπορούσε να ολοκληρωθεί χωρίς τη συμπαράσταση μιας ομάδας ανθρώπων με κυριότερη την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου Δρ Οικονομοπούλου Χριστίνα, την οποία και θέλω θερμά να ευχαριστήσω για την καθοδήγηση, την κριτική και τα εποικοδομητικά της σχόλια όπως και όλους τους καθηγητές στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου για τις γνώσεις που μου μεταλαμπάδευσαν κατά τη διάρκεια της φοίτησης μου.

Ευχαριστώ θερμά επίσης τη σύζυγο και τα παιδιά μου για τη στήριξη και βοήθεια που μου προσέφεραν καθώς και τους γονείς μου.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι δαπάνες στο χώρο της υγείας στις χώρες της Ευρώπης αλλά και στις ΗΠΑ ανέρχονται σε τεράστια ποσά (με τάσεις αυξητικές) με αποτέλεσμα ο τομέας αυτός να αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες δημοσιονομικές προκλήσεις στις αναπτυγμένες χώρες. Οι παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτή την αύξηση είναι πολλοί και ποικίλοι όπως η αλλαγή επιδημιολογικών προτύπων, η γήρανση του πληθυσμού, η μετανάστευση, η ανάπτυξη της ιατρικής, η ραγδαία και συνεχής αναβάθμιση του δαπανηρού ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού και τα νέα υψηλού κόστους φάρμακα (Ιατρικό Βήμα, 2007, Κονδύλης Η., Μπένος Α.).

Οι συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού φορέα θεωρούνται ότι αποτελούν έναν αποτελεσματικό μηχανισμό χρηματοδότησης έργων κοινής ωφέλειας με ιδιωτικά κεφάλαια, αποσκοπώντας στη μείωση του κόστους κατασκευής και διαχείρισης, στη βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών αλλά και στην ταχύτερη υλοποίηση και παράδοση τους. Ο θεσμός των ΣΔΙΤ έχει παρουσιάσει αξιοσημείωτη εξέλιξη και στην Ελλάδα, ειδικά τα τελευταία πέντε χρόνια με την ψήφιση του σχετικού νόμου 3389, με τον οποίο ενσωματώθηκαν οι κοινοτικές οδηγίες και αποφάσεις σε σχέση με τις συμπράξεις ΣΔΙΤ στο εθνικό μας δίκαιο. Στόχος των ΣΔΙΤ είναι η χρηματοδότηση έργων τα οποία θα ήταν αδύνατο να υλοποιηθούν κάτω από άλλες συνθήκες λόγω των περιορισμένων διαθέσιμων κεφαλαίων του δημοσίου τομέα.

Οι ΣΔΙΤ αποτελούν συμβάσεις έργων υποδομής, μακροχρόνιου συνήθως χαρακτήρα, με γνώμονα την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος χρησιμοποιώντας οικονομικούς πόρους του ιδιωτικού τομέα. Για την εφαρμογή αυτών των έργων ωφέλιμες κρίνονται η οργανωτική και καινοτόμος δυναμική των ιδιωτικών εταιριών, οι οποίες διαθέτουν την τεχνογνωσία, την ειδίκευση και την εμπειρία σε σχέση με τη χρηματοδότηση αλλά και την εφαρμογή ανάλογων έργων. Από την πλευρά του ο ιδιώτης, είτε αυτός είναι φυσικό πρόσωπο είτε οργανισμός, αναλαμβάνει την αξιοποίηση των συγκεκριμένων ακινήτων και την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών. Το προσδοκώμενο αποτέλεσμα για τον ιδιώτη είναι ακολούθως η απρόσκοπτη εξασφάλιση κέρδους μέσα από την εκμετάλλευση των δημόσιων περιουσιακών στοιχείων.

Ιδανικά, μια τέτοια συμφωνία είναι προσοδοφόρα και επικερδής και για τις δυο πλευρές. Βέβαια, κάθε τέτοιο έργο βασίζεται σε συμβάσεις που περιέχουν αυστηρούς όρους και δεσμεύσεις για όλους, που εξασφαλίζουν την αρτιότητα της επένδυσης και προβλέπουν την επίλυση κάθε πιθανού προβλήματος που μπορεί να ανακύψει κατά την πορεία του έργου.

Το συγκεκριμένο είδος συμπράξεων χρησιμοποιείται ευρέως τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και έξω απ' αυτήν. Βρίσκει δε εφαρμογή σε πολλούς χώρους όπως της εκπαίδευσης, της υγείας, της εθνικής άμυνας, των μεταφορών, της ύδρευσης, της ενέργειας, της διαχείρισης αποβλήτων κλπ.

Βασικό μας μέλημα βέβαια στη συγκεκριμένη εργασία είναι να δώσουμε βαρύτητα και να αναλύσουμε το κατά πόσο οι συμπράξεις ΣΔΙΤ μπορούν να είναι αποδοτικές στο χώρο της Υγείας και στο γεωγραφικό χώρο της Ελλάδας.

Οι συμβάσεις ΣΔΙΤ χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

- Η Σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (PPP – Private Public Partnerships)
- Η εξολοκλήρου χρηματοδότηση της επένδυσης από τον Ιδιώτη ή τον Ιδιωτικό φορέα (PFI - Private Finance Initiative)

Όσον αφορά καταρχήν τα PPPs, αυτά αποτελούν βασικό εργαλείο κάθε κυβέρνησης που θέλει να παρουσιάσει υποδομές μοντέρνες και υψηλής ποιότητας, ανταποκρινόμενη στις επιταγές του ανταγωνισμού και της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι έχει αντιληφθεί τις αλλαγές που έχουν λάβει χώρα και ως αποτέλεσμα έχουν την εμφάνιση αυξημένων αναγκών. Στις μέρες μας πλέον υπάρχουν «σύγχρονα» προβλήματα που απαιτούν «σύγχρονες» λύσεις και ως εκ τούτου οι ΣΔΙΤ φαίνεται να αποτελούν μία αποτελεσματική στρατηγική συνεργασίας.

Ειδικότερα για την Υγεία, τυχόν πρωτοβουλίες υλοποίησης και διαχείρισης υποδομών υγείας πρέπει να λάβουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες του χώρου αυτού όπως π.χ. την κλινική πρακτική, την οικονομική κατάσταση και τη χρηματοδότηση του Εθνικού Συστήματος Υγείας, την επίπτωση της εφαρμογής των ΣΔΙΤ στην ποιότητα παροχής υπηρεσιών Υγείας αλλά και τον κοινωνικό χαρακτήρα που πρέπει να διέπει αυτές τις εφαρμογές, με δεδομένη τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης όλων των πολιτών στις υπηρεσίες υγείας (Λιαρόπουλος, 2006α).

Επιπλέον, εάν αναλογιστεί κανείς το γεγονός ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί η ήδη υπάρχουσα διόγκωση των δαπανών αλλά και των ελλειμμάτων που οφείλονται κυρίως στην υποεκτίμηση του πραγματικού κόστους των υπηρεσιών, στην απουσία πραγματικών προϋπολογισμών και στην έλλειψη αξιόπιστων πολιτικών ελέγχου του κόστους και συγκράτησης των δαπανών (Κακλαμάνης, 2003), τότε καθίσταται φανερή η ανάγκη εξεύρεσης επενδυτικών λύσεων ποιοτικών αλλά και οικονομικά αποδοτικών.

Περιληπτικά, τα PPPs δίνουν στο Κράτος την δυνατότητα για:

- Να παραδώσει στους πολίτες υψηλής ποιότητας δημόσιες υπηρεσίες, συνεισφέροντας βέβαια και το ίδιο στην ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της επένδυσης.
- Να αξιοποιήσουν στο έπακρο τα δημόσια κεφάλαια και πέραν αυτού να τους προσδώσουν υπεραξία (Adding Value)
- Να δώσει τη δυνατότητα σε όσους έχουν άμεσο συμφέρον από το έργο (Stakeholders) να έχουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή στα κέρδη και απόλαυση (Utility) από τη χρήση του έργου.

Όσον αφορά τα PFIs είναι η πιο επιτυχημένη μορφή συμπράξεων, που σκοπό έχει να προσδώσει ακόμη μεγαλύτερη αξία στην επιτυχημένη έκβαση της επένδυσης. Άλλωστε είναι προγενέστερα των PPPs και σαφώς έχουν κριθεί και αξιολογηθεί περισσότερο ως προς την αποδοτικότητά τους. Ο βασικός ρόλος εδώ ανήκει στον ιδιωτικό φορέα που αναλαμβάνει σε πολύ μεγάλο βαθμό (ακόμη και στο σύνολο της) την εύρεση πόρων για την ομαλή και επιτυχημένη αποπεράτωση του έργου.

Τα μεγέθη των επενδύσεων που γίνονται είναι πολλές φορές υπερβολικά μεγάλα και επομένως και τα κέρδη ή οι ζημίες ακολουθούν ανάλογη πορεία. Αυτό οδηγεί τις εταιρίες σε μια προσπάθεια μείωσης του κόστους κατασκευής των έργων αποβλέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην αύξηση της κερδοφορίας τους. Η προσπάθεια της μείωσης του κόστους είναι πολύ πιθανόν να οδηγήσει έτσι σε υποβάθμιση της παρεχόμενης ποιότητας είτε στο στάδιο της κατασκευής είτε στο στάδιο της λειτουργίας.

Υπάρχουν τρία βασικά συστήματα και εργαλεία που μπορούν να τεθούν στην υπηρεσία των εταιρειών κατά την υλοποίηση ενός έργου ΣΔΙΤ.

Με μια πρώτη αναφορά αυτά είναι:

- Το πολιτισμικό ή μορφωτικό (Culture System) το οποίο περιέχει ένα σύνολο από πιστεύω και αξίες που συνιστούν συμπεριφορές που μοιράζονται οι άνθρωποι σε ένα οργανισμό.
- Το τεχνικό σύστημα που περιέχει παράγοντες όπως η τεχνολογία, η φυσική δομή και τα επενδυτικά κεφάλαια που χρειάζονται για να πετύχει ο οργανισμός τους στόχους του.
- Το διοικητικό που περιέχει τα απαραίτητα εργαλεία για τη διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού του οργανισμού, τα κεφάλαια και τους φυσικούς πόρους.

Η μη αποδεκτή απόκλιση μεταξύ μιας υφιστάμενης κατάστασης και μιας επιθυμητής κατάστασης ορίζεται ως *πρόβλημα*.

Τα μοντέλα ΣΔΙΤ λοιπόν αν χρησιμοποιηθούν συνετά θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια αξιόπιστη λύση.

Στην προκειμένη περίπτωση, ως επιθυμητή κατάσταση, ορίζεται η επίτευξη χαμηλότερου συνολικού κόστους κατασκευής των έργων και με μικρότερη διάρκεια. Ως υφιστάμενη κατάσταση ορίζεται το υψηλό κόστος κατασκευής και οι χρονικές καθυστερήσεις, πέραν της κανονικής διάρκειας, που προκαλούνται στα έργα και ειδικότερα σε αυτά που έχουν περιορισμένους πόρους.

Ο λόγος που επιλέξαμε το συγκεκριμένο θέμα είναι εν πρώτοις το αυξημένο ενδιαφέρον που παρουσιάζει η προσέγγιση ενός νέου και πρωτοποριακού μοντέλου συνεργασίας-σύμπραξης όπως οι ΣΔΙΤ. Κατά δεύτερο, κίνητρό μας αποτέλεσε η περιορισμένη έρευνα που προϋπήρχε για το συγκεκριμένο θέμα καθώς και η ανάγκη παρουσίασης της ελληνικής πραγματικότητας.

Στόχος της διατριβής μας είναι να προσθέσουμε νέα στοιχεία καθώς και τις πιο πρόσφατες εξελίξεις, που αφορούν τις ΣΔΙΤ. Το βασικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε κατά τη διάρκεια συγγραφής, ήταν ακριβώς οι περιορισμένες μελέτες σχετικά με το θέμα.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήσαμε βασίζεται κατ' αρχήν στη συλλογή πρωτογενών στοιχείων, τα οποία αντλήσαμε από διάφορες πηγές (έντυπες ή ηλεκτρονικές) όπως περιοδικά, βιβλία, ιατρικές και οικονομικές εφημερίδες, πρότερες έρευνες και διατριβές, αλλά και διάφοροι διαδικτυακοί τόποι.

Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν παραδείγματα προηγούμενης εφαρμογής των συμπράξεων (επιτυχημένης ή μη), τα οποία και αποτέλεσαν οδηγό, όχι μόνο για την κατανόηση των ΣΔΙΤ, αλλά και για την αξιολόγησή τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη συγκεκριμένη εργασία θα προσπαθήσουμε να ορίσουμε τι είναι οι Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα. Θα αναφέρουμε δηλαδή ποιες συνεργασίες εντάσσονται στο συγκεκριμένο καθεστώς και για ποιο λόγο αυτό συμβαίνει. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τον λόγο για τον οποίον κάποιος επιδιώκει μια τέτοιου είδους συνεργασία. Κι αυτή η επεξήγηση αποκτά ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τη στιγμή που πρόκειται για συνεταιρισμό μεταξύ δύο χώρων που είναι εξορισμού αντίθετοι.

Το μεν Δημόσιο, δηλαδή το ίδιο το Κράτος, αντιλαμβάνεται ότι πλέον στις μέρες μας είναι επιτακτική ανάγκη να εκμεταλλευτεί οικονομικά, και φυσικά προς όφελος των πολιτών, τις υποδομές του. Σήμερα θεωρείται απαράδεκτο (αν όχι αστείο) να υπάρχουν εγκαταλελειμμένα κτίρια (ή γενικότερα εγκαταστάσεις) που παραμένουν σφραγισμένα επειδή απλά ανήκουν στο Δημόσιο.

Απ' την άλλη πλευρά ο ιδιώτης (και σ' αυτή την κατηγορία εντάσσουμε φυσικά πρόσωπα ή ακόμη επενδυτικούς ομίλους και εταιρίες) στοχεύει άμεσα στην κερδοφορία και την μεγέθυνση του κεφαλαίου της επένδυσής του, ενώ το κοινό συμφέρον είναι αυτό που τελικά προκύπτει ως αποτέλεσμα. Παρόλα αυτά, όπως θα δούμε παρακάτω, μια τέτοια συνεργασία είναι εφικτή, γόνιμη και αποδοτική. Κι αυτό γιατί ο καθένας έχει να προσφέρει διαφορετικά στοιχεία. Ο μεν ιδιώτης προσφέρει ευελιξία, πειθαρχία, φρεσκάδα, ρίσκο, διαθέσιμα κεφάλαια, σύγχρονες τεχνικές διοίκησης, το δε Δημόσιο παρέχει σιγουριά, μεγάλο ειδικό βάρος, αξιοπιστία, φερεγγυότητα, υποδομές κι εγκαταστάσεις.

Αφού αναφέρουμε όλα τα παραπάνω θα εστιάσουμε στις συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα που λαμβάνουν χώρα στον Τομέα της Υγείας και εν προκειμένω στην πατρίδα μας. Θα τις περιγράψουμε λεπτομερώς έτσι ώστε να γίνουν πλήρως αντιληπτά τα χαρακτηριστικά αυτών των συμπράξεων. Αυτό που θα πρέπει να τονιστεί, όπως προείπαμε άλλωστε, είναι το γιατί συμβαίνουν αυτές οι συνεργασίες, που αποσκοπούν, ποιους ωφελούν και κατά πόσο.

Πριν ολοκληρωθεί η συγκεκριμένη αναφορά θα γίνει μια παρουσίαση των συμπράξεων ΣΔΙΤ που ήδη εξελίσσονται στην Ελλάδα, προκειμένου οι περιγραφές μας να γίνουν πιο συγκεκριμένες.

Στη συνέχεια θα γίνει μία εκτενής αναφορά καταρχήν στα πλεονεκτήματα που παρουσιάζουν οι συμπράξεις ΣΔΙΤ. Τα πλεονεκτήματα θα αξιολογηθούν ως προς τη βαρύτητα που μπορούν να έχουν στην τελική επιλογή ενός μοντέλου συνεργασίας-σύμπραξης. Θα ακολουθήσουν τα μειονεκτήματα των ΣΔΙΤ προκειμένου να αποκτήσουμε μία πληρέστερη εικόνα για τις συμπράξεις.

Κατόπιν τούτου, θα παραβάλουμε το γενικότερο νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει στην Ελλάδα και καθορίζει το σχηματισμό, τη λειτουργία, την ανάληψη ευθυνών αλλά και τα θέματα χρηματοδότησης των συμπράξεων. Η συγκεκριμένη νομοθεσία σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη ή αποτρεπτικό παράγοντα για την ομαλή εφαρμογή των ΣΔΙΤ, αλλά από την άλλη, σίγουρα αποτελεί μια δικλείδα ασφαλείας για τα τρία ενδιαφερόμενα μέρη, που δεν είναι άλλα από τον Δημόσιο τομέα, τον ιδιωτικό και τους πολίτες-καταναλωτές, που θα απολαμβάνουν τους καρπούς των συμπράξεων.

Αμέσως μετά θα ασχοληθούμε με την οικονομική ανάλυση των συμπράξεων ΣΔΙΤ. Θα προσπαθήσουμε δηλαδή να προσεγγίσουμε όσο το δυνατόν με μεγαλύτερη ακρίβεια τα οικονομικά στοιχεία που απορρέουν από μία σύμπραξη ΣΔΙΤ, θα τα αξιολογήσουμε και κατόπιν θα προχωρήσουμε σε συμπεράσματα. Επίσης, θα προτείνουμε τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαμε να έχουμε καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα.

Ο σχολιασμός των πιθανών προβλημάτων που θα ανακύψουν στην εφαρμογή αλλά και λειτουργία των ΣΔΙΤ είναι το θέμα που θα μας απασχολήσει στη συνέχεια. Μετά την ανάδειξη των προβλημάτων αυτών θα ακολουθήσουν οι προτάσεις μας για την ασφαλέστερη αλλά και έγκαιρη αντιμετώπισή τους, που θα βοηθούσε ώστε οι ΣΔΙΤ να συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται ως μοντέλα συνεργασίας.

Όπως γνωρίζουμε ζούμε σε μια εποχή ρευστότητας, συνεχών αλλαγών και διαρκών ανακατατάξεων. Η κατάσταση γίνεται ακόμη πιο πολύπλοκη αν λάβουμε υπόψη μας το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης και των επιπτώσεων του καθώς και την πρωτοφανή παγκόσμια οικονομική κρίση που είναι σε πλήρη εξέλιξη. Πρόκειται για μια κατάσταση που επιδρά σε κάθε έκφανση του κοινωνικού και του οικονομικού βίου και επηρεάζει σημαντικά όλους μας.

Όπως είναι κατανοητό, αποτέλεσμα των παραπάνω επιρροών είναι η διαρκής αλλαγή και προσαρμογή σε νέα δεδομένα των καταναλωτικών συνηθειών και η αναπροσαρμογή του τρόπου σκέψης και λειτουργίας μας. Συνεχίζοντας, θα αναφέραμε ως δεύτερη σημαντική επίδραση την ύπαρξη νέων ανταγωνιστών στις τοπικές αγορές, κάτι που κάνει το έργο όσων θέλουν να επιβιώσουν και να παρουσιάσουν κέρδη στο νέο ανταγωνιστικό χάρτη, ακόμη δυσκολότερο. Πρέπει να λάβουμε υπόψη μας εδώ, ότι τα δεδομένα έχουν αλλάξει. Σκοπός μίας επένδυσης πλέον είναι καταρχήν η επιβίωση, η μείωση όσο το δυνατόν των λειτουργικών εξόδων και του κόστους παραγωγής και σε δεύτερο χρόνο – και μετά από σταθερά και χαμηλού ρίσκου βήματα – το πέρασμα στην κερδοφορία. Όποιος υποστηρίζει το αντίθετο σήμερα αιθεροβατεί και αγνοεί την σύγχρονη πραγματικότητα.

Μέσα σε αυτό το ανταγωνιστικό περιβάλλον και πέρα από τις γενικότερες αντιξοότητες υπάρχουν κάποιοι απρόβλεπτοι (αρνητικοί) παράγοντες που, δρώντας ανασταλτικά, μπορούν να καθυστερήσουν την εξέλιξη μιας επένδυσης και την πορεία προς το κέρδος.

Τα σημαντικότερα εργαλεία που έχουν σήμερα οι εταιρίες στην κατοχή τους για να προβλέψουν και να αντιμετωπίσουν τέτοια προβλήματα είναι δύο. Το πρώτο απ' αυτά είναι η ανάλυση ρίσκου (risk analysis) και το δεύτερο η διαχείριση ρίσκου (risk management).

Αμφότερα έχουν ως στόχο την εξάλειψη πιθανών ανεπιθύμητων καταστάσεων που σαν αφετηρία θα έχουν την ύπαρξη υψηλού ρίσκου κατά την επένδυση. Επίσης μπορούν να αποτελέσουν οδηγό για την καταλληλότερη επιλογή στρατηγικής.

Κλείνοντας, και πριν αποτυπώσουμε τα τελικά μας συμπεράσματα, θα αναπτύξουμε τους τρόπους εκείνους με τους οποίους οι ΣΔΙΤ θα μπορούσαν να γίνουν ακόμη πιο αποδοτικές, για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αλλά και να προσαρμοστούν στις όλο και αυξανόμενες απαιτήσεις της σημερινής εποχής.

**ΜΕΡΟΣ Α:
ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΔΙΤ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα ξεκινήσουμε προσεγγίζοντας εν πρώτοις τις συμπράξεις ΣΔΙΤ σε ένα γενικότερο πλαίσιο. Θα αναλύσουμε δηλαδή τη φύση των συμπράξεων, τα χαρακτηριστικά τους, τους τομείς στους οποίους συνηθίζεται να εφαρμόζονται, παρουσιάζοντας συγκεκριμένα παραδείγματα.

Συνεχίζοντας, θα αναφέρουμε τους διαφορετικούς τύπους συμπράξεων. Λέγοντας διαφορετικούς τύπους, εννοούμε τις συμπράξεις εκείνες που τις διακρίνει διαφορετικός καταμερισμός ευθυνών και διαφορετικά μοντέλα διοίκησης των συμπράξεων. Αναλύοντας τα παραπάνω θα είμαστε σε θέση να διακρίνουμε ποια από τα μοντέλα είναι περισσότερο αποδοτικά και εν κατακλείδι ποιος από τους δύο τομείς, δημόσιος ή ιδιωτικός, επωφελείται περισσότερο.

Τι είναι οι ΣΔΙΤ

Οι ΣΔΙΤ είναι Συμπράξεις μεταξύ του Δημόσιου και του Ιδιωτικού Τομέα.

Πρόκειται δηλαδή για συνεργασίες μεταξύ του Δημοσίου και ενός ιδιώτη, μιας ομάδας ιδιωτών ως φυσικά πρόσωπα ή μιας εταιρίας. Ορισμός επίσημος σε κοινοτικό επίπεδο δεν υπάρχει. Οι ΣΔΙΤ, όπως άλλωστε αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, αφορούν την παροχή υπηρεσιών ή την εκτέλεση έργων με σκοπό την εξασφάλιση πολλαπλών οφελών για αμφοτέρους τους εμπλεκόμενους.

Η πράξη και η διεθνής εμπειρία έχουν δείξει ότι οι ΣΔΙΤ δεν αποτελούν πανάκεια όσον αφορά στη μείωση των δημοσιονομικών εξόδων, ενώ πολλές φορές αμφισβητείται και το εάν προσδίδουν τελικά υπεραξία στην επένδυση, όπως ευαγγελίζονται. Οι συμβάσεις αυτές μπορούν να έχουν μακροχρόνια ή βραχυχρόνια ισχύ, συνήθως όμως διαρκούν για μεγάλα διαστήματα. Χαρακτηριστικά δε, υπάρχουν συμβάσεις ΣΔΙΤ ισχύος μεγαλύτερης των είκοσι ετών. Η χρονική διάρκεια καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από το διάστημα που απαιτείται έως ότου η επένδυση να αρχίσει να αποδίδει. Υπάρχουν συγκεκριμένα έργα στα οποία η μετάβαση στην κερδοφορία ή αν θέλετε ο χρόνος απόσβεσης είναι πολύ μεγάλος.

Τα έργα που κατασκευάζονται με ΣΔΙΤ διακρίνονται σε ανταποδοτικά και μη ανταποδοτικά. Η πρώτη κατηγορία, τα ανταποδοτικά έργα-συμπράξεις απαιτούν για την χρήση τους να καταβληθεί το σχετικό αντίτιμο άμεσα από τον καταναλωτή. Παράδειγμα ανταποδοτικού έργου ΣΔΙΤ στην Ελλάδα αποτελούν οι μεγάλοι αυτοκινητόδρομοι, η ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου, καθώς και το διεθνές αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος». Βλέπουμε λοιπόν ότι στη συγκεκριμένη κατηγορία ΣΔΙΤ το κέρδος αποτελεί πρώτη προτεραιότητα και αυτό βέβαια είναι αποτέλεσμα της έντονης δραστηριότητας του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος και επιδιώκει να κάνει απόσβεση της επένδυσης το δυνατόν συντομότερα και να αρχίσει να παρουσιάζει κερδοφορία.

Η δεύτερη κατηγορία συμπράξεων είναι τα μη ανταποδοτικά έργα. Στα έργα αυτά, τα οποία χρησιμοποιούνται κατά κόρον από τους πολίτες, το κόστος δεν επιβαρύνει τους ίδιους αλλά το Δημόσιο. Βλέπουμε λοιπόν ότι σε αυτήν την κατηγορία το κοινωνικό κέρδος είναι αυτό που αποτελεί βασικό στόχο και η επίτευξή του αποτελεί αυτοσκοπό. Για την βελτιστοποίηση του κοινωνικού κέρδους καταβάλλεται η μέγιστη δυνατή προσπάθεια, έτσι ώστε το αποτέλεσμα να αποτελεί κέρδος για την κοινωνία. Το οικονομικό κέρδος δεν απασχολεί τα συγκεκριμένα έργα και αυτό βέβαια είναι απόρροια της συμμετοχής του Δημοσίου. Μη ανταποδοτικά έργα αποτελούν τα νοσοκομεία, τα σχολεία και διάφοροι χώροι που στεγάζουν Δημόσιες υπηρεσίες.

1.1 Παραδείγματα εφαρμογής ΣΔΙΤ στην Ελλάδα και το εξωτερικό

Ένα από τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζουν οι ΣΔΙΤ είναι η ευελιξία εφαρμογής που παρουσιάζουν. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι συγκεκριμένες συμπράξεις μπορούν κάλλιστα να εφαρμοστούν σε περισσότερους από έναν τομείς (κλάδους). Θα διαχωρίσουμε τους τομείς εφαρμογής σε εννέα μεγάλες κατηγορίες.

Τέτοια παραδείγματα αποτελούν:

Α) Περιβάλλον:

- Παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και άρδευσης. Σε μία μάλιστα εποχή που η εξοικονόμηση νερού είναι επιβεβλημένη.

- Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων. Είναι κάτι επιβεβλημένο σήμερα που η προστασία του περιβάλλοντος θεωρείται σημαντικότερη από ποτέ και η νομοθεσία για τη διαχείριση χωματερών, από την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι πολύ αυστηρή (Σύμπραξη Περιφερειών και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης). Χαρακτηριστικό το παράδειγμα των ΧΥΤΑ Κοζάνης, ένα έργο το οποίο πέραν της χρηστικής του αξίας πρόκειται να απαλλάξει τη χώρα μας από τα πολλά και μεγάλα πρόστιμα που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση μηνιαίως και σχετίζονται με την ύπαρξη των ΧΥΤΑ.

- Διαχείριση εναλλακτικών πηγών ενέργειας. Και αυτός ο τομέας είναι εξίσου σημαντικός και επίσης υπάγεται στο κεφάλαιο προστασία του περιβάλλοντος. Παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη σύμπραξη Δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για την παραγωγή αιολικής ενέργειας στα νησιά, όπως επίσης και η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων (Ιούνιος-Ιούλιος 2008)

Β) Κτιριακές εγκαταστάσεις:

Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται η κατασκευή νέων κτηρίων, τα οποία θα στεγάζουν διάφορες δημόσιες υπηρεσίες ή των εξωραϊσμό αυτών των κτηρίων, που ως στόχο έχει αφενός τον εκσυγχρονισμό τους και αφετέρου την βελτίωση της ποιότητας των προσφερομένων, προς τους πολίτες, υπηρεσιών (για όλα τα κτήρια έχει υπογραφεί σύμβαση μεταξύ των περιφερειών και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης)

- Δικαστικά μέγαρα (παράδειγμα το νέο δικαστικό μέγαρο Καβάλας)
- Νομαρχιακά και Δημοτικά μέγαρα (παράδειγμα το νέο Δημαρχείο Θεσσαλονίκης)
- Εστίες κοινωνικής πρόνοιας
- Ολυμπιακά ακίνητα (παράδειγμα μετασκευή γηπέδου Tae Kwo Do σε συνεδριακό κέντρο)

Γ) Μεταφορές:

Στην συγκεκριμένη κατηγορία αναφέρονται όλα εκείνα τα έργα τα οποία προσφέρουν νέες οδικές αρτηρίες, νέους διαύλους επικοινωνίας με απομακρυσμένες περιοχές της άγονης γραμμής, μεγαλύτερη ασφάλεια στις μετακινήσεις και μείωση του χρόνου μετάβασης.

- Παρκινγκ (παράδειγμα το Δημοτικό Παρκινγκ που κατασκευάζεται πλησίον του νέου Δημαρχιακού μεγάρου Θεσσαλονίκης)
- Λιμάνια
- Εθνικά και επαρχιακά οδικά δίκτυα
- Αττικό μετρό, διεθνές αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος»
- Εμπορευματικά κέντρα (παράδειγμα Θριάσιο Πεδίο, εκεί όπου δημιουργήθηκε νέος υπερσύγχρονος εμπορευματικός σταθμός

Δ) Τεχνολογία:

Εδώ θα κατατάσσαμε όλα εκείνα τα έργα τα οποία χρησιμοποιούν τα νέα τεχνολογικά επιτεύγματα με σκοπό την αρτιότερη και ασφαλέστερη ικανοποίηση των αναγκών του πολίτη.

Παράδειγμα αποτελεί η μερική άρση της γραφειοκρατίας που επιτρέπει στους πολίτες να αποκτούν οποιοδήποτε πιστοποιητικό με ένα απλό τηλεφώνημα ή με μια απλή αίτηση στο Internet

- Υπηρεσίες και συστήματα πληροφορικής στα σχολεία και τα Πανεπιστήμια, διαδραστικά σεμινάρια (Πειραματικό Λύκειο Σερρών).
- Αναβάθμιση συστημάτων διαφόρων Υπουργείων, με σκοπό την αρτιότερη λειτουργία αυτών (παράδειγμα το Υπουργείο Τουρισμού, πρόγραμμα Xenia)

Ε) Παιδεία:

Εδώ θα αναφερθούμε σε όλα εκείνα τα έργα που ως στόχο έχουν την ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση του νευραλγικού, για κάθε Κράτος, χώρου της Παιδείας

- Φοιτητικές εστίες (Διάφορες συμπράξεις του Υπουργείου Παιδείας για προγράμματα φοιτητικής στέγασης ανά την Ελλάδα)
- Νέες πανεπιστημιακές και σχολικές εγκαταστάσεις (παράδειγμα σύμπραξη Οργανισμού Σχολικών Κτηρίων για τη δημιουργία νέων σχολικών μονάδων)
- Βιβλιοθήκες

ΣΤ) Ασφάλεια:

Στην κατηγορία αυτή εννοούμε τις συμπράξεις εκείνες οι οποίες ως στόχο έχουν την ύπαρξη ενός ικανού και αδιάβλητου συστήματος ασφαλείας, το οποίο είναι απαραίτητο για την εύρυθμη λειτουργία κάθε κοινωνίας

- Νέοι πυροσβεστικοί σταθμοί
- Στέγαση αστυνομικών διευθύνσεων και υπηρεσιών Περιφέρειας
- Ακαδημίες σωμάτων ασφαλείας
- Σωφρονιστικά ιδρύματα

Για όλα τα παραπάνω προβλέπεται σύμπραξη ανταποδοτικών και μη έργων μεταξύ της ΚΕΔΚΕ και των συναρμόδιων φορέων

Ζ) Άμυνα:

Στη παρούσα ενότητα θα αναφερθούμε στις συμπράξεις ΣΔΙΤ που εστιάζουν στην αναβάθμιση των συστημάτων Άμυνας, κάτι πολύ σπουδαίο για την Ελλάδα. Στην αναβάθμιση επίσης των υπηρεσιών Άμυνας και Ασφάλειας της χώρας καθώς και στη δημιουργία αρτιότερων και πιο φιλικών προς τον πολίτη Εκπαιδευτικών Κέντρων Κατάταξης

- Στέγαση στρατιωτικών γραφείων και υπηρεσιών
- Στρατιωτικές Ακαδημίες
- Κατασκευή σύγχρονων στρατοπέδων

Η) Ψυχαγωγία:

Ο τομέας αυτός εξασφαλίζει στους πολίτες τη δημιουργία νέων χώρων ψυχαγωγίας, οι οποίοι προσφέρουν περισσότερες ανέσεις, όπως επίσης και τουριστικών εγκαταστάσεων και χώρων αναψυχής

- Θεματικά πάρκα
- Εμπορικά Κέντρα

Χώροι αναψυχής και διασκέδασης (παράδειγμα η σύμπραξη του Υπουργείου Πολιτισμού με ιδιωτικό φορέα για τη δημιουργία πάρκου πολιτισμού και στέγασης της Λυρικής Σκηνής)

- Εκθεσιακοί Χώροι
- Αθλητικές εγκαταστάσεις

Θ) Υγεία:

Στον εξέχουσας σπουδαιότητας τομέα της Υγείας προβλέπονται ΣΔΙΤ που ως στόχο έχουν τη δημιουργία όλων εκείνων των συνθηκών που εξασφαλίζουν ανθρώπινες συνθήκες περίθαλψης καθώς και ισότιμη πρόσβαση σε όλους τους πολίτες. Ως επί το πλείστον στην ενότητα αυτή αναφερόμαστε σε μη ανταποδοτικά έργα, όπως:

- Νοσοκομεία
- Σύγχρονα Κέντρα Υγείας
- Εξειδικευμένες κλινικές
- Μονάδες θεραπείας και αποκατάστασης

1.2 Καταμερισμός αρμοδιοτήτων

Ο ρόλος κάθε εμπλεκόμενου παράγοντα σε μια σύμβαση ΣΔΙΤ είναι διαφορετικός και πολύπλοκος. Ο διαχωρισμός αυτός έχει κυρίως να κάνει με τα οφέλη που απολαμβάνει κάθε εμπλεκόμενος σε μια τέτοια σύμβαση και που σαφώς είναι διαφορετικά. Ο ιδιώτης εξασφαλίζει οικονομικά οφέλη που προέρχονται είτε από τη χρέωση των χρηστών του έργου, είτε από το Δημόσιο είτε από συνδυασμό των δύο και που πιστώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα (πχ στο τέλος κάθε οικονομικού έτους). Το δε Δημόσιο, δηλαδή το Κράτος, εξασφαλίζει την ύπαρξη σύγχρονων οργανισμών και υπηρεσιών που αποτελούν βασικό συστατικό της εύρυθμης κοινωνικής λειτουργίας.

Επίσης – όπως άλλωστε θα αναφερθεί λεπτομερώς και στα πλεονεκτήματα των ΣΔΙΤ - το Δημόσιο απαλλάσσεται από πολύ μεγάλα κονδύλια που σε διαφορετική περίπτωση θα επιβάρυναν σημαντικά τις δημόσιες δαπάνες και θα επηρέαζαν προς το χειρότερο τον προϋπολογισμό και το δημόσιο έλλειμμα. Η παραπάνω διαπίστωση αποτελεί βασική γενεσιουργό αιτία των συμβάσεων ΣΔΙΤ.

Όσον αφορά λοιπόν το Δημόσιο έχει την ευθύνη, με βάση τη σύμβαση που υπογράφει, να εγγυάται την απολαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Δηλαδή, δεσμεύεται να απολαμβάνει τις υπηρεσίες του έργου ΣΔΙΤ ως πελάτης, για όσο καιρό προβλέπει η μεταξύ τους συμφωνία. Ρόλος του επίσης είναι να προσδιορίζει της προδιαγραφές εκτέλεσης του έργου. Οι προδιαγραφές αυτές με τη σειρά τους οριοθετούν τις απαιτήσεις του Δημοσίου. Δηλαδή οι απαιτήσεις κάθε φορά καθορίζονται, αλλάζουν και προσαρμόζονται στις παρεχόμενες προδιαγραφές του έργου.

Το Κράτος είναι επίσης υπεύθυνο να αξιολογήσει και να εγκρίνει ή να απορρίψει τις εισηγήσεις του Ιδιώτη, όσον αφορά τον οργανωτικό σχεδιασμό του έργου. Σ' αυτόν τον τομέα της καλύτερης οργάνωσης εντάσσονται κάποια όργανα συντονισμού της δράσης των ΣΔΙΤ που έχουν δημιουργηθεί από διάφορες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή μη και που αποσκοπούν στην καλύτερη οργάνωση και υλοποίηση των έργων που υπογράφονται με τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα Task Forces που οργάνωσε η Μεγάλη Βρετανία και που επίσης απαντώνται στην Ιταλία και στοχεύουν στην καλύτερη οργάνωση των έργων ΣΔΙΤ, ανά τις χώρες κυρίως της Ευρώπης.

Ο ρόλος τους δηλαδή είναι συμβουλευτικός και χρησιμοποιούν την πρότερη εμπειρία για να βοηθήσουν σε θέματα σχεδιασμού και οργάνωσης (σχεδιασμός, επιλογή εταιρών, τρόποι απορρόφησης κοινοτικών κονδυλίων, κλπ).

Άρα τελικά ο ρόλος του Δημοσίου είναι μάλλον περισσότερο ελεγκτικός μιας και οφείλει να παρακολουθεί αν τηρούνται οι συμβατικές υποχρεώσεις του ιδιώτη. Εξασφαλίζει έτσι ότι η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών θα είναι στο επίπεδο που πρέπει ενώ και η τιμολογιακή πολιτική θα είναι η προβλεπόμενη.

Το γεγονός της μετατροπής του ρόλου του Κράτους από άμεσο φορέα σε ελεγκτή, επόπτη και οργανωτή αποτελεί πολύ μεγάλη εξέλιξη και δείκτη εκσυγχρονισμού και προόδου της κοινωνίας.

Ο ιδιώτης από την άλλη πλευρά έχει διαφορετικού τύπου υποχρεώσεις σε αυτήν την συνεργασία. Πρώτα απ' όλα έχει την υποχρέωση να εξασφαλίσει τα κεφάλαια για την εκτέλεση του έργου. Άλλωστε είναι αυτός που θα απολαύσει και τα μεγαλύτερα οικονομικά οφέλη. Εξαίρεση των παραπάνω αποτελεί το γεγονός ότι ενίοτε το Δημόσιο αναγκάζεται να χρηματοδοτήσει ένα έργο ΣΔΙΤ και μάλιστα αυτό γίνεται με μεγάλα χρηματικά ποσά. Μιλάμε όμως για την εξαίρεση και όχι τον κανόνα.

Από την άλλη στον ιδιώτη έχει ανατεθεί ο ρόλος να σχεδιάσει ένα τέτοιο έργο και να προτείνει τρόπους και προδιαγραφές λειτουργίας που θα καθιστούν το έργο όχι μόνο βιώσιμο αλλά και λειτουργικό, αποδοτικό και φυσικά σύγχρονο. Εξυπακούεται ότι τα σχέδια αυτά θα πρέπει να εγκριθούν από τις αρμόδιες επιτροπές του Δημοσίου πριν το έργο κριθεί ικανό προς εκτέλεση. Άρα, εκτός από την χρηματοδότηση αναφερόμαστε επίσης σε κατασκευή, συντήρηση, ανακαίνιση και φυσικά εκμετάλλευση. Θα πρέπει, τέλος, να τονιστεί ότι ο ιδιωτικός φορέας είναι αυτός που μεταφέρει σύγχρονες ιδέες τις οποίες μπορεί εύκολα να εφαρμόσει μιας και διαθέτει την κατάλληλη τεχνογνωσία και φυσικά τις απαραίτητες υποδομές προκειμένου να επιτύχει τους στόχους του. Στα υπέρ του επίσης πιστώνεται το γεγονός ότι είναι απαλλαγμένος από γραφειοκρατικά κωλύματα, δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις που ταλανίζουν το Δημόσιο.

Βέβαια, πέραν των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο κάθε εταίρος, θα πρέπει να γίνει ειδική μνεία για τους κινδύνους που αναλαμβάνει και πως αυτοί επιμερίζονται. Όπως είναι ευνόητο, την πλειοψηφία των κινδύνων αναλαμβάνουν οι ιδιώτες, οι οποίοι βαρύνονται με τη διαχείριση πολλών αστάθμητων παραγόντων. Άλλωστε αυτό προβλέπεται από τις συμβάσεις που υπογράφονται. Ενίοτε ωστόσο, όπως άλλωστε συμβαίνει και με τη χρηματοδότηση των ΣΔΙΤ, οι κίνδυνοι επιμερίζονται κατά το δοκούν, με βάση τις αρμοδιότητες ή τις δυνατότητες κάθε εταίρου.

Ωστόσο οι ΣΔΙΤ δεν αποτελούν πανάκεια: για κάθε σχέδιο πρέπει να αξιολογείται κατά πόσον η σύμπραξη όντως προσθέτει αξία στη συγκεκριμένη υπηρεσία ή το δημόσιο έργο σε σύγκριση με άλλες εναλλακτικές λύσεις όπως πχ τη σύναψη μιας κλασικής σύμβασης.

Το κοινοτικό Δίκαιο είναι ουδέτερο όσον αφορά την επιλογή των Δημοσίων Αρχών να αναλάβουν οι ίδιες μια οικονομική δραστηριότητα ή να την αναθέσουν σε έναν τρίτο. Εάν όμως οι Δημόσιες Αρχές αποφασίσουν να αναθέσουν την εκτέλεση μιας δραστηριότητας σε ένα τρίτο μέρος, μπορεί να εφαρμοστεί η κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης.

Ο κύριος στόχος του κοινοτικού Δικαίου περί Δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης είναι να διαμορφώσει μια εσωτερική αγορά, στην οποία αφενός διασφαλίζονται η ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών και των υπηρεσιών, το δικαίωμα της εγκατάστασης καθώς και οι θεμελιώδεις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της αμοιβαίας αναγνώρισης, και αφετέρου επιτυγχάνεται η καλύτερη δυνατή σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας. Αυτό συμβαίνει όταν οι Δημόσιες Αρχές αγοράζουν προϊόντα ή αναθέτουν σε τρίτα μέρη την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών

Ενόψει της αυξανόμενης σημασίας των ΣΔΙΤ κρίθηκε αναγκαίο να διερευνηθεί σε ποιο βαθμό οι υπάρχοντες κοινοτικοί κανόνες υλοποιούν ικανοποιητικά τους στόχους αυτούς, όσον αφορά την ανάθεση συμβάσεων έργου ή συμβάσεων παραχώρησης στις ΣΔΙΤ. Με τον τρόπο αυτό η αρμόδια επιτροπή για τις ΣΔΙΤ (Διυπουργική επιτροπή ΣΔΙΤ, η οποία αναλύεται λεπτομερώς στα επόμενα κεφάλαια) θα μπορέσει να εκτιμήσει εάν υπάρχει ανάγκη για διασαφήνιση, συμπλήρωση ή βελτίωση του ισχύοντος Νομικού πλαισίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για τον σκοπό αυτόν η Επιτροπή ενέκρινε στις 30 Απριλίου 2004 την Πράσινη Βίβλο, σχετικά με τις συμπράξεις Δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και το κοινοτικό Δίκαιο των Δημοσίων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης⁽¹⁾.

1.3 Το Πλαίσιο Σύμπραξης Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα στην Ελλάδα

Οι Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) στην Ελλάδα εστιάζουν στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών μέσα από μια πιο εξειδικευμένη και αποτελεσματική προσέγγιση που μπορεί να επιτύχει καλύτερα η ιδιωτική πρωτοβουλία, ενώ αποτελούν έναν εναλλακτικό δρόμο για την επίτευξη του κατάλληλου μείγματος κράτους και ιδιωτικής πρωτοβουλίας και νοούνται ως όχημα ουσιαστικής μεταρρύθμισης και ως βασικός πυλώνας του αναπτυξιακού υποδείγματος.

Σε μια ΣΔΙΤ οι ρόλοι του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα είναι σαφώς καθορισμένοι, με το δημόσιο τομέα να αναλαμβάνει:

- τον καθορισμό του γενικού σχεδίου ΣΔΙΤ
- την αξιολόγηση της πρότασης του ιδιωτικού φορέα
- την υποστήριξη εκτέλεσης του έργου
- την παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου και της

τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων του ιδιώτη,

Ο ιδιωτικός τομέας αναλαμβάνει:

- την εκπόνηση των μελετών σύμφωνα με το γενικό σχέδιο της προκήρυξης
- την κατασκευή του έργου
- την εξασφάλιση της απαιτούμενης χρηματοδότησης του έργου
- τη διαχείριση και λειτουργία του έργου ή τη συντήρηση του
- την επιστροφή στο Δημόσιο του έργου μετά τη λήξη της

συμβατικής περιόδου.

Οι βασικοί συντελεστές μιας ΣΔΙΤ είναι από την πλευρά του δημοσίου:

- Η Διυπουργική Επιτροπή ΣΔΙΤ
- Οι αναθέτουσες αρχές
- Η Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ του ΥΠΕΘΟ

Από την πλευρά του ιδιωτικού τομέα:

- κατασκευαστικές και τεχνικές εταιρίες
- χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
- εταιρίες διαχείρισης, λειτουργίας και εκμετάλλευσης
- σύμβουλοι.

Ανάλογα με το αντικείμενο της σύμπραξης, το είδος και το μέγεθος της εμπλοκής του ιδιωτικού τομέα σε αυτήν και των κινδύνων που αναλαμβάνουν τα δύο μέρη, τα έργα ΣΔΙΤ διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, στα ανταποδοτικά και στα μη ανταποδοτικά.

Ως ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ νοούνται εκείνα τα έργα ή υπηρεσίες, στις οποίες πέρα από τη χρηματοδότηση, το σχεδιασμό, την κατασκευή και τη συντήρησή τους, οι ιδιωτικοί φορείς αναλαμβάνουν και την εκμετάλλευσή τους. Τέτοια έργα είναι για παράδειγμα συγκοινωνιακά έργα, περιβαλλοντικά έργα και θεματικά πάρκα.

Από την εκμετάλλευσή αυτή, μέσω της είσπραξης τελών από τους τελικούς χρήστες για τη χρήση του έργου ή της υπηρεσίας, οι ιδιωτικοί φορείς αποπληρώνουν την αρχική χρηματοδότηση και αποσκοπούν στην εξασφάλιση εύλογου κέρδους.

Οι ιδιωτικοί φορείς αναλαμβάνουν εκτός από τους κινδύνους της χρηματοδότησης και της κατασκευής και τον κίνδυνο της ζήτησης, το αν δηλαδή οι πολίτες θα κάνουν την προβλεπόμενη χρήση του έργου ή της υπηρεσίας.

Ως μη ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ νοούνται εκείνα τα έργα ή οι υπηρεσίες, στις οποίες δεν υπάρχει το στοιχείο της εκμετάλλευσής για τους ιδιωτικούς φορείς. Πρόκειται ουσιαστικά για κοινωνικού χαρακτήρα υποδομές ή υπηρεσίες, τις οποίες λειτουργεί το κράτος και απολαμβάνουν δωρεάν οι πολίτες. Τέτοια έργα είναι για παράδειγμα σχολεία, νοσοκομεία, υπηρεσίες παροχής τηλεπικοινωνιών και μηχανογράφησης.

Οι ιδιώτες που αναλαμβάνουν την υλοποίησή τους αποπληρώνονται απευθείας από το κράτος, ενώ αναλαμβάνουν τους κινδύνους που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση και την κατασκευή, όχι όμως και τον κίνδυνο της ζήτησης. Αντί αυτού αναλαμβάνουν τον κίνδυνο της διαθεσιμότητας και κατά αντιστοιχία οι τμηματικές καταβολές του δημοσίου ονομάζονται πληρωμές διαθεσιμότητας. Η σύνδεση των πληρωμών με τη διαθεσιμότητα συνεπάγεται ότι στην περίπτωση που το έργο ή η υπηρεσία δεν είναι διαθέσιμη στην προδιαγεγραμμένη ποιότητα, οι πληρωμές μειώνονται ή και αναστέλλονται.

Το νομικό πλαίσιο των ΣΔΙΤ στην Ελλάδα προσδιορίζεται με το Νόμο 3389/2005. Η διαδικασία υλοποίησης ενός έργου ΣΔΙΤ περιλαμβάνει τρεις διακριτές φάσεις:

1. Αίτηση προς την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ,
2. Απόφαση Διυπουργικής Επιτροπής ΣΔΙΤ,
3. Διαδικασία ανάθεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των συμπράξεων ΣΔΙΤ – λόγοι επιλογής τους

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα γίνει μια εκτενής αναφορά στα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που χαρακτηρίζουν αυτές τις συμπράξεις. Θα καταστεί τελικά σαφής ο λόγος για τον οποίο επιλέγονται οι συμβάσεις ΣΔΙΤ σαν επένδυση. Γιατί έχει εξαιρετικά μεγάλη σημασία να καταλάβουμε ποια κίνητρα ωθούν τους εκάστοτε εταίρους να εγκαταλείπουν και να απορρίπτουν παλαιότερες και δοκιμασμένες τακτικές του παρελθόντος (ιδιοχρησίας ή ενοικίασης πχ), προκειμένου να καταφύγουν σε κάτι νέο. Άλλωστε, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην εργασία μας, τέτοιου είδους συνεργασίες γνωρίζουν άνθηση στις μέρες μας και αποτελούν συνηθισμένη πρακτική εδώ και πολλά χρόνια στο εξωτερικό και εσχάτως στην πατρίδα μας.

Δυστυχώς βέβαια, όπως συμβαίνει παντού, οι ΣΔΙΤ δεν έχουν μόνο θετικά να παρουσιάσουν αλλά αντίθετα, χαρακτηρίζονται και από σημαντικά μειονεκτήματα. Με τον όρο μειονεκτήματα θα περιγράψουμε τα χαρακτηριστικά εκείνα που δυσχεραίνουν την εκτέλεση μιας τέτοια σύμπραξης και που πολλές φορές οδηγούν στην επιλογή δοκιμασμένων και επιτυχημένων μεθόδων του παρελθόντος.

Τέλος, αφού έχουμε περιγράψει τα υπέρ και τα κατά των ΣΔΙΤ θα αναφέρουμε για ποιους λόγους, τελικά, επιλέγεται η πραγματοποίησή τους, αναφέροντας τους λόγους επιλογής τους.

2.1 Πλεονεκτήματα των συμπράξεων ΣΔΙΤ

Στη συγκεκριμένη ενότητα θα καταγράψουμε αναλυτικά τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα που παρουσιάζουν οι συμπράξεις ΣΔΙΤ. Ειδικότερα, πρόκειται για τα εξής:

A) Στις περισσότερες περιπτώσεις συμπράξεων ΣΔΙΤ το έργο υλοποιείται με έξοδα που βαρύνουν τον ιδιώτη επενδυτή. Πρόκειται δηλαδή για τις περιπτώσεις εκείνες όπου ο ιδιώτης αναλαμβάνει να εξασφαλίσει τα απαραίτητα κεφάλαια για την εκτέλεση του έργου. Στην περίπτωση αυτή, λοιπόν, η αναθέτουσα αρχή (εν προκειμένω το Δημόσιο) απαλλάσσεται από την υποχρέωση να βρει και να εκταμιεύσει τα κονδύλια εκείνα που θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του έργου. Απαλλάσσεται δηλαδή από μια ευθύνη που ισοδυναμεί με πολύ μεγάλα ποσά. Συνεπώς, το όφελος είναι ότι ένα τόσο μεγάλο έργο δεν καταγράφεται στο παθητικό του ισολογισμού του τρέχοντος έτους, μιας και το Δημόσιο δεν χρειάζεται να καταφύγει σε δανεισμό για την απόκτηση ενός μεγάλου περιουσιακού στοιχείου.

Πρακτικά, αυτό καθιστά την εκτέλεση ενός έργου τέτοιου βεληνεκούς, ευκολότερη, μιας και διευκολύνει τις αρμόδιες υπηρεσίες απαλλάσσοντάς τες από πολύπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες, που συχνά προκαλούν καθυστερήσεις.

B) Ένα γεγονός που παρατηρείται στην πλειονότητα των χωρών της Ευρώπης είναι ότι τα Δημόσια Νοσοκομεία στεγάζονται σε πεπαλαιωμένα κτήρια, η ηλικία των οποίων, πολλές φορές, ανέρχεται σε αρκετές δεκαετίες. Χαρακτηριστικά, γνωρίζουμε ότι στην Βρετανία η πλειονότητα των νοσοκομειακών εγκαταστάσεων χρονολογείται από τον περασμένο αιώνα ενώ και στην Ιταλία η μέση ηλικία των αντίστοιχων κτιριακών εγκαταστάσεων προσεγγίζει κατά μέσο όρο τα 65 έτη⁽²⁾.

Δημιουργήθηκε λοιπόν η ανάγκη εκσυγχρονισμού των χώρων αυτών προκειμένου να καταστούν λειτουργικότερα και ασφαλέστερα. Ωστόσο, η διαδικασία ανακαίνισης και ανακατασκευής των συγκεκριμένων νοσοκομείων απαιτούσε μεγάλα κονδύλια, σε βαθμό τέτοιο που η όλη διαδικασία να καθίσταται ασύμφορη. Τη λύση στην προκειμένη περίπτωση ήρθαν να προσφέρουν οι συμπράξεις ΣΔΙΤ.

Μέσω αυτών δίνονταν η δυνατότητα να δημιουργηθούν νέα, σύγχρονα, λειτουργικά και ασφαλή νοσοκομεία, χωρίς μάλιστα το Δημόσιο να χρειαστεί να δαπανήσει δημόσια κεφάλαια. Πρακτικά, αυτό απαλλάσσει τους φορολογούμενους από νέα και επιβαρυντική φορολόγηση των εισοδημάτων τους, μιας και, με βάση συγκεκριμένη πρακτική της Eurostat, οι συνεργασίες ΣΔΙΤ δεν καταγράφονται στο παθητικό του ισολογισμού.

Το αντικείμενο μίας σύμπραξης για την υλοποίηση ενός νέου κτιρίου μπορεί να αφορά τη μελέτη, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τη συντήρηση, την τεχνική διαχείριση (καθαριότητα, υγιεινότητα, διαχείριση απορριμμάτων και νοσοκομειακών αποβλήτων, διαχείριση χώρων στάθμευσης, σίτιση π.χ.) καθώς και την παροχή του απαραίτητου ιατρικού και ξενοδοχειακού εξοπλισμού. Εάν η τήρηση υψηλών προδιαγραφών συντήρησης, διαθεσιμότητας και λειτουργίας καθ' όλη τη διάρκεια της σύμπραξης αποτελεί βασική παράμετρο για την αποπληρωμή του ιδιωτικού φορέα που έχει επιλεγεί, τότε θα είναι εφικτή η επίτευξη ενός έργου με υψηλά στάνταρτ διαχείρισης και συντήρησης των υποδομών και μάλιστα μέσα σε συντομότερο χρονικό ορίζοντα από ότι παλιότερα. Με άλλα λόγια, το γεγονός ότι συχνά οι αμοιβές των ιδιωτών είναι συνδεδεμένες με την παρεχόμενη υπηρεσία, είναι άλλος ένας λόγος που ανεβάζει τα στάνταρτ της παροχής τους.

Συμπερασματικά λοιπόν θα μπορούσε να σημειωθεί ότι οι ΣΔΙΤ έχουν το πλεονέκτημα ότι λειτουργούν με τις προδιαγραφές του ιδιώτη και όχι του Δημοσίου. Λειτουργούν δηλαδή υπό το καθεστώς του ανταγωνισμού, πράγμα που σημαίνει ότι αναζητούνται διαρκώς νέες μέθοδοι που μπορούν να καταστήσουν ένα έργο καλύτερο και πιο αποδοτικό.

Ο ιδιωτικός παράγοντας δηλαδή καθιστά αποτελεσματικότερες τις διαδικασίες κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης του έργου. Και βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι συχνά η τεχνογνωσία του ιδιώτη βρίσκεται σε υψηλότερα επίπεδα από την αντίστοιχη του Δημοσίου.

Γ) Με τις συμπράξεις ΣΔΙΤ και με βάση τους όρους που υπογράφονται, καταμερίζονται πλήρως οι ευθύνες κάθε εμπλεκόμενου παράγοντα και καθίσταται σαφής και συγκεκριμένος ο ρόλος του. Δηλαδή, άλλες αρμοδιότητες αναλαμβάνει η αναθέτουσα αρχή και διαφορετικές ο ιδιώτης.

Έτσι, έχουμε μεγαλύτερη εξειδίκευση και αποτελεσματικότερο καταμερισμό ευθυνών κατά την εκτέλεση του έργου, πράγμα που καθιστά πιο αποτελεσματικό τον έλεγχο και την αξιολόγηση της διαδικασίας. Είναι δηλαδή ευκολότερο για το Δημόσιο να αναγνωρίσει και να επισημάνει ενδεχόμενα λάθη και παραλείψεις κατά την κατασκευή ή τη λειτουργία του έργου και να συνδράμει στη διόρθωσή τους.

Ακόμη, στο πλαίσιο καταμερισμού των αρμοδιοτήτων εντάσσεται και η διαχείριση των κινδύνων που ανακύπτουν και που, κανονικά, επιμερίζονται στον ιδιώτη. Το γεγονός αυτό αποτελεί από μόνο του πλεονέκτημα των ΣΔΙΤ, μιας και ο ιδιώτης εφαρμόζει αποτελεσματικότερες στρατηγικές αντιμετώπισης των κινδύνων (risk management).

4) Όπως προαναφέρθηκε στα χαρακτηριστικά των συμβάσεων ΣΔΙΤ, μετά το πέρας της συμβάσεως οι συγκεκριμένοι χώροι παραχωρούνται στο δημόσιο προς εκμετάλλευση. Αυτό σημαίνει πως το Δημόσιο έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει μεγάλες εγκαταστάσεις και μάλιστα με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Σε πολλές περιπτώσεις δε οι εγκαταστάσεις αυτές δύνανται να χρησιμοποιηθούν για διαφορετικούς σκοπούς. Είναι σύνηθες δηλαδή το φαινόμενο μετά τη λήξη των ΣΔΙΤ να αλλάζει η χρήση των κτηρίων που περιέχονται στην κατοχή του Κράτους.

2.2 Μειονεκτήματα των συμπράξεων ΣΔΙΤ

Οι κοινοπραξίες ΣΔΙΤ φέρονται να έχουν πολλά πλεονεκτήματα όσον αφορά την εξασφάλιση υψηλών προδιαγραφών για την κατασκευή και διαχείριση μεγάλων έργων. Από την άλλη πλευρά όμως δεν είναι λίγοι οι επικριτές, οι οποίοι κάνουν λόγο για ασύμφορες επενδύσεις στις οποίες το Δημόσιο εγκλωβίζεται για πολλά έτη και των οποίων το υψηλός κόστος είτε μετακυλύετε στους ασθενείς - με τη μορφή αύξησης του κόστους περίθαλψης στην περίπτωση των νοσοκομειακών μονάδων - είτε μεταφράζεται σε περικοπές του προϋπολογισμού μισθοδοσίας.

A) Πολύ συχνά το τελικό κόστος υλοποίησης των έργων ΣΔΙΤ, είτε κατά παρέκκλιση του αρχικού προϋπολογισμού είτε λόγω αρχικού κακού υπολογισμού του, είναι πολύ μεγαλύτερο ενός αντίστοιχου Δημόσιου έργου. Το γεγονός αυτό εγείρει αντιδράσεις, οι εκφραστές των οποίων επισημαίνουν ότι οι ΣΔΙΤ σχετίζονται με έναν πολύ περιορισμένο αριθμό μεγάλων τεχνικών ομίλων και τραπεζών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται (Willis, 2009) το έργο υλοποίησης 7 πυροσβεστικών σταθμών στη Μ. Βρετανία, όπου με τη μέθοδο ΣΔΙΤ το εν λόγω έργο κοστίζει 3,3 φορές περισσότερο απ' ό τι αν επρόκειτο για κλασικό Δημόσιο έργο. Φυσικά αναφερόμαστε στα έργα ΣΔΙΤ όπου το Δημόσιο, το οποίο λειτουργεί ως αναθέτουσα αρχή σε αυτήν την περίπτωση, συμμετέχει και στην χρηματοδότησή τους. Θεωρείται επίσης ότι κάποια έργα που εκτελούνται με τη μέθοδο ΣΔΙΤ (μη ανταποδοτικά δημόσια έργα) θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν με κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η απορρόφηση των οποίων θα είχε αυξηθεί και τα κεφάλαια δεν θα επιστρέφονταν, μη έχοντας καταστεί δυνατή η χρήση τους.

Αντίστοιχα αποτελέσματα μπορούμε να διαπιστώσουμε αν ανατρέξουμε και σε οικονομικά αποτελέσματα που αφορούν τη Μ. Βρετανία και που συγκρίνουν τα κόστη κατασκευής νέων νοσοκομείων που κατασκευάστηκαν με τη μέθοδο ΣΔΙΤ (PFI) και αυτών που κατασκευάστηκαν μέσω προγράμματος Δημοσίων επενδύσεων. Ειδικότερα το νοσοκομείο του Worcester, του North Durham και του Carlisle εκτιμάται ότι θα κόστιζαν 10, 9.4 και 8.7 εκ. ευρώ ως Δημόσια Έργα (το ποσό αντιστοιχεί στο 6% του αθροίσματος του κατασκευαστικού κόστους και της αξίας της γης).

Αντίθετα, με τη μέθοδο ΣΔΙΤ, τα ίδια ποσά ανέρχονται σε 13.7, 16.6 και 13.3 εκ. ευρώ αντίστοιχα. Τα παραπάνω ποσά υπολογίζονται ως απόσβεση, δημόσιο μέρος καθώς και ως ετήσια αμοιβή διαθεσιμότητας⁽³⁾.

Β) Οι συμβάσεις ΣΔΙΤ είναι πολύπλοκες όσον αφορά την τελική μορφή τους. Αυτό συμβαίνει γιατί προτού υπογραφεί μια σύμπραξη θα πρέπει να διευκρινίζονται με απόλυτη σαφήνεια πολλές διαφορετικές παράμετροι. Ειδικότερα, θα πρέπει να καθοριστεί η προέλευση της χρηματοδότησης, η διάρκεια της σύμβασης, ο χρόνος παράδοσης του έργου, η χρήση του κατά τη διάρκεια της σύμβασης και μετά το πέρας αυτής, η αρμοδιότητα και η συμμετοχή κάθε παράγοντα κατά τη λειτουργία του έργου, ο έλεγχος αυτού και πολλά άλλα. Αυτό σημαίνει ότι η κατάρτιση τέτοιων συμβάσεων απαιτεί τη συμμετοχή και γνωμοδότηση εξειδικευμένων συμβούλων που διαθέτουν και τη γνώση και την εμπειρία σε παρόμοιες διαδικασίες. Ωστόσο, πολύ συχνά, και επειδή τέτοιου είδους σύμβουλοι ορίζονται με δημόσιες συμβάσεις, ο διορισμός τους καθυστερεί σημαντικά. Το αποτέλεσμα είναι ολόκληρη η διαδικασία ανάθεσης συμπράξεων ΣΔΙΤ να είναι χρονοβόρα κι αυτό οπωσδήποτε αποτελεί μειονέκτημά τους. Το παραπάνω αρνητικό γεγονός επιτείνεται και από το ότι το συνολικό κόστος της σύμπραξης επιβαρύνεται με τις αμοιβές των παραπάνω συμβούλων.

Γ) Μειονέκτημα των ΣΔΙΤ ακόμη αποτελεί το γεγονός ότι το Δημόσιο αναγκάζεται να υπογράψει μακροχρόνιες συμβάσεις. Έχουμε ήδη αναφέρει παραπάνω ότι η διάρκεια διαφόρων συμπράξεων υπερβαίνει συχνά τα τριάντα έτη ενώ οι κλασικές Δημόσιες Συμβάσεις δε ξεπερνούν τα ένα με δύο χρόνια. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι ενδεχομένως τελικά να μην συμφέρει το Δημόσιο να δεσμεύεται για τόσο μεγάλα χρονικά διαστήματα. Κι αυτό γιατί έτσι καθίσταται λιγότερο ευέλικτο, δεδομένου ότι αδυνατεί να επωφεληθεί νέων ευνοϊκότερων συνθηκών που ενδεχομένως να προκύψουν κατά τη διάρκεια αυτού του μεγάλου χρονικού διαστήματος. Δεν υπάρχει δηλαδή η δυνατότητα-ευκαιρία αναπροσαρμογής των όρων της σύμβασης προς το καλύτερο, όταν και εάν εμφανιστούν τέτοιες προϋποθέσεις. Βέβαια, δεν θα πρέπει να παραληφθεί το γεγονός ότι σε πολλές συμβάσεις προβλέπεται η δυνατότητα επαναπροσδιορισμού των όρων, προς όφελος του Δημοσίου.

4) Μειονέκτημα των συμβάσεων ΣΔΙΤ αποτελεί κατά πολλούς το γεγονός ότι το Δημόσιο χάνει μέρος της εξουσίας που θα έπρεπε να ασκούσε στα εν λόγω έργα. Ειδικότερα, στα έργα ΣΔΙΤ τον απόλυτο έλεγχο τον έχει ο ιδιώτης, ο οποίος λειτουργεί το έργο και που πολλές φορές διατηρεί και το management του.

Κι ενώ το Κράτος διατηρεί τον ελεγκτικό-εποπτικό του ρόλο σε θέματα λειτουργίας του έργου και φροντίζει να τηρούνται οι συμφωνηθείσες προδιαγραφές, εντούτοις, οι επικριτές των ΣΔΙΤ αναφέρουν ότι δεν ισχύει το ίδιο σε θέματα χρονοδιαγράμματος του έργου. Ειδικότερα, το Δημόσιο δεν είναι το ίδιο αυστηρό σε περιπτώσεις όπου παραβιάζονται προθεσμίες που έχουν να κάνουν με το χρόνο παράδοσης και υλοποίησης του έργου και ότι δεν επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις.

2.3 Λόγοι επιλογής των ΣΔΙΤ

Έχοντας ολοκληρώσει την αναφορά μας στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ΣΔΙΤ θα ήταν χρήσιμο να αναφέρουμε τους λόγους για τους οποίους θα μπορούσε ένα κράτος να επιλέξει τις συγκεκριμένες συνεργασίες. Υπάρχουν μια σειρά από σημαντικούς λόγους που μας οδηγούν στην επιλογή των ΣΔΙΤ. Οι λόγοι αυτοί κατανέμονται σε τρεις βασικές κατηγορίες. Σε αυτούς που σχετίζονται με τη δημοσιονομική πολιτική κάθε κυβέρνησης, σε αυτούς που αφορούν τη δημιουργία επιτυχών συνεργιών και σε αυτούς που αναφέρονται στην μακροχρόνια προσπάθεια κατανομής ευθυνών μεταξύ Δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Όσον αφορά τους δημοσιονομικούς λόγους που μας οδηγούν στην επιλογή των ΣΔΙΤ, αυτοί έχουν έναν κοινό γνώμονα: τον περιορισμό των δημοσίων δαπανών. Αυτό επιτυγχάνεται με πέντε διαφορετικούς τρόπους:

- την κινητοποίηση διαφορετικών πηγών κεφαλαίου, η οποία οδηγεί στην αύξηση των επενδυτικών εκείνων έργων που είναι αποδοτικά οικονομικά, κοινωνικά αποδεκτά και εξοικονομούν δημόσιο χρήμα

- την υλοποίηση των έργων ΣΔΙΤ εντός χρονοδιαγράμματος και συμφωνηθέντος προϋπολογισμού. Το συγκεκριμένο σημείο είναι πολύ σημαντικό γιατί μπορεί να αποτρέψει περιττές δημόσιες δαπάνες όπως υπερωρίες, περισσότερους και μεγαλύτερους μισθούς για κάθε έναν απ' τους εργαζομένους, εξοικονόμηση χρόνου (περιορισμός εργατοωρών) και αποφυγή διαφόρων ανεπιθύμητων κοινωνικών και οικονομικών καταστάσεων, που εξ αρχής δεν είχαν προβλεφθεί και που επιβαρύνουν σημαντικό τον τελικό προϋπολογισμό και το ρίσκο (οικονομική κρίση)

- το μειωμένο συνολικό κόστος του έργου (whole life cost). Όταν έργο που προέρχεται από μία σύμπραξη ΣΔΙΤ ολοκληρωθεί εντός, ή ακόμη και νωρίτερα, των συμφωνηθέντων χρονικών ορίων μειώνει το συνολικό κόστος καθώς την ίδια στιγμή μειώνεται και το οριακό κόστος (marginal cost- είναι το επιπλέον κόστος που προκύπτει από κάθε επιπρόσθετη μέρα καθυστέρησης ολοκλήρωσης του έργου)

- η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και των υποδομών είναι εξίσου ζωτικής σημασίας. Όταν η σύμπραξη ΣΔΙΤ είναι σε θέση να προσφέρει έργα υψηλής ποιότητας, προσεκτικά μελετημένα και ελεγμένα σε κάθε στάδιο, αυτόματα μειώνει – ή στην καλύτερη περίπτωση εξαλείφει - οποιοδήποτε επιπρόσθετο κόστος. Και αναφερόμαστε σε κόστη αντικατάστασης, κόστη εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών, κόστη επιπρόσθετων δομικών, τεχνικών και ιατρικών υλικών, καθώς και κόστη αποζημιώσεων δυσαρεστημένων πελατών-καταναλωτών. Τα συγκεκριμένα κόστη παρατηρούνται συχνά σε έργα που αναλαμβάνει εξολοκλήρου το ελληνικό Δημόσιο.

Οι συμπράξεις ΣΔΙΤ αποτελούν πρόσφορο έδαφος για την εφαρμογή νέων και πρωτοποριακών μεθόδων διοίκησης και management, που στοχεύουν στην παροχή της μέγιστης ποιότητας υπηρεσιών προς τον καταναλωτή. Την ίδια στιγμή αποσκοπούν στην εξάλειψη οποιουδήποτε παράπλευρου κόστους για την σύμπραξη.

- Η βέλτιστη κατανομή των κινδύνων, η οποία αποσκοπεί στον ισομερή και δίκαιο επιμερισμό των ευθυνών και του ρίσκου. Με τον τρόπο αυτό γνωρίζει ο κάθε εμπλεκόμενος εκ των προτέρων το ποσοστό αποπληρωμής που του αναλογεί σε περιπτώσεις που ανακύπτουν πρόστιμα και ρήτρες, προερχόμενα από χρονικές παραβιάσεις των όρων της σύμβασης και καθυστερήσεις. Επίσης, είναι γνωστό απ' την αρχή τι οφείλει ο κάθε φορέας να αποπληρώσει από κεφάλαια που προέρχονται από τραπεζικό δανεισμό.

Η δεύτερη κατηγορία λόγων επιλογής των ΣΔΙΤ αφορά, όπως προαναφέρθηκε, τις επιτυχημένες συνέργειες. Οι επιτυχημένες συνέργειες απορρέουν μόνο από την ενιαία προσέγγιση του σχεδιασμού, της άρτιας κατασκευής, της τακτικής συντήρησης και της άψογης λειτουργίας, μακροχρόνιας και βραχυχρόνιας, της σύμπραξης ΣΔΙΤ. Έτσι, είναι δυνατή η προσέλκυση επωφελών ιδιωτικών κεφαλαίων με σκοπό την υλοποίηση μεγαλεπήβολων αναπτυξιακών έργων, που από μόνος του ο Δημόσιος τομέας θα αδυνατούσε να διεκπεραιώσει. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να αξιοποιηθούν οι εναπομείναντες δημόσιοι πόροι για λοιπές κοινωνικές δραστηριότητες, σχετιζόμενες με το αγαθό-υπηρεσία που προσφέρει η σύμπραξη ΣΔΙΤ. Η επιτυχημένη συνέργεια, επίσης, προβλέπει εξαντλητικό έλεγχο από την πλευρά των επίδοξων ιδιωτών επενδυτών, καθώς και την ανάδειξη τυχόν προβλημάτων και δυσλειτουργιών, όταν αυτά είναι ακόμη σε πρώιμο στάδιο.

Έτσι, μπορούμε να αξιολογήσουμε καλύτερα τις συνθήκες και να προχωρήσουμε σε κατάρτιση εναλλακτικών πλάνων (Scenario Planning), τα οποία και μπορούμε να ανασύρουμε σε περίπτωση που αυτό θα κριθεί αναγκαίο.

Τέλος, θα αναφερθούμε στην υποχρεωτική ευθύνη που πρέπει να έχει ο ιδιωτικός τομέας έναντι του κοινωνικού συνόλου μετά την αποπεράτωση και παράδοση του έργου προς χρήση. Μέσω των ΣΔΙΤ ο ιδιωτικός τομέας μετατρέπεται από απλό κατασκευαστή σε μακροχρόνιο φορέα ανάληψης ευθυνών και παροχής υπηρεσιών.

Η ευθύνη του ιδιωτικού τομέα παρατείνεται για μεγάλο χρονικό διάστημα μετά την αποπεράτωση του έργου, καθώς ο ιδιώτης θεωρείται υπόλογος όχι μόνο για την κατασκευή αλλά και για τον ποιοτικό σχεδιασμό των καθημερινών λειτουργιών του έργου. Επίσης ο ιδιώτης είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση του έργου σε βάθος χρόνου.

Ο ιδιωτικός τομέας έχει σημαντικό κίνητρο για να διατηρήσει τις προσφερόμενες υπηρεσίες του έργου στο απαιτούμενο υψηλό επίπεδο καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του (Project Life Cycle), καθώς μόνο μ' αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλίσει την πλήρη αποπληρωμή του.

Χαρακτηριστικός είναι ο πίνακας που ακολουθεί και καταδεικνύει την αποδοτικότητα των ΣΔΙΤ έναντι των συμβατικών μεθόδων δημοπράτησης, όσον αφορά την υπέρβαση προϋπολογισμού και την υπέρβαση χρονοδιαγράμματος στο Ηνωμένο Βασίλειο:

Αποτελείται από:	Συμβατικές μέθοδοι Δημοπράτησης	PPP/PFI
Έργα με υπέρβαση προϋπολογισμού	73%	20%
Έργα με υπέρβαση χρονοδιαγράμματος	70%	24%

Πηγή: Παπαδόπουλος Δημήτριος, Σουμπενιώτης Δημήτριος, Ταμπακούδης Ιωάννης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου-«συμβατικές μέθοδοι δημοπράτησης και σύνταξη δομής ανάλυσης κινδύνων σε έργα ΣΔΙΤ στην Ελλάδα, 2008»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΣΔΙΤ – Ελληνική Πραγματικότητα - Νομοθεσία

Από το 2005 το ελληνικό Κράτος ψήφισε νόμο (Ν. 3389), που καθορίζει το πλαίσιο των συμβάσεων ΣΔΙΤ. Ο συγκεκριμένος Νόμος προβλέπει αναλυτικά τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια τέτοια σύμβαση. Ειδικότερα αναφέρει τις αρμοδιότητες, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα κάθε εμπλεκόμενου σε ένα τέτοιο έργο, με γνώμονα πάντα το συμφέρον του Ελληνικού λαού. Επίσης, ομαλοποιεί την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά, παρέχοντας εμπιστοσύνη και ασφάλεια σε πολίτες και επενδυτές. Τις λεπτομέρειες του θα εξετάσουμε αναλυτικά στη συνέχεια.

Σύμφωνα με τον Ν. 3389/2005 (Άρθρο 1) συγκεκριμενοποιούνται οι φορείς εκείνοι που τους παραχωρείται το δικαίωμα να συνάπτουν συμβάσεις ΣΔΙΤ και να αναλαμβάνουν το ρόλο της Αναθέτουσας αρχής. Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), τα Υπουργεία και τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ), στα οποία οι παραπάνω φορείς συμμετέχουν με ποσοστό που υπερβαίνει το 50%, ή χρηματοδοτούνται ή ελέγχονται από αυτούς. Το αντικείμενο των συμβάσεων στο οποίο εμπλέκονται προβλέπεται να είναι σχετικό με τον τομέα δραστηριοποίησής τους και στο εύρος των αρμοδιοτήτων τους. Έτσι, με τη συγκεκριμένη διευκρίνηση, αποκλείονται αμέσως όσοι φορείς δεν εντάσσονται σε μία από τις παραπάνω κατηγορίες. Επίσης, διευκρινίζεται ότι ο ιδιώτης εταίρος μπορεί να είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου για την παροχή υπηρεσιών (Ιδιωτικοί Φορείς).

Κατά τις διαδικασίες ανάθεσης ενός έργου ΣΔΙΤ θα πρέπει να εξασφαλίζονται η διαφάνεια, η ίση μεταχείριση, η αναλογικότητα, η αμοιβαία αναγνώριση, η προστασία του Δημόσιου συμφέροντος, η προστασία των δικαιωμάτων των ιδιωτών, ο ελεύθερος ανταγωνισμός, η προστασία του περιβάλλοντος και της Δημόσιας και αειφόρου ανάπτυξης (άρθρο 9).

Ενίοτε, το Δημόσιο αναλαμβάνει την εν μέρει χρηματοδότηση του έργου. Η πληρωμή αυτή γίνεται είτε σε χρήμα είτε σε είδος. Και όταν αναφέρουμε πληρωμή σε είδος εννοούμε είτε την παραχώρηση ακινήτων προς χρήση, είτε την παραχώρηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων είτε την εκχώρηση δικαιώματος εκμετάλλευσης έργων.

Σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, τα δικαιώματα αυτά παύουν με τη λήξη της Σύμβασης, που δε δεσμεύει περαιτέρω το Δημόσιο (άρθρο 18).

Άλλοτε πάλι το Δημόσιο μπορεί να συμμετάσχει στην εκμετάλλευση του έργου (υποδομή ή παροχή υπηρεσίας) ή και να διαθέτει μέρος του μετοχικού κεφαλαίου του ιδιώτη, υπό τους περιορισμούς του άρθρου 3 του ίδιου Νόμου, περί αποφάσεων της Διυπουργικής Επιτροπής ΣΔΙΤ, της επιτροπής που ελέγχει την υπαγωγή έργων στο πλαίσιο του νόμου 3389/2005, που συντονίζει την όλη προσπάθεια και την εποπτεύει κατά την εκτέλεσή της.

Βέβαια, το σπουδαιότερο όλων είναι ότι το Δημόσιο οφείλει να προασπίζει ανά πάσα στιγμή το συμφέρον των πολιτών (άρθρο 9) και όπου απαιτείται και είναι δυνατόν, να επαναδιαπραγματεύεται τους όρους της σύμβασης προς το συμφέρον τους.

Προκειμένου να διασφαλίσει κάτι τέτοιο ο νομοθέτης προβλέπει την αυστηρή τήρηση δύο κριτηρίων, που εγγυώνται την καλύτερη επένδυση. Το πρώτο απ' αυτά είναι το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς (Άρθρο 10). Όταν το Δημόσιο επιλέγει τον ιδιώτη επενδυτή με το παραπάνω κριτήριο συνεκτιμά και άλλες παραμέτρους πλην των οικονομικών. Ειδικότερα, συνεκτιμά την τιμή, την ποιότητα, την τεχνική αρτιότητα, τα λειτουργικά και αισθητικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, το κόστος λειτουργίας, την αποδοτικότητα, την εξυπηρέτηση και την τεχνική συνδρομή μετά την πώληση, την ημερομηνία παράδοσης, την προθεσμία παράδοσης και εκτέλεσης κλπ.

Το δεύτερο κριτήριο αποτελεί αυτό της χαμηλότερης τιμής (Άρθρο 10). Η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να ενημερώνει τους υποψήφιους επενδυτές για την στάθμιση των παραπάνω παραμέτρων και τις προτεραιότητές της, να επιτρέπει την ύπαρξη εναλλακτικών προτάσεων και να ζητά περαιτέρω διευκρινήσεις όταν λαμβάνει ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, πιθανώς σχετιζόμενες με κρατικές ενισχύσεις.

3.1 Κριτική

Στην συγκεκριμένη ενότητα θα σχολιάσουμε τον Νόμο 3389/2005 που αφορά τις ΣΔΙΤ και θα επιχειρήσουμε μία σύντομη κριτική του.

Ο Ν. 3389 ψηφίστηκε το 2005 προκειμένου να καλύψει το νομοθετικό κενό που υπήρχε στο χώρο των μεγάλων έργων και δεν επέτρεπε την εφαρμογή των συμπράξεων μεταξύ Δημοσίου και ιδιωτών. Πρόκειται για έναν Νόμο που καλύπτει όλους τους τύπους ΣΔΙΤ (όχι μόνο τον αυτό της Υγείας) και που η δημιουργία του βασίστηκε στην πρότερη εμπειρία που προέρχονταν από κάποιες πρώτες συμβάσεις έργων χρηματοδοτούμενων από ιδιώτες.

Αναλυτικότερα, ο Ν. 3389/2005 δίνει κίνητρα στις ιδιωτικές εταιρίες που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε τέτοια έργα. Τα κίνητρα αυτά μπορεί να είναι διαφόρων τύπων με προεξέχουσες τις φορολογικές ελαφρύνσεις. Είναι πολύ σπουδαίο ότι πλέον μέσω των διατάξεών του επιχειρείται να μειωθεί η γραφειοκρατία, που αποτελεί σοβαρό πρόβλημα στη χώρα μας. Επίσης, καθορίζεται αναλυτικά ποιοι θα είναι αυτοί που θα λάβουν μέρος στις ΣΔΙΤ. Με την εφαρμογή του εξασφαλίζεται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση, την αναλογικότητα και τον ελεύθερο ανταγωνισμό. Η ύπαρξη του ελεύθερου ανταγωνισμού (perfect competition) αποτελεί κύριο ζητούμενο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την ύπαρξη του οποίου θέτει πολύ αυστηρά κριτήρια και προβλέπει πολύ αυστηρές ποινές στις περιπτώσεις καταστρατήγησής του.

Όσον αφορά το Δημόσιο, αναλύεται πλήρως ποιοι φορείς έχουν δικαίωμα να ορίζονται ως αναθέτοντες και φυσικά ποιες θα είναι οι αρμοδιότητές τους. Το ίδιο συμβαίνει και για τους ιδιώτες. Αποσαφηνίζονται πλέον με ακρίβεια τα χαρακτηριστικά τους, τα προσόντα τους και ο ρόλος τους στο έργο. Και βέβαια, γίνεται πολύ συγκεκριμένος ο τρόπος επιλογής τους, τα κριτήρια του διαγωνισμού ακόμη και τα διαδικαστικά που αφορούν τις αιτήσεις και το φάκελο συμμετοχής.

Τέλος, ο Ν. 3389 μεριμνά για την τύχη των έργων ΣΔΙΤ μετά το πέρας των συμβάσεων ενώ επιλύει σοβαρότατα προβλήματα που έως σήμερα αποτελούσαν τροχοπέδη στην εκτέλεσή τους. Αναφερόμαστε στην προστασία του περιβάλλοντος και αρχαιολογικών ευρημάτων, σε θέματα απαλλοτριώσεων και πολλά άλλα.

Θέλοντας να συνοψίσουμε τις σπουδαιότερες ρυθμίσεις που επέφερε ο Ν. 3389/2005, θα λέγαμε ότι:

- εισήγαγε τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου στις διαδικασίες ανάθεσης, όπως άλλωστε αναφέρεται στο άρθρο 13
- έδωσε τη δυνατότητα εκχώρησης των απαιτήσεων των ιδιωτών σε χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς απ' τους οποίους δανείζονταν

- έδωσε τη δυνατότητα για πληρωμές διαθεσιμότητας. Οι πληρωμές διαθεσιμότητας προσφέρουν στον Δημόσιο και ιδιωτικό φορέα τη δυνατότητα να προχωρήσει σε έκτακτες προσλήψεις προσωπικού κατά τη διάρκεια περιόδων αιχμής, δίχως να επιβαρυνθεί με τη δέσμευση να αποζημιώνει τους απασχολούμενους μετά το πέρας της συμβάσεως τους. Τα στοιχεία των εργαζομένων διατηρούνται σε μία βάση δεδομένων, με σκοπό την επαναπρόσληψή τους όταν και εάν αυτό κριθεί αναγκαίο.

- παρείχε τη δυνατότητα μεταβίβασης των μετοχών μετά το πέρας της σύμβασης

- προέβλεπε ρυθμίσεις για αποσβέσεις και συμψηφισμό των ζημιών με τα κέρδη των επομένων δέκα ετών

- προέβλεπε σημαντικές διατάξεις για την αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονταν με την προστασία του περιβάλλοντος, τις απαλλοτριώσεις και τα αρχαιολογικά ευρήματα

- διασφάλισε το γεγονός να μην θίγεται πλέον το κύρος των εμπράγματων ασφαλειών σε περίπτωση πτώχευσης του ιδιώτη

- καθόρισε τη διαδικασία επίλυσης διαφορών μέσω διαιτησίας

Ανακεφαλαιώνοντας, θα λέγαμε ότι είναι σίγουρο ότι υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης και εποικοδομητικών αλλαγών στο συγκεκριμένο Νόμο. Το πρώτο σημαντικό σημείο της νομοθεσίας που χρήζει βελτίωσης είναι η ανάγκη να διασφαλίζεται θεσμικά η ανάληψη των ευθυνών μεταξύ του Δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και η αποφυγή οικονομικής επιβάρυνσης του Δημοσίου τομέα στην περίπτωση που ο ιδιωτικός δεν κατάφερε να ανταποκριθεί στις συμβατικές υποχρεώσεις του.

Σημαντικό επίσης είναι να διασφαλιστεί η δωρεάν και ισότιμη πρόσβαση και προσπέλαση των πολιτών στα έργα που απορρέουν από τις ΣΔΙΤ, χωρίς να παρατηρούνται κοινωνικές ανισότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Γενική Οικονομική προσέγγιση των ΣΔΙΤ

Στο κεφάλαιο αυτό θα ασχοληθούμε με τα μοντέλα εκείνα τα οποία προσφέρουν ασφαλή βάση για συμπεράσματα που αφορούν την βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη αξιολόγηση και πρόβλεψη κόστους, ρίσκου και κέρδους, που απορρέουν από τις συμβάσεις ΣΔΙΤ. Θα αναφερθούμε στα μοντέλα αυτά εκτενώς, επισημαίνοντας τα όποια πλεονεκτήματα αλλά και τις αδυναμίες που παρουσιάζουν. Τα συγκεκριμένα μοντέλα ήδη χρησιμοποιούνται παγκοσμίως και υπάρχει μία συνεχής τάση εξέλιξής τους.

Τα πιο συνηθισμένα μοντέλα αξιολόγησης, τα οποία βασίζονται στην εισροή εσόδων, είναι το NPV (Net Present Value), το Average Accounting Rate of Return, το Payback Period, το IRR (Internal Rate of Return) ή το MIRR (Modified Internal Rate of Return), το Present Value of Benefits (PVB), ο Δείκτης αξιολόγησης κόστους – ωφέλειας της επένδυσης (Cost – Benefit Ratio) και το Present Value of Cost (PVC), που αντικατοπτρίζει τη σημερινή αξία του κόστους.

Εν κατακλείδι, αυτό που προσφέρουν οι παραπάνω τεχνικές είναι η απαρίθμηση, αξιολόγηση και ανάλυση των θετικών στοιχείων της εταιρίας (εισροές, έσοδα) καθώς και των αρνητικών στοιχείων (εκροές, ζημιές, κίνδυνοι).

Ένα νέο μοντέλο αξιολόγησης που παρουσιάστηκε πρόσφατα από τους Ho and Liu είναι το Build Operate Transfer (BOT) μοντέλο αξιολόγησης, το οποίο εξετάζει την οικονομική βιωσιμότητα και τις υποδομές του ιδιωτικού φορέα⁽⁴⁾. Η συγκεκριμένη τεχνική στηρίζεται στην ανάλυση του οικονομικού ρίσκου, το οποίο η εκάστοτε κυβέρνηση μπορεί να εξετάσει και να αξιολογήσει, πριν προχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης με τον ιδιώτη εταίρο.

Σε συνδυασμό με το BOT, οι ίδιοι αναλυτές προτείνουν τη χρήση μιας εξελιγμένης μορφής του μοντέλου NVP, το οποίο και ονομάζεται NPV-at-Risk. Η μέθοδος αυτή συνδυάζει το αναμενόμενο Μέσο Κόστος Κεφαλαίου (Average Cost of Capital) με τη μέθοδο Dual Risk-Return Method (εξετάζει και αξιολογεί το ποσοστό ρίσκου αλλά και επιστροφής για το n κάθε ένα από το φ δύο συμβαλλόμενους φορείς), η οποία προσφάτως έχει γίνει επισήμως αποδεκτή από τους επιστημονικούς κύκλους και χρησιμοποιείται σε κάθε οικονομική ανάλυση.

Ένα ακόμη μοντέλο που είναι σχετικά πρόσφατο και χρησιμοποιείται πολύ στην Αυστραλία, στην Αγγλία αλλά και στην υπόλοιπη Ευρώπη, είναι η μέθοδος προσδιορισμού της τρέχουσας αξίας του χρήματος (Value for Money ή VFM). Η μέθοδος αυτή αποτελεί τον αποτελεσματικό συνδυασμό του Whole Life Cost και του Whole Life Quality σε ένα μοντέλο που ονομάζεται WLCQ. Το μοντέλο αυτό εξετάζει το ολικό κόστος του έργου, από την ημέρα του σχεδιασμού του έως και την αποπεράτωση του, συμπεριλαμβανομένου και του κόστους συντήρησης. Όλα αυτά σε συνδυασμό με το επίπεδο ποιότητας που έχει προκαθοριστεί και αφορά υποδομές και υπηρεσίες⁽⁵⁾.

Το επόμενο μοντέλο που θα μας απασχολήσει και το οποίο επίσης έχει πρόσφατα σχεδιαστεί (2009) είναι το Self Liquidation Ratio (SLR). Χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από την κυβέρνηση της Ταϊβάν. Με το μοντέλο αυτό υπολογίζεται το ολικό κόστος, που αναλογεί στον Δημόσιο τομέα (δηλαδή την κυβέρνηση) ανά ΣΔΙΤ και ονομάζεται Budgetary Cost. Υπάρχει και εξέλιξη του SLR, που ονομάζεται SLR-at-Risk, το οποίο συνδυάζει το ρίσκο που ανακύπτει για τον Δημόσιο τομέα από τη δαπάνη που απαιτείται για κάθε σύμπραξη⁽⁶⁾.

Το επόμενο μοντέλο είναι το Debt Service Coverage Ratio (DSCR), το οποίο υπολογίζει την ικανότητα των δύο συμβαλλομένων να ανταπεξέλθουν στις μεγάλες πληρωμές που προκύπτουν σε κάποια συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα⁽⁷⁾.

Επίσης, υπάρχει το Time Interest Earned (TIE), το οποίο χρησιμοποιείται ευρέως παγκοσμίως και προσμετρά την ικανότητα των συμβαλλομένων να καλύψουν την αποπληρωμή των επιτοκίων, που προκύπτουν κατά την περίοδο της σύμπραξης. Οι πιστωτές λαμβάνουν πολύ σοβαρά τη συγκεκριμένη μέθοδο πριν προχωρήσουν στην εκταμίευση των κεφαλαίων (χαρακτηριστικά, απαιτούν από κάθε συμβαλλόμενο να έχει ένα TIE μεγαλύτερο από 2).

Τέλος, υπάρχει και η μέθοδος του Discount Rate (DR), η οποία υπολογίζει το ρίσκο που απορρέει από κάθε δαπάνη που αφορά τη σύμβαση. Ακόμη, το DR προσδιορίζει το ποσοστό ρίσκου που αναλογεί σε κάθε έναν που έχει έννομο συμφέρον από τη σύμβαση (Stakeholders)⁽⁸⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Προβλήματα στη λειτουργία των ΣΔΙΤ

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει οι ΣΔΙΤ παρουσιάζουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο μας ενδιαφέρει να ασχοληθούμε με τα προβλήματα που τελικά ανέκυψαν, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον προβληματισμό που έχει προκύψει σε σχέση με την αξιολόγηση των κινδύνων που ενέχουν οι ΣΔΙΤ.

Οι ΣΔΙΤ πρωτοεμφανίστηκαν στη χώρα μας μια δεκαετία πριν, ενώ στο εξωτερικό ήδη μετρούν πάνω από 30 χρόνια ζωής. Αποτέλεσαν εναλλακτική πρόταση χρηματοδότησης και ένα από τα κύρια θέματα που ήρθαν να ρυθμίσουν ήταν αυτό της κατανομής κινδύνου, ανάμεσα στον Δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Σύμφωνα λοιπόν με τους όρους εφαρμογής των ΣΔΙΤ τους περισσότερους των κινδύνων τους επωμίζεται ο ιδιώτης επενδυτής που είναι και υπόλογος σε περίπτωση λειτουργικών ή κατασκευαστικών δυσλειτουργιών.

Μπορεί λοιπόν, θεωρητικά, η κατανομή των κινδύνων να είναι άρτια και πλήρης, στην πράξη ωστόσο αποδείχτηκε ως η μεγαλύτερη αδυναμία των ΣΔΙΤ. Σε πολλές περιπτώσεις χρεοκοπίας του ιδιώτη επενδυτή το Δημόσιο καλείται να ολοκληρώσει και να λειτουργήσει το έργο, κάτι που θα όφειλε να κάνει ο ιδιώτης εταίρος. Και το χειρότερο είναι ότι ουδέποτε έχει καταβάλλει ο ιδιώτης τις προβλεπόμενες ρήτρες και τελικά είναι ο μόνος ωφελημένος⁽⁹⁾.

5.1 Αξιολόγηση κινδύνων

Θεωρητικά, λοιπόν, οι κίνδυνοι κατανέμονται μεταξύ Δημόσιου τομέα και ιδιώτη επενδυτή. Σε άλλες περιπτώσεις την ευθύνη αναλαμβάνει εξολοκλήρου το Δημόσιο, σε άλλες ο ιδιώτης ενώ σε κάποιες άλλες ο κίνδυνος καταμερίζεται μεταξύ των δύο εμπλεκόμενων φορέων. Αναλυτικά, ανάλογα με τη φύση του έργου οι κίνδυνοι καταμερίζονται ως εξής:

- σε θέματα αδειών, ο κίνδυνος κατανέμεται εξίσου σε Δημόσιο και ιδιωτικό τομέα
- σε αρχαιολογικά θέματα, τον κίνδυνο αναλαμβάνει εξολοκλήρου το Δημόσιο
- σε θέματα χρηματοδότησης, τον κίνδυνο επιμερίζεται κυρίως ο ιδιώτης επενδυτής και κατά δεύτερο λόγο το Δημόσιο (θεωρητικά τουλάχιστον)
- σε θέματα λειτουργίας και συντήρησης, τον κίνδυνο αναλαμβάνει εξολοκλήρου ο ιδιώτης επενδυτής.
- σε θέματα σχεδιασμού και κατασκευής, τον κίνδυνο αναλαμβάνει εξολοκλήρου ο ιδιωτικός τομέας
- σε θέματα ζήτησης και χρήσης, ο κίνδυνος κατανέμεται αρχικά στον ιδιωτικό τομέα και κατά δεύτερο λόγο στο Δημόσιο
- σε θέματα διαθεσιμότητας, τον κίνδυνο αναλαμβάνει ο ιδιώτης
- σε γεγονότα ανωτέρας βίας, τον κίνδυνο αναλαμβάνει κυρίως το Δημόσιο και κατά δεύτερο λόγο ο ιδιώτης επενδυτής

Η έρευνα για τον εντοπισμό κινδύνων σε έργα ΣΔΙΤ στην Ελλάδα πραγματοποιείται πάντα με τη συμβολή του αρμόδιου δημόσιου φορέα καθώς και της εκάστοτε ομάδας management τεχνικών έργων του ιδιωτικού φορέα. Το μέγεθος της οικονομικής και κοινωνικής αποδοτικότητας μίας σύμπραξης ΣΔΙΤ εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τον τρόπο κατανομής των κινδύνων ανάμεσα στους δύο συμβαλλόμενους φορείς. Άλλωστε, ο εντοπισμός και η αντιμετώπιση των κινδύνων είναι και δύο από τις γενεσιουργούς αιτίες των ΣΔΙΤ, μιας και σηματοδοτεί τη μείωση της πιθανότητας εμφάνισης ανεπιθύμητων καταστάσεων καθώς και τον περιορισμό των συνεπειών τους.

Είναι σημαντικό να εντοπιστούν έγκαιρα οι σημαντικότεροι κίνδυνοι και οι σοβαρότερες απειλές των ΣΔΙΤ, να κατηγοριοποιηθούν ως προς τη συχνότητα εμφάνισής τους, το μέγεθος των συνεπειών τους καθώς και το πόσο καθοριστικοί είναι για τη βιωσιμότητα των ΣΔΙΤ. Η μεθοδολογία που ακολουθείται πάντα σε αυτές τις περιπτώσεις είναι η εξής⁽¹⁰⁾:

- η σύνταξη της δομής ανάλυσης κινδύνων, το γνωστό ως RBS (Risk Breakdown Structure), το οποίο και αποτελεί τη βάση της έρευνας για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων.
- η πιλοτική συνέντευξη σε επιλεγμένα στελέχη ιδιωτικού και δημόσιου φορέα, με βάση την ως τώρα εμπειρία τους.
- η διενέργεια προσωπικών συνεντεύξεων με ανώτερα στελέχη δημόσιου και ιδιωτικού φορέα και η συμπλήρωση σχετικών ερωτηματολογίων.
- η συλλογή αποτελεσμάτων και η λεπτομερής ανάλυση
- η εξαγωγή συμπερασμάτων

Οι κίνδυνοι που συνήθως εντοπίζονται, έχουν κατηγοριοποιηθεί πανευρωπαϊκά ως εξής:

-K01: Προβλήματα που αφορούν τις υπάρχουσες κατασκευές καθώς και τα επίπεδα υποδομών

-K02: Έλλειψη ικανότητας της αγοράς σε θέματα απαλλοτρίωσης και πρόσβασης του επιλεγμένου οικοπέδου

-K03: Οικονομική δυσπραγία-έλλειψη ικανοτήτων οικονομικής διαχείρισης ιδιωτικού φορέα

-K04: Αδυναμία επίτευξης των στόχων που έχουν προκαθοριστεί, με υπαιτιότητα του ιδιωτικού φορέα

-K05: Μη τήρηση συγκεκριμένων προδιαγραφών κατά την κατασκευή του έργου

-K06: Κακοτεχνίες που θέτουν σε κίνδυνο την πορεία του έργου

-K07: Απρόβλεπτες συνθήκες εδάφους-υπεδάφους

-K08: Αρχαιολογικά ευρήματα

-K09: Αδυναμία εξασφάλισης κατάλληλου περιβάλλοντος εργασίας

-K10: Αύξηση κόστους πρώτων υλών, εξοπλισμού και εργατικού προσωπικού

-K11: Αδυναμία παροχής της προβλεπόμενης υπηρεσίας μετά την παράδοση του έργου

-K12: Διαφοροποίηση του επιπέδου απόδοσης του έργου

-K13: Μικρότερη διάρκεια ζωής του έργου σε σχέση με την αρχικά προβλεπόμενη

-K14: Αδυναμία αποπληρωμής δανείων

-K15: Αύξηση επιτοκίων δανεισμού

-K16: Αλλαγές στο φορολογικό σύστημα

-K17: Αύξηση επιπέδου πληθωρισμού

-K18: Έλλειψη συνεργασίας με τους δανειστές

-K19: Αλλαγές στις τάσεις της αγοράς

-K20: Τεχνολογική απαξίωση

-K21: Αύξηση επιπέδου ανταγωνισμού

-K22: Το φαινόμενο της πλεονάζουσας ζήτησης

-K23: Αλλαγή του διοικητικού καθεστώτος του ιδιωτικού φορέα

-K24: Έλλειψη υποστήριξης από τον κρατικό φορέα

-K25: Εμφάνιση απεργιακών κινητοποιήσεων

-K26: Φυσικές καταστροφές που ήταν αδύνατο να προβλεφθούν

-K27: Πολιτική αποσταθεροποίηση

-K28: Βασικές ελλείψεις κατά τη διάρκεια της μελέτης του έργου

-K29: Αλλαγές στη νομοθεσία

-K30: Αλλαγές στις απαιτήσεις των συμβαλλόμενων φορέων

-K31: Προβλήματα γραφειοκρατίας

-K32: Ασφάλεια εργαζομένων

-K33: Εξασφάλιση των απαιτούμενων πόρων για την αποπεράτωση του έργου

(http://www.Hansard.millbanksystems.com/ppp/pfi/written_answers/2007/niv/27/page)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Σημερινή πραγματικότητα

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα ασχοληθούμε διεξοδικά με τη σημερινή ελληνική πραγματικότητα στο σημαντικό κομμάτι της εξεύρεσης διαθέσιμων πόρων για την υλοποίηση όλων αυτών των έργων ΣΔΙΤ. Η αναφορά μας θα σχετίζεται όχι μόνο με το χώρο της Υγείας αλλά θα περιλαμβάνει και όλους εκείνους τους τομείς όπου η μέθοδος ΣΔΙΤ βρίσκει εφαρμογή. Επίσης, τα θέματα χρηματοδότησης θα συνδεθούν με τη συνεχιζόμενη οικονομική κρίση, που παρατηρείται στον παγκόσμιο χάρτη και πλήττει τις οικονομίες όλης της υφηλίου.

Μας ενδιαφέρουν άμεσα οι επιδράσεις της κρίσης μιας και είναι σίγουρο ότι η συνεχιζόμενη οικονομική δυστοκία αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα στην πραγματοποίηση επενδύσεων μεγάλου βεληνεκούς. Χρησιμοποιώντας μάλιστα μία μέθοδο, τα μακροχρόνια αποτελέσματα της οποίας δεν έχουμε δει ακόμη στην ελληνική πραγματικότητα, το ρίσκο και η ανασφάλεια είναι ακόμη μεγαλύτερα, συγκρινόμενα πάντα με τις συμβατικές μεθόδους ανάθεσης.

6.1 Οικονομική κρίση

Στο σημείο αυτό θα αναφερθούμε στο φαινόμενο της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, τα αποτελέσματα της οποίας είναι εμφανή σε όλες τις οικονομίες και κυρίως στις Δυτικές. Οι ευρωπαϊκές οικονομίες αντιμετωπίζουν κοινά μακροοικονομικά κυρίως προβλήματα, τα οποία και απορρέουν από το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης και απαιτούν δραστικές λύσεις και σταθερή πολιτική από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση του παγκόσμιου ελλείμματος.

Η οικονομική κρίση που διανύουμε ενισχύει τα μεγαλύτερα οικονομικά και πολιτικά προβλήματα, όπως αυτά προϋπήρχαν στα περισσότερα οικονομικά συστήματα. Οι δυσλειτουργίες της αγοράς είναι τώρα πιο εμφανείς και η Κρατική παρέμβαση κρίνεται πλέον επιβεβλημένη ώστε να επανέλθει η ισορροπία. Οι Κυβερνήσεις έχουν πλέον κατανοήσει πλήρως πως οφείλουν να επανεξετάσουν τους οικονομικούς τους στόχους, βραχυπρόθεσμους και μη.

Για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, στη χώρα μας υπάρχει η ανάγκη για δραστική μείωση του κρατικού ελλείμματος σε συνδυασμό με αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης, την καταπολέμηση της διαφθοράς καθώς και την εναρμόνιση με τις Ευρωπαϊκές επιταγές. Σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση αυτή πρέπει να γίνουν και να οδηγήσουν σε δύο θεμελιώδεις στόχους: πρώτος στόχος θα πρέπει να είναι η μείωση της εφαρμογής των προγραμμάτων με δημόσια κονδύλια μείωση δηλαδή των δημοσίων δαπανών. Δεύτερος στόχος, και εξίσου σημαντικός, θα πρέπει να είναι η αύξηση των επενδύσεων σε όλους τους οικονομικούς τομείς με τη συνεργασία του υγιούς ιδιωτικού φορέα, που μέσα από την επιδίωξη του κέρδους του θα προκαλέσει αύξηση του ΑΕΠ.

Η οικονομική κρίση επηρέασε την ελληνική οικονομία πολύ λιγότερο απ' ό,τι τις άλλες προηγμένες οικονομίες του Δυτικού κόσμου. Αυτό συνέβη επειδή η Ελλάδα δεν διαθέτει βαριά βιομηχανία – όπως η Μ Βρετανία και η Αμερική. Αντίθετα η οικονομία της στηρίζεται περισσότερο στην μεταποίηση και στην παροχή υπηρεσιών, τομείς που επίσης επλήγησαν, αλλά σαφώς λιγότερο.

Παρόλα αυτά, εξακολουθεί να είναι αρκετά δύσκολο να επιτευχθούν οι δύο προαναφερθέντες στόχοι και να τεθούν σε εφαρμογή οι απαιτούμενες πολιτικές.

Αυτό συμβαίνει κυρίως επειδή υπάρχει έλλειψη εμπιστοσύνης (lack of trust) μεταξύ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Τράπεζες, Building Societies) και των επενδυτών. Μοιραία, η προσοχή μετατοπίστηκε σε διάφορα χρηματοοικονομικά προγράμματα, τα οποία έχουν ως κεντρικό άξονα το Κράτος που προσφέρει μία σειρά από δικλείδες ασφαλείας.

Άμεσο αποτέλεσμα αυτών είναι το να παρουσιάζονται οι συμπράξεις ΣΔΙΤ πιο ελκυστικές και πιο προσοδοφόρες απ' ό,τι στο παρελθόν. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το ότι στο τελευταίο Ευρωπαϊκό ετήσιο συνέδριο Υπουργών Οικονομίας (Μάρτιος 2009, Στοκχόλμη) πολλοί εκ των Υπουργών, μεταξύ αυτών και ο Έλληνας, χαρακτήρισαν τις ΣΔΙΤ ως μία από τις μεγαλύτερες αναπτυξιακές μεταρρυθμίσεις των τελευταίων ετών.

Σήμερα, 5 έτη μετά την πρώτη εφαρμογή σύμπραξης ΣΔΙΤ στην Ελλάδα, η ιδέα φαίνεται να ωριμάζει όλο και περισσότερο, παρότι υπάρχουν ακόμη πολλές αντιτιθέμενες στο θεσμό φωνές. Η αλήθεια είναι πως οι ΣΔΙΤ, σύμφωνα πάντα με τους αριθμούς, αποτελούν ένα ελπιδοφόρο όπλο για την τόνωση των κατασκευών, που τόσο έχουν πληγεί από την οικονομική κρίση. Ο οικονομολόγος του Πανεπιστημίου City University of London, John Adnett σημειώνει⁽¹¹⁾ ότι τα έργα ΣΔΙΤ αποτελούν την πιο ηχηρή απάντηση στην συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας που παρατηρείται σήμερα και αν εφαρμοστεί σωστά μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στη στήριξη του κατασκευαστικού τομέα (ενός εκ των θεμέλιων λίθων του οικονομικού συστήματος). Σύμφωνα με τον ίδιο επίσης, οι ΣΔΙΤ μπορούν να διαδραματίσουν αποφασιστικό ρόλο όχι μόνο στη διατήρηση των θέσεων εργασίας αλλά και στην αύξηση αυτών.

Περισσότερες λεπτομέρειες για την οικονομική κρίση και τις συνέπειές της θα αναφερθούν στο ειδικό μέρος, εκεί όπου θα γίνει συγκεκριμένη μνεία στις επιδράσεις της πάνω στα έργα ΣΔΙΤ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

Μελλοντικές ενέργειες Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα γίνει αναφορά στη δυνατότητα βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω των έργων ΣΔΙΤ. Ειδικότερα, θα περιγραφούν κάποιες ενέργειες που οφείλουν να λάβουν χώρα με πρωτοβουλία τόσο του Δημοσίου όσο και των ιδιωτών επενδυτών. Και οι ενέργειες αυτές θα εντοπίζονται στην εξεύρεση λύσεων, ικανών να βελτιώσουν αυτό το είδος συνεργασιών, που πλέον αποτελούν συνήθη πρακτική και στη χώρα μας.

7.1 Αποδοτικότερες ΣΔΙΤ και πως θα επιτευχθούν

Στις μέρες μας η ανάγκη εφαρμογής των συμβάσεων ΣΔΙΤ είναι πραγματικά επιτακτική. Υπάρχει μια πληθώρα επιχειρημάτων που μπορεί ο καθένας να επικαλεστεί για να υποστηρίξει την παραπάνω άποψη και να τεκμηριώσει ως δεδομένη την σπουδαιότητα αυτών των συμπράξεων. Η έλλειψη των απαιτούμενων κεφαλαίων από την πλευρά του Δημοσίου προκειμένου να προβεί στη δημιουργία μεγάλων έργων αποτελεί σπουδαίο λόγο. Το συγκεκριμένο επιχείρημα ισχυροποιείται όταν χρειάζονται επενδύσεις τέτοιες που δεν θα επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά των ΣΔΙΤ αποτελεί το γεγονός ότι τα απαιτούμενα κεφάλαια όντως δεν εγγράφονται στα έξοδα του τρέχοντος οικονομικού έτους και μάλιστα με οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα έργα ΣΔΙΤ επίσης αποκοίνω μεγάλη βαρύτητα λόγω του ότι άρουν γραφειοκρατικά κωλύματα και εκτελούνται σαφώς ταχύτερα. Κάτι τέτοιο, ειδικά στον ευαίσθητο χώρο της Υγείας, αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Γιατί σ' αυτόν τον τομέα τα περιθώρια χρονοτριβών και καθυστερήσεων είναι ακόμα μικρότερα.

Τη σπουδαιότητα της δημιουργίας έργων μέσω συμπράξεων αναδεικνύει ακόμα καλύτερα η ανάγκη εξεύρεσης μεγάλων επενδύσεων, που θα χρησιμοποιήσουν τα ιδιωτικά κεφάλαια που αναζητούν αποδοτικές επενδύσεις για να διοχετευθούν. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι έρχονται να δώσουν λύση στη διοχέτευση κάποιων κεφαλαίων που υπάρχουν στην αγορά και που υπάρχει ανάγκη να διοχετευθούν δημιουργικά. Μ' αυτόν τον τρόπο άλλωστε δίνεται ώθηση στην ανάπτυξη και μειώνεται η ανεργία. Άρα, κάτι τέτοιο βοηθά τόσο τον ιδιώτη επενδυτή όσο και τον Δημόσιο εταίρο.

Σε ένα τέτοιο περιβάλλον λοιπόν δημιουργούνται οι κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη έργων ΣΔΙΤ, μιας και οι συνθήκες είναι ευνοϊκές. Δεν θα πρέπει να παραγνωρίζουμε ότι ειδικά στην Ελλάδα απομένει πολύς δρόμος να διανυθεί, μέχρις ότου μιλήσουμε για ωρίμανση της κοινωνίας και της αγοράς γύρω από το θέμα των ΣΔΙΤ. Ωστόσο, τα πρώτα σημαντικά βήματα έχουν ήδη γίνει, με πρωταρχικό την ψήφιση του Νόμου 3389 του 2005, που οριοθετεί το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΣΔΙΤ.

Αν θέλαμε ωστόσο να προτείνουμε κάποιες λύσεις για το πως οι ΣΔΙΤ θα μπορούσαν να γίνουν αποδοτικότερες σε σύντομο χρονικό διάστημα, θα μπορούσαμε να παραβάλλουμε κάποια σημαντικά επιχειρήματα. Έτσι, καταρχήν, θα λέγαμε ότι θα μπορούσε να αποτελέσει ατραπό η πρότερη διεθνής, αλλά κυρίως η Ευρωπαϊκή εμπειρία.

Η εμπειρία αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε παραδειγματισμό προκειμένου να αποφευχθούν λάθη που είδαμε σε άλλες χώρες. Τη μεγαλύτερη εμπειρία στο κομμάτι των ΣΔΙΤ τη διαθέτει η Μεγάλη Βρετανία, που εδώ και πολλά χρόνια χρησιμοποιεί τέτοιου είδους συμβάσεις. Είναι αποφασιστικής σημασίας η μελέτη και η βήμα προς βήμα παρακολούθηση κάθε έργου ΣΔΙΤ που λαμβάνει χώρα στο εξωτερικό, μιας και η ελληνική εμπειρία είναι από ανύπαρκτη έως περιορισμένη. Σημαντικό ρόλο στη μεταφορά αυτής της πρότερης εμπειρίας αποτελεί η συνεργασία και με μεγάλες εταιρίες-ιδιώτες επενδυτές του εξωτερικού, που έχουν ήδη συμμετάσχει σε παρόμοιες διαδικασίες.

Προκειμένου οι ΣΔΙΤ να καταστούν αποδοτικότερες, θα ήταν επίσης χρήσιμο να ξεκινήσει μια Ευρωπαϊκή έρευνα με θέμα το πως θα μπορούσαν να καταστούν οι Συμπράξεις ΣΔΙΤ συμφέρουσες και προσοδοφόρες. Μέσα από μια ανταλλαγή απόψεων και ερωτημάτων και με τη συνεχή ροή της πληροφορίας θα μπορούσαν να συγκεντρωθούν στοιχεία που προσφέρουν αποδοτικές λύσεις και κρίσιμες απαντήσεις. Στην συγκεκριμένη αναζήτηση, ο ρόλος της Ελλάδας θα μπορούσε να είναι εξέχων. Μπορεί η εμπειρία, όπως προαναφέρθηκε σε θέματα ΣΔΙΤ να είναι μικρή, ωστόσο μπορεί να καταθέσει κάποια κοινωνιολογικά χαρακτηριστικά. Τα χαρακτηριστικά αυτά, εφόσον συνεκτιμηθούν, θα δώσουν σημαντικές απαντήσεις για το τι χρειάζεται κάθε λαός πραγματικά. Θα βοηθήσουν ώστε να δημιουργούνται τέτοιες ΣΔΙΤ που θα ταιριάζουν με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε κοινωνίας. Είναι πολύ σημαντικό να αποκτάς κάτι που έρχεται να καλύψει τις συγκεκριμένες, εξατομικευμένες ανάγκες σου και όχι κάτι που ενδεχομένως να ήταν ιδανικό για κάποιον άλλον, πλην όμως δε συνάδει με τα ατομικά σου χαρακτηριστικά. Η εξατομίκευση λοιπόν του χαρακτήρα κάθε έργου και η προσαρμογή του στα εκάστοτε διαφορετικά χαρακτηριστικά σίγουρα θα βοηθήσει στην εμφάνιση νέων και αποδοτικότερων ΣΔΙΤ.

Προς επίρρωση των παραπάνω αρκεί να αναφέρουμε ότι, ειδικά στο χώρο της Υγείας, εξελίσσεται ένα φαινόμενο, που χαρακτηρίζεται ως το «Ελληνικό Παράδοξο». Το παράδοξο αυτό απορρέει από τον ιδιαίτερα αυξημένο ιδιωτικό τομέα στο χώρο της Υγείας και κατά συνέπεια της εξίσου αυξημένης ιδιωτικής δαπάνης. Μάλιστα, η Ελλάδα κατέχει την πρωτιά σ' αυτόν τον τομέα μεταξύ των υπολοίπων χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις, λοιπόν, η έρευνα που θα ελάμβανε χώρα θα μπορούσε να δώσει αξιόλογα συμπεράσματα που θα βοηθούσαν στην εξεύρεση ικανών λύσεων ώστε οι ΣΔΙΤ να καταστούν αποδοτικότερες.

Ακόμη, όπως εξ ορισμού αναφέρεται, οι ΣΔΙΤ είναι συνεργασίες μεταξύ του Δημοσίου και ιδιωτικών φορέων. Για να καταστεί το αποτέλεσμα της συνεργασίας αυτής αποδοτικότερο θεωρείται αυτονόητο ότι κάθε πλευρά πρέπει να κάνει την υπέρβασή της. Όσον αφορά το Δημόσιο, που σίγουρα έχει τη μεγαλύτερη ανάγκη αυτοκριτικής και εκσυγχρονισμού, θα πρέπει να βελτιωθεί τόσο ώστε η συνεργασία του με τους ιδιώτες να μπορεί να είναι εφικτή. Γνωρίζουμε ότι η συνεργασία μεταξύ δύο μερών προβλέπει κάποια, έστω μικρά στην αρχή, σημεία σύγκλισης στην πορεία τους και στον τρόπο σκέψης τους. Αν οι δύο εμπλεκόμενοι φορείς δεν έχουν κοινά σημεία σκέψης και κοινά πεδία δραστηριοποίησης η σύμπραξη θεωρείται ανέφικτη. Άρα, απαιτείται εκσυγχρονισμός του Δημόσιου φορέα προκειμένου να αντιλαμβάνεται τις εξελίξεις του σήμερα και να συμβαδίζει μαζί τους.

Απ' την άλλη, όσον αφορά τον ιδιώτη επενδυτή, απαιτείται μεγαλύτερη προσπάθεια για διατήρηση σε πολύ υψηλό επίπεδο των απαιτούμενων υπηρεσιών. Θεωρείται άλλωστε δεδομένο ότι ο ιδιώτης διαθέτει και την τεχνογνωσία αλλά και τις υποδομές για να παρέχει υπηρεσίες υψηλού επιπέδου και σίγουρα πολύ υψηλότερου από τις αντίστοιχες του Δημοσίου.

Ωστόσο, παρότι εκτενής αναφορά θα γίνει στο ειδικό μέρος της εργασίας μας, είναι απαραίτητο οι ιδιώτες επενδυτές να αντιληφθούν την ιδιαιτερότητα του χώρου της Υγείας. Ενός χώρου που αποκλίνει από τους αμιγώς εμπορικούς τομείς δραστηριοποίησης, μιας και κυρίαρχο παράγοντα αποτελεί ο άνθρωπος. Με τα παραπάνω δεδομένα οι ιδιώτες θα έχουν περισσότερες υπηρεσίες να παρέχουν και το Δημόσιο περισσότερες από αυτές για να χρηματοδοτήσει.

Τέλος, πριν ολοκληρώσουμε την πρόταση για αποδοτικότερες ΣΔΙΤ, θα έπρεπε να συνυπολογίσουμε τη γνώμη του σημαντικότερου εμπλεκόμενου σε όλη τη διαδικασία. Και φυσικά αναφερόμαστε στη σχέση του Πολίτη με τις συμπράξεις ΣΔΙΤ. Άλλωστε, ο πολίτης είναι ο άμεσα ενδιαφερόμενος, είναι ο αποδέκτης των υπηρεσιών που προσφέρονται μέσω των συγκεκριμένων έργων.

Για να ταχθεί όμως ο πολίτης υπέρ των ΣΔΙΤ θα πρέπει οι συνθήκες στην κοινωνία να έχουν ωριμάσει. Την σοβαρότερη συνδρομή προς την κατεύθυνση αυτή επιβαρύνονται να διαδραματίσουν τόσο το Δημόσιο όσο και οι εμπλεκόμενοι ιδιώτες επενδυτές. Ευθύνη αμοτέρων αποτελεί η λεπτομερής ανάλυση των συγκεκριμένων συμβάσεων και η προβολή των πλεονεκτημάτων τους. Ακόμη, είναι υποχρεωμένοι όχι να υποβαθμίσουν τα μειονεκτήματα των συμπράξεων ΣΔΙΤ αλλά να βοηθήσουν την κοινωνία να αντιληφθεί πως καταβάλλονται μεγάλες προσπάθειες για τη μείωση ή την εξάλειψή τους και μάλιστα να τους πείσουν για αυτό, μέσω πράξεων και όχι λόγων.

ΜΕΡΟΣ Β:
ΕΙΔΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΔΙΤ –
ΟΙ ΣΔΙΤ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ
ΥΓΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Συμπράξεις ΣΔΙΤ στο χώρο της Υγείας, στην Ελλάδα

Στο κεφάλαιο αυτό θα περιγράψουμε αναλυτικά τις ΣΔΙΤ στο χώρο της Υγείας. Θα αναφέρουμε ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και πως διαφοροποιούνται από τους υπόλοιπους τύπους ΣΔΙΤ.

1.1 Γενική παρουσίαση

Οι ΣΔΙΤ έχουν εφαρμογές σε παρά πολλούς κλάδους της κοινωνικής ζωής. Ένας από τους σημαντικότερους είναι αυτός της Υγείας. Στη χώρα μας ήδη υπάρχουν παραδείγματα ΣΔΙΤ, στα οποία θα αναφερθούμε.

Κάποιες ευρωπαϊκές χώρες υπήρξαν πρωτοπόρες σ' αυτήν την νέα μορφή συνεργασιών. Η Ελλάδα ακολούθησε τις εξελίξεις και μάλιστα με αρκετή καθυστέρηση. Ωστόσο, στη χώρα μας πλέον το κομμάτι των ΣΔΙΤ γνωρίζει άνθιση και αυτό μόνο τυχαίο δεν είναι. Υπάρχουν μια σειρά από αιτίες που οδήγησαν στην έκρηξη του φαινομένου. Πρώτα απ' όλα θα πρέπει ν' αναφέρουμε την δυσλειτουργία του Δημόσιου τομέα. Η μεγάλη βραδυπορία και η αδυναμία του να κινηθεί ευέλικτα και να παρακολουθήσει τις εξελίξεις ήταν ζωτικής σημασίας. Οι δημοσιονομικοί περιορισμοί που έχουν επιβληθεί στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια στον τομέα της Υγείας και όχι μόνο, καθιστούν απαραίτητη την ανάγκη εξεύρεσης και άλλων πόρων χρηματοδότησης, ειδικά εάν σκεφτεί κανείς ότι οι δαπάνες της νοσοκομειακής περίθαλψης απορροφούν το μεγαλύτερο ποσοστό των συνολικών δαπανών υγείας στη χώρα μας, Ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία το χρηματοδοτικό πρόβλημα του ΕΣΥ έχει επιδεινωθεί λόγω του τρόπου αποζημίωσης των υπηρεσιών υγείας, της υποεκτίμησης του πραγματικού κόστους των υπηρεσιών, της απουσίας πραγματικών προϋπολογισμών και της έλλειψης αξιόπιστων πολιτικών ελέγχου του κόστους και συγκράτησης των δαπανών (Κακλαμάνης, 2003).

Η έλλειψη κεφαλαίων επίσης λειτουργούσε ανασταλτικά στην κατασκευή μεγάλων νοσοκομειακών μονάδων ενώ συχνά απουσίαζε η πολιτική βούληση προς αυτήν την κατεύθυνση. Ακόμη, το ελληνικό Σύστημα Υγείας ενηλικιώθηκε μόλις τη δεκαετία του 2000 (η ηλικία του σήμερα αισίως πλησιάζει τα τριάντα έτη τη στιγμή που οι μεγάλες Ευρωπαϊκές χώρες έχουν φτιάξει τα δικά τους συστήματα εδώ και 60 έτη, πχ το NHS συστάθηκε το 1945). Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι ένα τόσο νέο σύστημα ήταν δύσκολο να ανακαλύψει γρήγορα τα μειονεκτήματά του και να τα μετατρέψει σε ευκαιρίες για βελτίωση, όταν μάλιστα, όπως προαναφέρθηκε, το χαρακτηρίζει βραδυπορία και έλλειψη ευελιξίας.

Υπό αυτές τις προϋποθέσεις λοιπόν η ύπαρξη των ΣΔΙΤ φάνταζε ως καλή πρόταση. Δίνονταν, μ' αυτό τον τρόπο, η δυνατότητα να δημιουργηθούν - και μάλιστα γρήγορα - μεγάλα κέντρα παροχής ιατρικής φροντίδας με τον τρόπο που ο ιδιώτης γνωρίζει να λειτουργεί. Τέτοιου είδους επενδύσεις δημιουργούν σύγχρονα νοσοκομεία που μπορούν να παρέχουν υψηλής ποιότητας ιατρικές παροχές σε όσους συμπολίτες μας το έχουν ανάγκη. Φυσικά, το γεγονός αυτό σε καμιά περίπτωση δεν συγκρίνεται με το μεγάλο έργο που έχει επιτελεστεί όλα αυτά τα χρόνια μέσω του ΕΣΥ και που έχει προσφέρει στους Έλληνες πολίτες σπουδαία και μεγάλα νοσοκομεία.

Μέσω των έργων ΣΔΙΤ δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας, που οδηγούν σε μείωση του δείκτη της ανεργίας εκεί όπου λαμβάνουν χώρα, απασχολώντας ικανό αριθμό εργατικού δυναμικού.

Όσον αφορά το ελληνικό Δημόσιο τώρα, σίγουρα το ενδιαφέρει η είσοδος ξένων κεφαλαίων που θα συνδράμουν στην αύξηση της παραγωγικότητας και κατά συνέπεια της ανάπτυξης.

Άλλωστε, τα κεφάλαια που διαχειρίζονται μεγάλοι επενδυτικοί οίκοι του εξωτερικού αναζητούν τρόπους να διοχετευθούν έξυπνα και αποδοτικά. Το γεγονός αυτό αποκτά ακόμα μεγαλύτερη αξία στις μέρες μας, που η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών προϊόντων βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα, λόγω της ισχυροποίησης του Ευρώ, σε μια περίοδο που οι μεγάλοι επενδυτές στρέφονται σε χώρες που τους εξασφαλίζουν πολλαπλές φορολογικές διευκολύνσεις και χαμηλές αμοιβές του εργατικού δυναμικού, όπως είναι αυτές της Ασίας.

1.2 Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα αναφερθούμε σε άρθρα, που ως θέμα είχαν την ανάλυση των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, ειδικά στον χώρο της Υγείας. Οι Χατζητόλιος και συν (2007) αναφέρονται στην ανεξέλεγκτη αύξηση των δαπανών Υγείας και στην ανάγκη μείωσης τους. Κεντρική τους φιλοσοφία ήταν η ανάληψη από το κράτος της ευθύνης παροχής καθολικών υπηρεσιών Υγείας υψηλής ποιότητας, σε όλους τους πολίτες ανεξαιρέτως. Το μέσο για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, είναι η άρρηκτη και αρμονική συνεργασία με οικονομικά επιφανείς φορείς του ιδιωτικού τομέα, που ως αποτέλεσμα είχαν την εκτέλεση έργων οικονομικά αποδοτικών και κοινωνικώς επωφελών, για τους δύο συμβαλλόμενους. Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, οι ΣΔΙΤ σίγουρα αποτελούν ένα πολλά υποσχόμενο μοντέλο, που θα μας βοηθήσει να καλύψουμε την απόσταση που μας χωρίζει από τις πιο ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης, αλλά θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με άλλες οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές.

Οι ΣΔΙΤ είναι πέραν όλων των άλλων μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία για τη βελτίωση των υφιστάμενων αλλά και των υπηρεσιών του ελληνικού Υγειονομικού συστήματος που πρωταρχικό στόχο έχουν την ικανοποίηση του χρήστη-ασθενούς.

Ο Κ. Φίλτρος (2007) ακολουθώντας μια συγκεκριμένη μεθοδολογία και έναν ειδικό τρόπο προσέγγισης - ο οποίος αφορούσε συγκριτικές μελέτες πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων των συμπράξεων - έκανε σαφή διαχωρισμό μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

- οι ΣΔΙΤ στο χώρο της Υγείας θα πρέπει να διακρίνονται από μία γενικότερη ροπή προς την ιδιωτικοποίηση, που είναι άλλωστε και η τάση που κυριαρχεί στην εποχή μας
- ο στόχος της Δημόσιας πολιτικής για την Υγεία καθώς και οι κανόνες που πρέπει να διέπουν τη λειτουργία του ιδιωτικού τομέα είναι απαραίτητο να έχουν τεθεί αποκλειστικά από το Δημόσιο
- αντικειμενικοί στόχοι των ΣΔΙΤ στο χώρο της Υγείας πρέπει να είναι η ανάπτυξη του προϊόντος, η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, η βελτίωση και ενδυνάμωση των υπηρεσιών Υγείας, η εκπαίδευση των πολιτών καθώς και η εξασφάλιση του κοινωνικού χαρακτήρα των υπηρεσιών Υγείας.

Εδώ, είναι που πρέπει να συνεισφέρει με όλες του τις δυνάμεις και τους οικονομικούς του πόρους ο ιδιωτικός τομέας. Εν κατακλείδι, εάν το επίπεδο των υπεσχημένων υπηρεσιών δεν ανταποκρίνεται σε αυτό που έχει οριστεί από τη σύμβαση τότε ο ιδιωτικός τομέας θα πρέπει να λογοδοτήσει, να κάνει ότι είναι δυνατόν για τη βελτίωση αυτών. Σε αντίθετη περίπτωση ο Δημόσιος τομέας θα πρέπει να καταγγείλει τη σύμβαση και να επιζητήσει μέσω αδιάβλητων διαγωνισμών τον ορισμό νέων εταίρων.

Οι Δελασούδας και συν (2007) κάνουν την υπόθεση ότι το μέγεθος της οικονομικής αποδοτικότητας μίας οποιασδήποτε επένδυσης ΣΔΙΤ εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τον τρόπο κατανομής των κινδύνων – έμμεσων ή άμεσων – μεταξύ των συμβαλλομένων (Δημόσιο και ιδιωτικό τομέα).

Αυτή, λοιπόν, θεωρήθηκε η γενεσιουργός αιτία των ΣΔΙΤ. Δηλαδή, η αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των κινδύνων. Η έρευνα αυτή επικεντρώθηκε στον εντοπισμό των συγκεκριμένων κινδύνων και στην καταγραφή των χαρακτηριστικών τους. Ο απώτερος σκοπός αφορούσε την μεταφορά των κινδύνων, που απορρέουν από την εφαρμογή των ΣΔΙΤ, στα ελληνικά δεδομένα.

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν ήταν σημαντικά και χρήσιμα για μελλοντικούς ερευνητές. Οι κίνδυνοι που απορρέουν από μία σύμπραξη ΣΔΙΤ πρέπει πρώτα να καταγραφούν και να αρχειοθετηθούν με κωδικές ονομασίες, να αξιολογηθούν ως προς την επίδρασή τους στο τελικό έργο, να εκτιμηθεί η συχνότητα εμφάνισής τους, να δημιουργηθεί αρχείο τρόπων αντιμετώπισής τους και τέλος να γίνει ρητός και σαφής διαχωρισμός των ευθυνών που βαρύνουν τους δύο συμβαλλόμενους και έχει να κάνει με το μερίδιο και το κόστος των μέτρων αντιμετώπισης. Μόνον έτσι, σύμφωνα με τη συγκεκριμένη έρευνα, μπορεί να μειωθεί η συχνότητα εμφάνισης κινδύνων ή ακόμη και να εξλειφθεί.

Έμμεσα, αναφέρονται στο θέμα και οι Σίσκου και συν (2007). Σε μελέτη τους εστιάζουν ιδιαίτερα στο πολύ υψηλό επίπεδο ιδιωτικής δαπάνης για υπηρεσίες Υγείας στα ελληνικά νοικοκυριά. Το φαινόμενο αυτό χαρακτηρίζεται ως το «ελληνικό παράδοξο».

Το τελικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι η αναμφισβήτητη και ραγδαία αύξηση της δαπάνης υγείας των νοικοκυριών και η ταχεία ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, που λαμβάνει χώρα στην Ελλάδα την τελευταία 20ετία, φαίνεται πως συνδέονται άρρηκτα με την υποχρηματοδότηση του Δημοσίου Συστήματος Υγείας. Φυσικό επακόλουθο του γεγονότος αυτού είναι η συμπληρωματική χρήση της ιδιωτικής φροντίδας, που έρχεται να καλύψει τις αδυναμίες και τα κενά του ΕΣΥ.

Ο Α. Παπαδημητρίου (2008) αποδεικνύει τη δυναμική που μπορούν να έχουν οι ΣΔΙΤ στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα στα εντεταγμένα έργα μέσω του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ».

Οι Yongjian et all (2009) εξέλιξαν τα μοντέλα αξιολόγησης ΣΔΙΤ χρησιμοποιώντας διαφορετική βάση κάθε φορά. Αυτή η σημαντική προσθήκη προσέφερε νέες διόδους μελέτης και οικονομικής προσέγγισης των εν λόγω συμπράξεων.

Τέλος, οι Κονδύλης και συν (2008) εξετάζουν τις συμπράξεις Δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που έλαβαν-λαμβάνουν χώρα στο Νοσοκομειακό χώρο διαφόρων κρατών, εντός και εκτός ΕΕ, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι οι συμπράξεις ΣΔΙΤ παρουσιάζουν ποικίλα αποτελέσματα στις διαφορετικές χώρες που έχουν δοκιμαστεί έως σήμερα.

Βασικός άξονας της συγκεκριμένης έρευνας είναι η διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται από δημόσιο και ιδιωτικό φορέα πριν και κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της σύμπραξης. Πρακτικά αυτό σημαίνει την αξιολόγηση των τοπικών στοιχείων που συνθέτουν την εκάστοτε αγορά, την ανάλυση των οικονομικών στοιχείων καθώς και την απομόνωση των παραγόντων που επηρεάζουν (ή είναι δυνατόν να επηρεάσουν) την πορεία της σύμπραξης. Τα βασικά αυτά στοιχεία μπορεί να είναι οι οικονομικοί και επιχειρηματικοί κύκλοι, τα επίπεδα της οικονομικής ανάπτυξης και του πληθωρισμού καθώς και η διασφάλιση των οικονομικών πόρων, αν αυτά προέρχονται από τραπεζικούς οργανισμούς.

Ακόμη, είναι πολύ σημαντικό να δίνεται βάση στους κοινωνικούς παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την πορεία μιας σύμπραξης ΣΔΙΤ. Στο σημείο αυτό εννοούμε το κατά πόσο είναι διατεθειμένοι οι πολίτες να δεχθούν την εισαγωγή του ιδιωτικού φορέα στην παροχή κοινωνικά ευαίσθητων παροχών, όπως η παιδεία, η υγεία και η άμυνα. Βασικό συμπέρασμα της συγκεκριμένης έρευνας είναι ότι η πορεία μιας σύμπραξης ΣΔΙΤ δεν εξαρτάται μόνον από τους δύο συμβαλλόμενους αλλά και από έναν αριθμό εξωτερικών παραγόντων, που έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα.

1.3 Η διεθνής εμπειρία

Στο σημείο αυτό θα γίνει αναφορά σε κάποια παραδείγματα ΣΔΙΤ του εξωτερικού, που έλαβαν χώρα σε περιοχές πέραν των ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην Ν Αφρική, με τη μέθοδο ΣΔΙΤ, κατασκευάστηκε και λειτουργεί το Νοσοκομείο του Κέιπ Τάουν στην ομώνυμη πόλη. Ειδικότερα, ως προς τους όρους: η χρονική διάρκεια της σύμβασης ανέρχεται στα δέκα έτη και υπάρχει προοπτική επέκτασής της για δέκα ακό μ α έτη. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο ιδιώτης παρέχει το βοηθητικό και νοσηλευτικό προσωπικό ενώ το δημόσιο παρέχει το ιατρικό προσωπικό (World Bank, 2008, P. Farlam, 2005). Μετά το πέρας της σύμβασης το νοσοκομείο παραχωρείται στο Δημόσιο. Μέχρι το πέρας αυτής το Κράτος έχει αναλάβει την υποχρέωση να αποδίδει στον ιδιώτη αποζημίωση, καταβάλλοντάς του ένα ημερήσιο νοσήλιο για κάθε ασθενή.

Το μοντέλο αυτό λειτούργησε με μεγάλη επιτυχία στην Αυστραλία, όπου μέχρι το 2002 τουλάχιστον 3 τέτοια νοσοκομεία παραδόθηκαν προς ενοικίαση στη διάθεση της τοπικής κυβέρνησης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τα δύο νοσοκομεία της Μελβούρνης και αυτό του Σίδνεϋ⁽¹²⁾. Πιο συγκεκριμένα, το Midura Hospital φτιάχτηκε και λειτουργεί με αυτές τις προϋποθέσεις. Το προσωπικό είναι το ίδιο που απασχολούνταν στο παλιό δημόσιο νοσοκομείο ενώ η απο ζήμιάωση από πλευράς Δημοσίου γίνεται με βάση το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι το πλήθος τους.

Ένα άλλο μοντέλο ΣΔΙΤ έχει επίσης βρει εφαρμογή στην Αυστραλία. Πρόκειται για τις περιπτώσεις εκείνες που ο ιδιώτης δημιουργεί μια ιδιωτική πτέρυγα εντός του χώρου ενός δημόσιου νοσοκομείου. Το Δημόσιο εξακολουθεί να διοικεί και να ελέγχει το νοσοκομείο, καλύπτοντας υγειονομικά τους ασθενείς του δημοσίου, ενώ ο ιδιώτης λειτουργεί την ιδιωτική πτέρυγα, απευθυνόμενος αποκλειστικά και μόνο σε ιδιωτικούς ασθενείς, παρέχοντας τους κλινικές ή μη υπηρεσίες. Στην Αυστραλία μέχρι το 2002 λειτουργούσαν περισσότερες από 30 τέτοιες πτέρυγες, όπως αναφέρεται και στο διαδικτυακό τόπο του υπουργείου υγείας της Αυστραλίας.

Στη Βραζιλία απ' την άλλη, ακολουθήθηκε κατά κόρον ένα άλλο μοντέλο ΣΔΙΤ. Εκεί, η τοπική κυβέρνηση παραχώρησε τη διαχείριση 12 νέων νοσοκομείων που η ίδια κατασκεύασε και χρηματοδότησε, σε ιδιώτες. Υποχρέωση του Κράτους είναι να αποζημιώνει τους ιδιώτες για τις υπηρεσίες τους και ταυτόχρονα να τους ελέγχει⁽¹³⁾.

Το ίδιο περίπου συνέβη και στην Καμπότζη, όπου η τοπική κυβέρνηση αποφάσισε την παραχώρηση του management κάποιων περιφερειακών κλινικών, που παρείχαν στους πολίτες πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας. Ο ιδιώτης αποζημιωνόταν από το δημόσιο με βάση τις κατά κεφαλήν υπηρεσίες που παρείχε, ενώ ενίοτε διατηρούσε την αρμοδιότητα της πρόσληψης του προσωπικού.

1.4 Η Ευρωπαϊκή εμπειρία

Τέτοια παραδείγματα συμπράξεων υπάρχουν πολλά σε ευρωπαϊκές χώρες. Στην Μ. Βρετανία, έχουν υπογραφεί συμβάσεις τριακονταετούς διάρκειας, με τον ιδιώτη να αναλαμβάνει την κατασκευή και εκμετάλλευση του έργου και την αναθέτουσα Αρχή να αναλαμβάνει την αποζημίωσή του σε ετήσια βάση. Στην Ισπανία επίσης (και ειδικότερα στην Βαλένθια) το τοπικό νοσοκομείο κατασκευάστηκε και λειτουργεί εξολοκλήρου σε ιδιωτικό επίπεδο. Ο ιδιώτης επενδυτής έχει αναλάβει να παρέχει όλες τις κλινικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στους ασθενείς⁽¹⁴⁾.

Τέλος, στη Ρουμανία ιδιώτες ανέλαβαν τη λειτουργία αξονικού τομογράφου εντός του χώρου δημόσιου νοσοκομείου, στο πλαίσιο της εφαρμογής ΣΔΙΤ όπου ο ιδιώτης δρα υποστηρικτικά παρέχοντας μόνο υποστηρικτικές υπηρεσίες εντός Δημόσιου νοσοκομείου⁽¹⁵⁾.

Παρακάτω μπορούμε να δούμε την επιχειρηματολογία που έχει αναπτυχθεί στην Βρετανική πραγματικότητα του νοσοκομειακού κλάδου και η οποία αποτελεί ή θα αποτελέσει οδηγό στη χώρα μας, προκειμένου οι ΣΔΙΤ να είναι αποδοτικές. Είναι δηλαδή σημαντικό η Ελλάδα να μάθει από τις εμπειρίες και τα λάθη άλλων ευρωπαϊκών χωρών, και δη της Βρετανίας, που αποτελεί πρωτοπόρο σ' αυτόν τον τομέα. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη Βρετανική εμπειρία:

- οι συμπράξεις ΣΔΙΤ δεν αποτελούν νέο τρόπο χρηματοδότησης αλλά αντίθετα, νέο τρόπο δανεισμού του Δημοσίου από τους ιδιώτες. Μάλιστα το χειρότερο είναι ότι το χρέος μεταφέρεται στις επόμενες γενιές φορολογούμενων. Το αντεπιχείρημα στη συγκεκριμένη άποψη είναι ότι οι ΣΔΙΤ αποτελούν νέο, σύγχρονο τρόπο χρηματοδότησης και μέσω αυτών επιτυγχάνεται απλά η κατασκευή δημόσιων υποδομών με τη βοήθεια ιδιωτικών κεφαλαίων

- ο αριθμός των ιδιωτικών κατασκευαστικών εταιριών που είναι υποψήφιος για την ανάληψη του έργου είναι πολύ μικρός, κάτι που καταστρατηγεί την πιθανότητα του τέλειου ανταγωνισμού (perfect competition). Στην άποψη αυτή υπάρχει ο αντίλογος που επισημαίνει ότι ακριβώς ο ανταγωνισμός που αναπτύσσεται μεταξύ των υποψήφιων αναδόχων εταιριών ανεβάζει την αποδοτικότητα του έργου και εγγυάται καλύτερη ποιότητα.

- οι διαδικασίες ανάθεσης είναι τόσο χρονοβόρες που ακόμη και αν ο χρόνος κατασκευής των έργων είναι μικρός ή ο προβλεπόμενος, τελικά ο συνολικός χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση ενός έργου ΣΔΙΤ είναι ίσος ή μεγαλύτερος με των προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων. Η άποψη που προασπίζεται τις ΣΔΙΤ υποστηρίζει ότι τα έργα παραδίδονται εντός του προβλεπόμενου χρόνου, θεωρώντας προφανώς ότι οι πρότερες καθυστερήσεις δεν αποτελούν ευθύνη των ιδιωτών
- στην πρώτη φάση κατασκευής νέων νοσοκομείων με τη μέθοδο των PFI εντοπίστηκαν υπερβάσεις του αρχικού προϋπολογισμού από 9% έως 229%. Στον αντίποδα οι θιασώτες των ΣΔΙΤ επισημαίνουν ότι τα έργα παραδίδονται εντός των ορίων του αρχικού προϋπολογισμού
- το κατασκευαστικό κόστος σε σχέση με το αντίστοιχο των δημοσίων επενδύσεων ήταν έως και 77% υψηλότερο, ενώ συνοδεύονταν από μείωση των νοσοκομειακών κλινών κατά 30% και του προσωπικού κατά 20%. Το αντεπιχείρημα στη συγκεκριμένη εκτίμηση είναι ότι η χρηστή διαχείριση, που εγγυάται η παρουσία των ιδιωτών, εξασφαλίζει τη μέγιστη ποιότητα στο μικρότερο δυνατό κόστος
- εντοπίστηκαν κακοτεχνίες και σχεδιαστικά προβλήματα στα νέα νοσοκομεία που ανεγέρθησαν με τη μέθοδο των ΣΔΙΤ. Τα συγκεκριμένα δεδομένα μάλιστα επισημάνθηκαν και κωδικοποιήθηκαν σε μελέτη που δημοσίευσε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) τον Νοέμβριο του 2006⁽¹⁶⁾. Το επιχείρημα υπέρ των ΣΔΙΤ στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν ότι ο ιδιώτης κατασκευαστής ενσωματώνει στις νέες υποδομές σχεδιαστικές και κατασκευαστικές καινοτομίες
- σε περιπτώσεις αθέτησης των αρχικών συμφωνιών ουδέποτε καταλογίστηκαν τα προβλεπόμενα πρόστιμα. Αντίθετα, αν αποτύχει ή χρεοκοπήσει ο ιδιώτης καλείται το Δημόσιο να αναλάβει τη διάσωση και διεκπεραίωση του έργου. Κάτι τέτοιο φυσικά δεν προβλέπεται στον αρχικό καταμερισμό των κινδύνων και αντίκειται στους όρους της αρχικής συμφωνίας. Αντίθετα, οι υποστηρικτές των ΣΔΙΤ υποστηρίζουν ότι τον κατασκευαστικό κίνδυνο (καθυστέρηση αποπεράτωσης του έργου, αύξηση αρχικού προϋπολογισμού κλπ) καθώς και τον λειτουργικό κίνδυνο των υποστηρικτικών υπηρεσιών του νέου νοσοκομείου τον αναλαμβάνει ο ιδιώτης

- δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την εμφάνιση φαινομένων διαφθοράς. Αυτό οφείλεται καταρχήν στο ότι, με την αιτιολογία της «εμπορικής εμπιστευτικότητας», υπάρχει έλλειψη διαφάνειας στις διαδικασίες.

Ακόμη, στο ότι διακινούνται μεγάλα ποσά δημοσίου χρήματος καθώς και στο ότι υπάρχουν χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι που εργάζονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά στον Δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Το σπουδαιότερο επιχείρημα υπέρ των ΣΔΙΤ στη συγκεκριμένη μομφή αποτελεί το γεγονός ότι η συμμετοχή των ιδιωτών και η απουσία του Δημοσίου τομέα εξασφαλίζει ακριβώς την απουσία τέτοιων φαινομένων διαφθοράς⁽¹⁷⁾.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να κάνουμε ειδική αναφορά στο γενικό πλαίσιο των ΣΔΙΤ, που προβλέπει ειδική αντιμετώπιση για τους ανθρώπους με κινητικά προβλήματα. Πιο συγκεκριμένα, τα Υπουργεία Υγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε διημερίδα που έλαβε χώρα στις Βρυξέλλες τον Ιούνιο του 2009, κατέληξαν σε συγκεκριμένα συμπεράσματα σχετικά με την προσβασιμότητα των Ευρωπαϊκών Συστημάτων Υγείας καθώς και τη δυνατότητα επιπρόσθετης βοήθειας σε ανθρώπους με κινητικά ή ακόμη και διανοητικά προβλήματα. Επίσης, έγινε εκτενής αναφορά στη δυνατότητα που παρέχεται από τις ΣΔΙΤ για την όσο το δυνατόν καλύτερη και πληρέστερη πληροφόρηση των ασθενών σχετικά με τα προβλήματα Υγείας αλλά και τις νέες εν δυνάμει επιδημιολογικές νόσους.

Η δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης σε Νοσοκομεία εντός των ορίων της Ευρωπαϊκής ζώνης, ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσης του ασθενούς, και η άμεση κάλυψη των αναγκών του είναι δύο στόχοι που μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω της αρμονικής συνεργασίας Δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Επίσης, οι συμπράξεις ΣΔΙΤ αναμένεται να κινηθούν προς μία ακόμη κατεύθυνση: προς την διασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου περίθαλψης από τα Δημόσια Συστήματα Υγείας με ταυτόχρονη προώθηση της συμπληρωματικής ασφάλισης, που θα προέρχεται από τον ιδιωτικό τομέα και θα εξυπηρετεί περιπτώσεις όπου θα απαιτείται δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια περίθαλψη.

Ο φιλελεύθερος Ευρωβουλευτής Jules Maaten, κατά την πρόσφατη ομιλία του στις Βρυξέλλες (2009), ανέφερε ότι τα Κράτη-Μέλη της ΕΕ έχο υ επιφορτιστεί με το σημαντικό ρόλο του παροχέα υπηρεσιών Υγείας στους πολίτες με διανοητικά και κινητικά προβλήματα. Τα Συστήματα περίθαλψης όμως είναι ήδη υπερφορτωμένα με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μεγάλες λίστες αναμονής, οι οποίες οφείλονται εν πολλοίς στην περιορισμένη δυναμικότητά τους⁽¹⁸⁾.

Αυτό που προτάθηκε είναι να γίνει άμεσα εφικτή η μετακίνηση ασθενών εκεί όπου είτε δεν υπάρχουν λίστες είτε αυτές είναι μικρότερες.

Στις Βρυξέλλες επίσης αναδείχθηκαν κάποια προβλήματα ακόμη στον Ευρωπαϊκό χώρο της Υγείας, για τα οποία οι συμπράξεις ΣΔΙΤ θα μπορούσαν να επιφέρουν λύσεις. Δεν υπάρχουν μέχρι σήμερα συγκεκριμένες οδηγίες (πρωτόκολλα) για την ορθή αντιμετώπιση έκτακτων ή πρωτοεμφανιζόμενων περιστατικών. Το γεγονός αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την μη έγκαιρη αντίδραση σε παρόμοιες καταστάσεις, όταν αυτές ανακύπτουν. Επίσης, ένα σημαντικό πρόβλημα είναι ότι στα 2/3 των Ευρωπαϊκών χωρών οι ασθενείς δεν έχουν τη δυνατότητα να λάβουν αντικαρκινική θεραπεία, σε διάστημα μικρότερο των τριών εβδομάδων από τη διάγνωση της πάθησής τους, αλλά ούτε και να έχουν δωρεάν πρόσβαση σε εξειδικευμένο γιατρό. Πέραν αυτού, οι εν λόγω ασθενείς δεν μπορούν να λάβουν δωρεάν δεύτερη ιατρική γνώμη όταν το επιθυμούν ή να παραλάβουν τον ιατρικό τους φάκελο.

Σημαντικό είναι ότι μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε μη ικανοποιημένο από τις παροχές των Συστημάτων Υγείας, αναγνωρίζοντας μάλιστα την ύπαρξη ανισοτήτων μεταξύ των πολιτών, στη λήψη υπηρεσιών Υγείας. Για παράδειγμα, κάποιοι ασθενείς δεν έχουν πρόσβαση σε νέες θεραπείες ή εγχειρήσεις από εξειδικευμένους ιατρούς. Η Ελλάδα, όσον αφορά την πρόσβαση των ασθενών σε νέες ή πειραματικές θεραπείες, συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών μέσου επιπέδου, μαζί με τις Σουηδία, Γαλλία, Πορτογαλία και Ιταλία⁽¹⁹⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Οι ΣΔΙΤ στην Υγεία - Ελληνικό παράδοξο

Στο σημείο αυτό θα εξετάσουμε πως οι ΣΔΙΤ εφαρμόζονται σε πραγματικές συνθήκες και θα κατηγοριοποιήσουμε όλες τις πιθανές εκδοχές τους. Για να γίνουμε ακόμα πιο συγκεκριμένοι θα αναφερθούμε στις αρμοδιότητες που έχει τόσο το Δημόσιο όσο και ο Ιδιώτης επενδυτής σε πραγματικές περιπτώσεις εφαρμογής ΣΔΙΤ. Στόχος μας είναι να περιγράψουμε πως λειτουργεί μια τέτοια συνεργασία σε πρακτικό επίπεδο, προς επιβεβαίωση των όσων θεωρητικών έχουμε αναφέρει έως τώρα. Μας ενδιαφέρει δηλαδή σε αυτό το κεφάλαιο να αποσαφηνίσουμε τι περιλαμβάνει αυτή η συνεργασία σε νοσοκομεία που έχει ήδη εφαρμοστεί, αναφέροντας και σχολιάζοντας κάθε τέτοια περίπτωση ξεχωριστά.

Πριν προχωρήσουμε ωστόσο σε λεπτομερή ανάλυση των ΣΔΙΤ στη Ελλάδα θα άξιζε να αναφέρουμε μία ιδιομορφία της Ελληνικής πραγματικότητας, που χαρακτηρίζεται ως το «Ελληνικό παράδοξο». Το «Ελληνικό παράδοξο» αφορά τον χώρο της Υγείας και εξηγεί εν πολλοίς γιατί οι ΣΔΙΤ άργησαν τόσο πολύ να εφαρμοστούν στην Ελλάδα. Ακόμη, μας βοηθά να συμπεράνουμε ότι οι ΣΔΙΤ της χώρας μας πιθανόν να είναι τελικά πολύ διαφορετικές από τις ΣΔΙΤ του εξωτερικού, σύμφωνα πάντα με τη δική μας άποψη.

Το «Ελληνικό παράδοξο» λοιπόν καταγράφει μια οξύμωρη κατάσταση, που οφείλεται στο ότι το ελληνικό σύστημα Υγείας είναι το πλέον ιδιωτικοποιημένο μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, τη στιγμή που το σύνολο του πληθυσμού καλύπτεται καθολικά από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Σύμφωνα με σχετική έρευνα το 68% (Σίσκος, 2008) των δαπανών υγείας των ελληνικών νοικοκυριών κατευθύνεται σε εξωνοσοκομειακές δαπάνες. Απ' αυτές, το 31,1% αφορά την οδοντιατρική φροντίδα.

Ο κύριος λόγος εμφάνισης του συγκεκριμένου γεγονότος είναι η έλλειψη της επαρκούς στελέχωσης των πρωτοβάθμιων δημόσιων υπηρεσιών υγείας, κυρίως στο χώρο της περιφέρειας. Στις εν λόγω περιοχές οι κάτοικοι στρέφονται ευκολότερα στις εξωνοσοκομειακές φροντίδες υγείας.

Χαρακτηριστικά, ο νοσοκομειακός τομέας απορροφά ποσοστό μικρότερο από 15% των δαπανών των νοικοκυριών που επενδύονται στην Υγεία. Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών των δαπανών αφορά άτυπες πληρωμές εντός των νοσοκομείων (20%) σε ποσοστό ίσο με τη θεσμοθετημένη συμμετοχή των ασθενών στα κόστη των παροχών των δημόσιων νοσοκομείων.

Απ' την άλλη πλευρά, μόνο ένα μικρό ποσοστό των εισαγωγών στα δημόσια νοσοκομεία (16%) τελικά καταλήγει στα ιδιωτικά. Αυτό οφείλεται αφενός στην άνοδο του επιπέδου υπηρεσιών του δημόσιου νοσοκομείου και στη βελτίωση των υλικοτεχνικών του υποδομών, καθώς και στο αυξημένο κόστος των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας, σύμφωνα με την προαναφερθείσα έρευνα. Το γεγονός αυτό έρχεται σε αντιδιαστολή με τα παραπάνω, και ενισχύει την παραδοξότητα που χαρακτηρίζει την ελληνική πραγματικότητα, στο συγκεκριμένο κομμάτι.

Μία πρόσφατη δημοσίευση (Νοέμβριος 2006) στο περιοδικό του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας επισημαίνει και κωδικοποιεί τα δεκάδες σχεδιαστικά προβλήματα και κακοτεχνίες των νέων ΣΔΙΤ νοσοκομειακών υποδομών στην Ελλάδα καθώς και στην Μ. Βρετανία. Ο ιδιώτης αναλαμβάνει τον κατασκευαστικό κίνδυνο (καθυστέρηση κατασκευής, υπέρβαση του κόστους) και το λειτουργικό κίνδυνο των υποστηρικτικών υπηρεσιών του νέου νοσοκομείου. Η μεταφορά κινδύνου προϋποθέτει και ανάλογες ποινές σε περίπτωση αθέτησης των συμφωνιών του συμβολαίου, ποινές όμως οι οποίες ουδέποτε εφαρμόζονται. Σε περίπτωση αποτυχίας ή χρεοκοπίας του ιδιώτη το δημόσιο καλείται να διασώσει και να διεκπεραιώσει το έργο. Η εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στην κατασκευή νέων νοσοκομείων απαλλάσσει τον Δημόσιο τομέα από τον κίνδυνο εμφάνισης φαινομένων διαφθοράς. Η έλλειψη διαφάνειας στις συμφωνίες ΣΔΙΤ κάτω από το πέπλο της «εμπορικής εμπιστευτικότητας», η διακίνηση μεγάλων ποσών δημόσιου χρήματος, η ύπαρξη χρηματοοικονομικών συμβούλων που εργάζονται ταυτόχρονα ή και διαδοχικά στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα δημιουργούν όλες εκείνες τις προϋποθέσεις για την εμφάνιση φαινομένων διαφθοράς (Κονδύλης, 2006)

Στην Ελληνική οικονομία μάλιστα το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων είναι μία πρόκληση για τη δημιουργία μεγάλων και μακροχρόνιων συμφωνιών. Στην περίπτωση των ΣΔΙΤ στον τομέα Υγείας, η εκχώρηση δημόσιας ευθύνης σε διεθνείς επιχειρήσεις, οι οποίες συνήθως μπορούν να αναλάβουν το επενδυτικό κόστος, εκλαμβάνεται ως εκχώρηση ενός αγαθού κατεξοχήν κοινωνικού-αυτού της Υγείας (Λιαρόπουλος, 2006).

Οι ΣΔΙΤ πρέπει να ελέγχονται επομένως συστηματικά και σύμφωνα με τα πρότυπα του ΟΟΣΑ και της EUROSTAT, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία και η διαφάνεια των διαδικασιών και της διαχείρισης πόρων που αφορούν το έργο. Χωρίς αξιόπιστα στοιχεία και μεθοδολογίες αξιολόγησης δεν είναι δυνατόν να κριθεί η αποτελεσματικότητα οποιασδήποτε αλλαγής στον τομέα της νοσοκομειακής περίθαλψης, και μάλιστα τόσο ουσιαστικής όπως των ΣΔΙΤ (Λιαρόπουλος, 2006). Είναι σαφές πως η επιδείνωση οποιωνδήποτε από τους κοινωνικοοικονομικούς δείκτες στον τομέα της Υγείας, όπως παραδείγματος χάριν η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, η ισότιμη πρόσβαση πολιτών σε αυτές αλλά και γενικότερα οι δείκτες υγείας του πληθυσμού, μπορεί να επιδράσει σημαντικά στα βασικά χαρακτηριστικά του ΕΣΥ. Απαραίτητη δεν είναι μόνο η αξιολόγηση μίας επένδυσης ΣΔΙΤ αλλά και η διασφάλιση του κοινωνικού χαρακτήρα των συγκεκριμένων επενδύσεων. Διαφορετικά, οποιαδήποτε αύξηση του κόστους που μπορεί να οφείλεται είτε σε κακοδιαχείριση είτε σε καθυστερήσεις λόγω γραφειοκρατίας, μοιραία θα καταλήξει στους ασθενείς και θα οδηγήσει σε πτώση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Εάν δεν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις η μαζική προσφυγή στις ΣΔΙΤ για την ανάπτυξη του Δημοσίου τομέα της Υγείας (και τη βελτίωση των υποδομών του ΕΣΥ) κινδυνεύει να οδηγήσει στην απαξίωση του δημόσιου χαρακτήρα του, ενώ παράλληλα θα ενισχύεται όλο και περισσότερο ο ιδιωτικός τομέας. Υπάρχει, δηλαδή, ο κίνδυνος να μετατραπεί η υγειονομική περίθαλψη από κοινωνικό αγαθό σε εμπορεύσιμο.

Σύμφωνα με τον Κονδύλη (2006) η δεκαετής εφαρμογή των ΣΔΙΤ στον νοσοκομειακό κλάδο της Βρετανίας είναι αποκαλυπτική για την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των εν λόγω προγραμμάτων.

Κοστίζουν πολύ περισσότερο σε σχέση με τα παραδοσιακά προγράμματα δημόσιων επενδύσεων, δεσμεύοντας και μετακυλώντας τεράστια οικονομικά βάρη στις επόμενες γενεές φορολογουμένων. Συνεπάγονται περικοπές υπηρεσιών, νοσοκομειακών κρεβατιών και προσωπικού με οικονομικά παρά με κλινικά κριτήρια, επηρεάζοντας τελικά αρνητικά την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών των νέων νοσοκομειακών υποδομών. Στοχεύουν στην εκποίηση της δημόσιας περιουσίας των Εθνικών Συστημάτων Υγείας και χαρακτηρίζονται από πολλάκις διαπιστωμένα φαινόμενα διαφθοράς και αδιαφάνειας. Η ίδια απειλή ελλοχεύει και για την Ελλάδα εάν δεν υπάρχει συστηματικός έλεγχος με όρους διαφάνειας σε όλη τη διάρκεια κάθε ΣΔΙΤ.

2.1 Διαφορετικοί τύποι ΣΔΙΤ στον τομέα της Υγείας

Στο υποκεφάλαιο αυτό μπορούμε να δούμε αναλυτικά όσα προαναφέραμε και να δούμε την πραγματική εφαρμογή τους σε νοσοκομεία. Θα βασιστούμε στην υπάρχουσα εμπειρία, όπως αυτή έχει καταγραφεί στη διεθνή βιβλιογραφία. Οι περιπτώσεις εφαρμογής λοιπόν είναι οι παρακάτω:

A) Ανάθεση της διοίκησης (management) δημόσιου νοσοκομείου σε ιδιώτη

Στην περίπτωση αυτή αναφερόμαστε σε συμπράξεις τέτοιες που περιλαμβάνουν την εξολοκλήρου παράδοση της διοίκησης ενός δημόσιου νοσοκομείου σε ιδιώτη επενδυτή. Σε μια τέτοια συνεργασία το Δημόσιο αναλαμβάνει να πληρώνει τον ιδιώτη για τις υπηρεσίες που παρέχει προς τους πολίτες. Ταυτόχρονα όμως έχει και ρόλο ελεγκτικό, μιας και αξιολογεί τις παρεχόμενες υπηρεσίες Υγείας. Φροντίζει ακόμα ώστε να τηρούνται στο έπακρο οι συμβατικές υποχρεώσεις που έχει αναλάβει ο ιδιώτης και που προβλέπονται από την σύμπραξη ΣΔΙΤ που υπεγράφη.

Αντίθετα, υποχρέωση του ιδιώτη είναι να παρέχει στους πολίτες όλες τις κλινικές και μη κλινικές υπηρεσίες. Ο ίδιος προσλαμβάνει όλο το προσωπικό, για το οποίο είναι και υπεύθυνος-υπόλογος. Τέλος, και αναλόγως των όρων της σύμβασης, δύναται να επιφορτίζεται με περαιτέρω επενδύσεις που θα αποσκοπούν στην καλύτερη λειτουργία του νοσοκομείου και στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του.

B) Χρηματοδότηση και κατασκευή νοσοκομείου από τον ιδιώτη και στη συνέχεια ενοικίαση στο κράτος

Στην συγκεκριμένη περίπτωση το Δημόσιο αναλαμβάνει να διοικήσει ένα νοσοκομείο, του οποίου η κατασκευή και η χρηματοδότηση προήλθαν εξολοκλήρου από ιδιωτικά κεφάλαια. Για να συμβεί κάτι τέτοιο υποχρεούται να καταβάλλει στον ιδιώτη-ιδιοκτήτη ένα προσυμφωνηθέν τίμημα ως μίσθωμα.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, στην περίπτωση αυτή ο ιδιώτης παραχωρεί πλήρως τη διαχείριση και χρήση του νοσοκομείου που κατασκεύασε στο Κράτος, με αντάλλαγμα ένα προσυμφωνημένο ενοίκιο.

Γ) Ιδιωτική χρηματοδότηση, κατασκευή και λειτουργία δημόσιου νοσοκομείου

Σ' αυτήν την περίπτωση ο ιδιώτης είναι αυτός που αναλαμβάνει εξολοκλήρου την κατασκευή και χρηματοδότηση ενός νοσοκομείου, ενώ κρατά ο ίδιος τη διοίκησή του. Συνεπώς, με δική του ευθύνη, παρέχονται στους πολίτες όλες οι κλινικές και μη υπηρεσίες. Μετά τη λήξη της σύμβασης το νοσοκομείο παραμένει στην ιδιοκτησία του ιδιώτη ή παραχωρείται στο Δημόσιο, έναντι τιμήματος.

Απ' την άλλη πλευρά, σε μια τέτοια περίπτωση ΣΔΙΤ, το Δημόσιο αναλαμβάνει να αποζημιώνει σε ετήσια βάση τον ιδιώτη επενδυτή για τις υπηρεσίες που παρέχει προς τους πολίτες. Επίσης, καταβάλλει αμοιβές που είναι αντίστοιχες του κόστους κατασκευής της επένδυσης.

Δ) Πώληση δημόσιου νοσοκομείου σε ιδιώτη και συνέχιση της λειτουργίας του

Στην περίπτωση αυτή το Δημόσιο οφείλει να αποζημιώνει τον ιδιώτη για τις υπηρεσίες που παρέχει και για όσο διαρκεί η σύμβαση. Ταυτόχρονα διατηρεί τον ελεγκτικό του ρόλο, εξασφαλίζοντας έτσι την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων του ιδιώτη σε επίπεδα ποιότητας παροχής υπηρεσιών υγείας κλπ.

Ο ιδιώτης, όπως άλλωστε αναφέρεται και στον τίτλο, αγοράζει έναντι τιμήματος το νοσοκομείο, το οποίο εξακολουθεί να το λειτουργεί ως δημόσιο.

Ε) Πώληση δημόσιου νοσοκομείου σε ιδιώτη και αλλαγή της χρήσης του

Στην περίπτωση αυτή ο ιδιώτης αγοράζει ένα δημόσιο νοσοκομείο το οποίο χρησιμοποιεί για κάποιον άλλο σκοπό. Αντίθετα, το Δημόσιο ελέγχει αυτή τη διαδικασία μετατροπής, διασφαλίζοντας το γεγονός ότι θα είναι σύμφωνη με τους όρους των συμβολαίων που υπεγράφησαν.

ΣΤ) Εγκατάσταση μιας ιδιωτικής πτέρυγας εντός Δημόσιου νοσοκομείου

Στην περίπτωση αυτή ο ιδιώτης επενδυτής αποφασίζει να δημιουργήσει μια ιδιωτική πτέρυγα εντός του χώρου ενός δημόσιου νοσοκομείου. Το Δημόσιο εξακολουθεί να διοικεί και να ελέγχει το νοσοκομείο, φροντίζοντας να καλύπτει υγειονομικά τους ασθενείς του δημοσίου.

Αντίθετα, ο ιδιώτης λειτουργεί την ιδιωτική πτέρυγα απευθυνόμενος αποκλειστικά και μόνο σε ιδιωτικούς ασθενείς, παρέχοντάς τους τόσο κλινικές όσο και μη κλινικές υπηρεσίες.

Ζ) Ανάθεση εξειδικευμένων κλινικών υπηρεσιών σε ιδιώτη επενδυτή

Μια τέτοια σύμπραξη ΣΔΙΤ εξασφαλίζει στον ιδιώτη τη δυνατότητα να παρέχει πολύ εξειδικευμένες κλινικές υπηρεσίες στους ασθενείς του νοσοκομείου. Σε μια τέτοια συνεργασία το Δημόσιο αναλαμβάνει την ευθύνη να παρέχει στους ασθενείς όλες τις κλινικές υπηρεσίες, μέσω της διάθεσης του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού του και βέβαια εξακολουθεί να ασκεί τη διοίκηση στο νοσοκομείο. Αντίθετα ο ιδιώτης αναλαμβάνει να προσφέρει όλες τις εξειδικευμένες κλινικές υπηρεσίες, όπως π.χ. είναι η λιθοτριψία, ή εγχειρήσεις ρουτίνας, όπως είναι ο καταρράκτης.

Η) Ανάθεση μη κλινικών υποστηρικτικών λειτουργιών σε ιδιώτη επενδυτή

Σε μια τέτοια περίπτωση το Δημόσιο διοικεί το νοσοκομείο και φροντίζει να παρέχει όλες τις κλινικές υπηρεσίες, μέσω του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού του. Ο ιδιώτης αναλαμβάνει τις μη κλινικές υπηρεσίες που αφορούν τη λειτουργία του νοσοκομείου. Πιο συγκεκριμένα, έχει την ευθύνη της καθαριότητας του χώρου, της φύλαξής του, της συντήρησής του, τις υπηρεσίες σίτισης των ασθενών κλπ. Όλα αυτά γίνονται με τη βοήθεια προσωπικού που προσλαμβάνεται από τον ιδιώτη και που φυσικά βρίσκεται υπό τον έλεγχο του.

Θ) Ανάθεση κλινικών υποστηρικτικών λειτουργιών σε ιδιώτη επενδυτή

Και σε αυτήν την περίπτωση συνεργασίας το Δημόσιο επιφορτίζεται με τη διοίκηση του νοσοκομείου και φροντίζει να παρέχει όλες τις κλινικές υπηρεσίες, με το ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό του. Ωστόσο, ο ιδιώτης αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει την πραγματοποίηση υποστηρικτικών κλινικών υπηρεσιών προς τους ασθενείς, όπως είναι οι εργαστηριακές εξετάσεις και οι ακτινολογικοί έλεγχοι.

2.2 Συμπράξεις ΣΔΙΤ σε εξέλιξη στην Ελλάδα

Στη χώρα μας ο θεσμός των ΣΔΙΤ είναι κάτι πρόσφατο. Είναι γνωστό ότι μέχρις στιγμής κανένα τέτοιο έργο δεν έχει ολοκληρωθεί. Υπάρχουν ωστόσο ήδη συμπράξεις ΣΔΙΤ σε διαδικασίες αποπεράτωσης, καθώς επίσης και ένας αριθμός ΣΔΙΤ που βρίσκεται υπό έγκριση ή έχει ήδη εγκριθεί και απομένει να ξεκινήσουν οι εργασίες. Μπορούμε λοιπόν να κατανοήσουμε για ακόμη μία φορά το πόσο σημαντικές είναι οι συμπράξεις αυτές για την Κυβέρνηση. Παρακάτω θα δούμε αναλυτικά συμπράξεις ΣΔΙΤ που έχουν ήδη ξεκινήσει ή βρίσκονται στο στάδιο της έγκρισης και αφορούν συνεργασίες μεγάλων ιδιωτικών ομίλων με το ελληνικό Δημόσιο.

Το πρώτο έργο στο οποίο θα αναφερθούμε είναι το νέο Παιδιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης. Πρόκειται για ένα εγκεκριμένο έργο το οποίο αφορά την πόλη της Θεσσαλονίκης (Ημερομηνία έγκρισης 1/3/2007). Εποπτεύον Υπουργείο είναι το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ενώ Αναθέτουσα Αρχή του έργου ορίστηκε η Δημόσια Επιχείρηση Ανέγερσης Νοσηλευτικών Μονάδων ΑΕ (ΔΕΠΙΑΝΟΜ).

Στη δεδομένη χρονική στιγμή, που εκπονείται η διπλωματική διατριβή (Οκτώβριος 2009), βρισκόμαστε στη φάση όπου ο διαγωνισμός για την επιλογή Ιδιωτικού Φορέα Σύμπραξης βρίσκεται σε εξέλιξη. Έως σήμερα, 8 σχήματα έχουν υποβάλλει αιτήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το έργο, εκ των οποίων τα 5 θα κληθούν να συμμετάσχουν στη δεύτερη φάση του διαγωνισμού.

Ειδικότερα, έπειτα από αναμονή ορισμένων μηνών η Α' φάση του σχετικού διαγωνισμού ολοκληρώθηκε, και η διαδικασία πέρασε σε νέο στάδιο. Τα στοιχεία των αιτήσεων που κατέθεσαν οι 8 υποψήφιες κοινοπραξίες και που θα οδηγήσουν στην τελική επιλογή των 5 επικρατέστερων, έχουν ήδη εξεταστεί. Η Β' φάση του διαγωνισμού έχει ήδη ξεκινήσει και περιλαμβάνει την έναρξη των πρωτογενών εργασιών και την εξασφάλιση των σχετικών αδειών που απαιτούνται για τη δρομολόγηση των τελικών εξελίξεων.

Μετά το πέρας και της Β' φάσης, η οποία αναμένεται να διαρκέσει λιγότερο από 4 μήνες, αναμένεται η εντατικοποίηση των εργασιών. Σύμφωνα με τις προβλέψεις⁽²⁰⁾ το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί και να παραδοθεί προς χρήση σε 2 έτη.

Το εν λόγω έργο αποτελεί μία πρώτης τάξεως ευκαιρία για να αλλάξουν τα δεδομένα στον τομέα της Υγείας και πιο συγκεκριμένα στον κλάδο της Παιδιατρικής. Με δεδομένο ότι το κρατικό ταμείο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να επωμιστεί το βάρος ενός τόσο πολυδάπανου έργου, συνυπολογίζοντας και την οικονομική κρίση που βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, γίνεται κατανοητό ότι μία σωστά εφαρμοσμένη ΣΔΙΤ μπορεί να αποτελέσει λύση. Είναι ευτύχημα που το συγκεκριμένο έργο, παρά τις αρχικές κωλυσιεργίες, βρίσκεται σε εξέλιξη και μπορεί σύντομα να παραδοθεί στους πολίτες προς χρήση.

Το συγκεκριμένο έργο πρόκειται να καλύψει την αντιμετώπιση περιστατικών ατόμων με ηλικία μέχρι 14 έτη. Η ανάγκη δημιουργίας ενός τέτοιου έργου ήταν επιτακτική μιας και, έως σήμερα, τα πολύ βαριά περιστατικά έπρεπε να μεταφερθούν για εξειδικευμένη αντιμετώπιση στην Αθήνα. Κάτι τέτοιο πιθανόν να εμπειριείχε μεγάλο κίνδυνο για τον διακομιζόμενο ασθενή ενώ φυσικά (και σε δεύτερο χρόνο) ανέβαζε πάρα πολύ και το κόστος νοσηλείας.

Ένα τέτοιο έργο, επίσης, θα βοηθήσει ώστε να αποσυμφορηθούν τα υπόλοιπα υπάρχοντα νοσοκομεία που, μέχρι σήμερα, διέθεταν εξειδικευμένες πτέρυγες αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών. Το Παιδιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης θα έχει 400 κλίνες.

Συνεχίζοντας, προκειμένου να γίνει ακόμη πιο σαφές το πόσο αναγκαίο είναι το νέο Παιδιατρικό νοσοκομείο - που θα κατασκευαστεί μέσω ΣΔΙΤ - αρκεί να σκεφτούμε ότι η Ελλάδα διαθέτει μόλις 2 μεγάλα δημόσια Παιδιατρικά νοσοκομεία (Αγία Σοφία και Αγλαΐα Κυριακού). Και τα δύο προαναφερθέντα νοσοκομεία εδρεύουν στην Αθήνα. Συνεπώς, υπάρχει άμεση ανάγκη δημιουργίας τέτοιου νοσοκομείου στη Θεσσαλονίκη. Πρόκειται λοιπόν για ένα έργο ζωτικής σημασίας για την Ελλάδα.

Στην αρμοδιότητα του ιδιώτη επενδυτή θα περιέρχεται η ευθύνη για την μελέτη, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τον εξοπλισμό (ιατρικό και ξενοδοχειακό, συντήρηση και αντικατάσταση αυτού), καθώς και την τεχνική διαχείριση (σίτιση, ιματισμός, διαχείριση απορριμμάτων και νοσοκομειακών αποβλήτων, καθαριότητα κλπ) και φύλαξη του νοσοκομείου. Το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό του νοσοκομείου όπως και η διοίκησή του θα υπάγονται στο ΕΣΥ και θα παραμείνουν στο Δημόσιο.

Για το συγκεκριμένο έργο υπάρχει βέβαια και ο αντίλογος, ο οποίος εκφράζεται από τον εισηγητή Υγείας του ΠΑΣΟΚ και βουλευτή Χανίων, κ. Μανώλη Σκουλάκη (Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, συνέντευξη στην Δήμητρα Ευθυμιάδου, 18/10/2009). Ο κ. Σκουλάκης τονίζει πως τα χρηματικά ποσά που θα κληθεί να καταβάλει το Ελληνικό Δημόσιο στις εταιρίες που θα αναλάβουν την κατασκευή του έργου, μέσω περιοδικών και τακτικών πληρωμών, είναι υπέρογκα σε σχέση με τα ποσά που θα απαιτούνταν για να κατασκευαστεί το παραπάνω νοσοκομείο μέσα από δημόσιους πόρους. Πιο συγκεκριμένα, ο κ. Σκουλάκης αναφέρει ότι τα 464 εκ € που θα στοιχήσει το Παιδιατρικό νοσοκομείο μέσω ΣΔΙΤ θα μπορούσαν να ήταν 60-70 εκ € αν αυτό πραγματοποιούνταν αποκλειστικά με δημόσιους πόρους.

Η διάρκεια της σύμβασης είναι 30 έτη (με την περίοδο λειτουργίας του να αφορά 27 έτη), ενώ ο χρόνος κατασκευής του έργου υπολογίζεται σε 3 χρόνια⁽²¹⁾.

Ο ενδεικτικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 324 εκ ευρώ, ενώ στο ποσό αυτό προστίθεται ένα ποσοστό 20% που αφορά κόστη ασφάλισης και βαριάς συντήρησης.

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στο επίσης σημαντικό για την Ελλάδα υπό-ανέγερση Νέο Γενικό νοσοκομείο Πρέβεζας. Πρόκειται για έργο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Το σχέδιο υλοποίησής του εγκρίθηκε από την Διυπουργική Επιτροπή ΣΔΙΤ στις 1/3/2007. Αναθέτουσα αρχή είναι επίσης η ΔΕΠΑΝΟΜ. Πλέον έχει αναδειχθεί ο Σύμβουλος και αναμένεται η υπογραφή της Σύμβασης Σύμπραξης.

Το νέο Γενικό Νοσοκομείο Πρέβεζας με δυναμικότητα 350 κλινών, έρχεται να αντικαταστήσει το ήδη υπάρχον Νοσοκομείο, που στεγάζεται σε ένα πεπαλαιωμένο κτήριο και αδυνατεί να παρέχει σύγχρονες υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.

Στην αρμοδιότητα του ιδιώτη επενδυτή θα περιέρχεται η ευθύνη για την μελέτη, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τον εξοπλισμό (ιατρικό και ξενοδοχειακό, συντήρηση και αντικατάσταση αυτού), καθώς και την τεχνική διαχείριση (σίτιση, ματισμός, διαχείριση απορριμμάτων και νοσοκομειακών αποβλήτων, καθαριότητα κλπ), ασφάλιση και φύλαξη του νοσοκομείου. Το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό του νοσοκομείου όπως και η διοίκησή του θα υπάγονται στο ΕΣΥ και θα παραμείνουν στο Δημόσιο.

Όπως αναφέρθηκε και για τις προαναφερθείσες συμβάσεις ΣΔΙΤ, η παρουσία του ιδιώτη εγγυάται την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του με παροχές υψηλού επιπέδου, μιας και απ' αυτό εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό και η αποπληρωμή του. Σε αντάλλαγμα ο ιδιώτης επενδυτής θα καρπωθεί κέρδη που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένο ποσοστό και απορρέουν από τη χρήση του έργου. Επίσης, η πρόσβαση στον τομέα της δημόσιας υγείας μπορεί να αποφέρει στο μέλλον περαιτέρω επενδυτικές ευκαιρίες για τον ιδιώτη.

Για το νέο Νοσοκομείο Πρέβεζας αποφασίστηκε η έναρξη των εργασιών από την Δημοτική Αρχή Ζαλόγγου, σε συνεδρίαση του δημοτικού Συμβουλίου (Σεπτέμβριος, 2009). Στο πλαίσιο αυτό αποφασίστηκε η εκχώρηση δημοτικής έκτασης 150 στρεμμάτων στη θέση Μαραθιά του Δήμου Ζαλόγγου, για τις ανάγκες του νέου Νοσοκομείου.

Η απόφαση αυτή ήταν απόρροια της κυβερνητικής απόφασης που προηγήθηκε 2 μήνες πριν. Ο Δήμαρχος Ζαλόγγου κ. Θεοφάνης υπεραμύνθηκε των θέσεών του και υποστήριξε ότι το νέο νοσοκομείο θα έχει έντονο το δημόσιο χαρακτήρα και η αποπεράτωσή του εντάσσεται στα μη ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ, γεγονός που σημαίνει ότι στις παρεχόμενες υπηρεσίες δεν θα υπάρχει το στοιχείο εκμετάλλευσης για τους ιδιωτικούς φορείς. Σύμφωνα πάντα με τον κ. Θεοφάνη, πρόκειται για κοινωνικού χαρακτήρα υποδομές, τις οποίες διευθύνει το κράτος και απολαμβάνουν δωρεάν οι πολίτες⁽²²⁾.

Στα παραπάνω υπήρξε και αντίλογος, που εκφράστηκε από διάφορους δημοτικούς συμβούλους της μείζονος και της ελάσσονος αντιπολίτευσης και ζητήθηκαν εγγυήσεις, ώστε η παραχώρηση του οικοπέδου να διασφαλίζει το δημόσιο χαρακτήρα του έργου, τη δωρεάν πρόσβαση σε όλους τους πολίτες ανεξαιρέτως και τη ρητή απαγόρευση οποιασδήποτε εκμετάλλευσης από τον ιδιωτικό φορέα.

Βλέπουμε λοιπόν ότι και το νοσοκομείο της Πρέβεζας μπαίνει στην τελική του ευθεία και σύντομα θα ξεκινήσουν οι προκαταρκτικές διαδικασίες και θα προκηρυχτεί ο πρώτος από τους δύο διαγωνισμούς για την επιλογή των αναδόχων εταιριών.

Όσον αφορά την εύρεση προμηθευτών, τα ιδρύματα θα έχουν πλέον τη δυνατότητα να πραγματοποιούν ανεξάρτητα τους διαγωνισμούς τους, χωρίς την κρατική παρέμβαση και η μόνη τους υποχρέωση θα είναι να γνωστοποιούν την τελική τους σύμβαση με τους προμηθευτές, στην επιτροπή προμηθευτών Υγείας, την νεοσύστατη ΕΠΥ.

Η διάρκεια της σύμβασης είναι 30 έτη (με την περίοδο λειτουργίας του να αφορά 27 έτη), ενώ ο χρόνος κατασκευής του έργου υπολογίζεται σε 3 χρόνια⁽²³⁾.

Ο ενδεικτικός προϋπολογισμός του έργου αγγίζει τα 350 εκ ευρώ, ενώ στο ποσό αυτό προστίθεται ένα ποσοστό 20% που αφορά κόστη ασφάλισης και βαριάς συντήρησης.

Τέλος, αναφορά θα πρέπει να γίνει στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο της Κω, το οποίο αναμένεται να έχει δυναμικότητα 200 κλινών. Το έργο αυτό καταδεικνύει ότι οι συμπράξεις ΣΔΙΤ μπορούν πέραν της οικονομικής ανάπτυξης να συνεισφέρουν και στην αναβάθμιση της κοινωνικής ζωής του τόπου⁽²⁴⁾.

Με το νόμο 3329/2005 μετατρέπεται σε Ν.Π.Δ.Δ εποπτευόμενο από τη Β' ΔΥΠΕ Νοτίου Αιγαίου και με το νόμο 3527/2007 με την απορρόφηση της Β' ΥΠΕ Νοτίου Αιγαίου από την 2η ΥΠΕ Πειραιώς και Αιγαίου το Γενικό Νοσοκομείο Κέντρο Υγείας Κω εποπτεύεται από την 2η ΔΥΠΕ Πειραιώς και Αιγαίου.

Σήμερα το Γενικό Νοσοκομείο Κέντρο Υγείας ΚΩ «ο Ιπποκράτης» έχει αναπτύξει τον Παθολογικό Τομέα και τον Χειρουργικό Τομέα. Στον Εργαστηριακό Τομέα λειτουργούν Αιματολογικό, Βιοχημικό, Μικροβιολογικό και Ακτινολογικό- Ακτινοδιαγνωστικό εργαστήριο. Το Νοσοκομείο κτιριακά και οργανικά συμπεριλαμβάνει και τα Ιατρεία του ως Κέντρου Υγείας.

Το Κέντρο Υγείας της Αντιμάχειας αναμένεται, να συμβάλει στην αποσυμφόρηση του Γενικού Νοσοκομείου της Κω, καθώς διαθέτει Μικροβιολογικό και Ακτινολογικό Εργαστήριο, αίθουσα μικροεπεμβάσεων, 4 θαλάμους νοσηλείας με 7 κλίνες και πληθώρα ειδικών τμημάτων, όπως Παθολογικό, Καρδιολογικό, Γυναικολογικό, Παιδιατρικό και Οδοντιατρικό.

Ο ενδεικτικός προϋπολογισμός του έργου αγγίζει τα 240 εκ ευρώ, ενώ στο ποσό αυτό προστίθεται ένα ποσοστό 10% που αφορά κόστη ασφάλισης και βαριάς συντήρησης.

Στη δεδομένη χρονική (Οκτώβριος 2009) τα εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ (πλην του Νοσοκομείου Πρεβέζης) βρίσκονται ακόμη στην προετοιμασία των τευχών του διαγωνισμού, σύμφωνα με το επίσημο ανακοινωθέν του Υπουργείου Υγείας⁽²⁵⁾.

Συγκεντρωτικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι η συνολική δυναμικότητα των Νοσοκομειακών Ιδρυμάτων που έχουν προγραμματιστεί να κατασκευαστούν μέσω ΣΔΙΤ ξεπερνά τις 750 κλίνες και η έκταση που θα καλύψουν ανέρχεται σε 270 στρέμματα. Ο συνολικός προϋπολογισμός για την πρώτη μόνο φάση αγγίζει τα 814 εκ €

Από την υλοποίηση των προαναφερθέντων έργων ΣΔΙΤ απορρέουν σημαντικά θετικά αποτελέσματα που αφορούν τη χώρα μας. Παρατηρούνται πολλαπλά οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες, όσον αφορά το επίπεδο ανάπτυξης ενός ευρύτερου πλαισίου υποστήριξης δομών της Υγείας. Αναλυτικότερα, δημιουργούνται εξεταστικά Κέντρα καθώς και υποδομές στέγασης και φιλοξενίας ασθενών και συνοδών τους, καθώς και βρεφονηπιακοί σταθμοί που θα εξυπηρετούν τις οικογένειες εργαζομένων.

Είναι απαραίτητο να τονιστεί ότι όλες οι Μονάδες Υγείας θα κατασκευαστούν με τη μέθοδο ΣΔΙΤ θα είναι ενταγμένες στο ΕΣΥ, το οποίο αποκτά νέο πρόσωπο. Ο τελικός στόχος είναι να συνυπάρξουν ο Δημόσιος με τον ιδιωτικό τομέα, προς όφελος της ελληνικής Οικονομίας, της κοινωνίας και του Έλληνα πολίτη, δείχνοντας μεγαλύτερη ευαισθησία στους ασθενείς με κινητικά προβλήματα. Σε όλα τα νέα έργα έχει καταστεί σαφές ότι εξασφαλίζεται η ελεύθερη και ισότιμη πρόσβαση όλων των Ελλήνων πολιτών, με κάλυψη από τα ασφαλιστικά ταμεία.

Σε κάθε περίπτωση, καταλήγοντας μπορούμε να πούμε ότι η προώθηση των συμπράξεων μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στην αντιμετώπιση υφισταμένων προβλημάτων του Δημόσιου συστήματος αλλά και να καλύψει περιοχές στις οποίες παρατηρούνται σημαντικά κενά, που υποβαθμίζουν τις υπηρεσίες Υγείας. Σ' αυτές εντάσσονται η μακροπρόθεσμη ή η κατ' οίκον νοσηλεία, η εντατική θεραπεία, η μετανοσοκομειακή φροντίδα καθώς και οι υπηρεσίες αποκατάστασης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει από καιρό υιοθετήσει πρακτικές στήριξης τέτοιων έργων που εμπεριέχουν ανθρωπιστικό χαρακτήρα και μάλιστα έχει εκδώσει την Πράσινη Βίβλο. Η Πράσινη Βίβλος περιγράφει αναλυτικά την κρατούσα κατάσταση γύρω από τις πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον εν λόγω θέμα. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στους ευαίσθητους τομείς της δημόσιας Υγείας, της Παιδείας, της διανομής νερού και της ασφάλειας⁽²⁶⁾.

Σύμφωνα με ομιλία του ειδικού γραμματέα ΣΔΙΤ Β. Ασημακόπουλου (10/2009) στον συνέδριο του Economist που έγινε στην Αθήνα - με αντικείμενο τις νέες επενδυτικές ευκαιρίες που προσφέρουν οι ΣΔΙΤ - οι ΣΔΙΤ αποτελούν σημαντική ευκαιρία για την ουσιαστική αλλαγή του κακού παρελθόντος στα έργα δημόσιας Υγείας. Ο κ. Ασημακόπουλος επισημαίνει ότι οι ΣΔΙΤ είναι ταυτόχρονα χρηματοοικονομικό εργαλείο για την καλύτερη διαχείριση των έργων και μέσο για να συνδυαστεί με αποδοτικότερο τρόπο ο Δημόσιος και ιδιωτικός Τομέας, παρακάμπτοντας κάθε γραφειοκρατική διαδικασία. Καταλήγοντας, υπογραμμίζεται ότι με τις ΣΔΙΤ επικεντρώνεται το ενδιαφέρον στην εύρεση τρόπων καλύτερης εξυπηρέτησης του πολίτη, χωρίς ο προϋπολογισμός του έργου να αποτελεί πάντα το πρώτο και κυρίαρχο μέλημα⁽²⁷⁾.

2.3 Σχολιασμός – Κριτική ανάλυση

Στο κεφάλαιο αυτό θα επιχειρήσουμε μια ουσιαστική κριτική για τα έργα ΣΔΙΤ. Στόχος μας είναι να κρίνουμε τις ΣΔΙΤ όσο το δυνατόν περισσότερο αντικειμενικά, παρουσιάζοντας πραγματικά δεδομένα και όχι προσωπικές απόψεις. Και σίγουρα θα πρέπει να σταθούμε τόσο στη θετική όσο και στην αρνητική πλευρά του εγχειρήματος.

Θα ξεκινήσουμε την κριτική μας προσπαθώντας να αναλύσουμε τα όσα αρνητικά έχουν προκύψει για τις ΣΔΙΤ. Σύμφωνα λοιπόν με τους Κονδύλη και συν, (2009) οι συμπράξεις ΣΔΙΤ όχι μόνο δεν ωφελούν τους Έλληνες πολίτες αλλά αντίθετα τους ζημιώνουν είτε άμεσα είτε υποθηκεύουν το μέλλον των επόμενων γενεών μετακυλώντας τα χρέη (ακόμη και για τα επόμενα 30 χρόνια, όπου καθίστανται όμηροι των μεγάλων κατασκευαστικών εταιριών).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι ΣΔΙΤ αποδείχτηκαν πολύ ακριβές σε σχέση με αυτά που προσφέρουν μιας και το συνολικό κόστος κατασκευής τους είναι πολύ υψηλότερο από το αντίστοιχο των δημοσίων επενδύσεων. Αποδείχτηκε ότι τα συνολικά ετήσια κόστη ενός τέτοιου έργου ήταν από 37% έως 76,6% υψηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα ενός αμιγώς δημόσιου έργου. Σημαντικό ρόλο επίσης στο να κριθούν οι ΣΔΙΤ πολυέξοδες διαδραματίζει το γεγονός ότι ο ιδιώτης επενδυτής δανείζεται με υψηλότερο επιτόκιο από το Δημόσιο. Ακόμη τα έργα ΣΔΙΤ εμφανίζουν πολύ υψηλότερα διοικητικά κόστη (δικηγόροι, λογιστές, σύμβουλοι κλπ). Τα έξοδα αυτά αντιστοιχούν σε ένα ποσοστό από 18,5% έως 60,6% του συνολικού κατασκευαστικού κόστους του Νοσοκομείου. Μόνο για την παρουσία των συμβούλων απαιτούνταν ένα ποσό από 1,5 εκ ευρώ έως 4,5 εκ ευρώ ανά έργο.

Την ίδια στιγμή και για χάρη των ΣΔΙΤ, το Κράτος υποχρεώνονταν να προβαίνει σε εκποίηση της κρατικής περιουσίας ενώ ταυτόχρονα ο αριθμός των κλινών μειώνονταν αδικαιολόγητα έως και 30%, ομοίως με τις ιατρικές δραστηριότητες.

Ωστόσο, ο τομέας της Υγείας μπορεί να επωφεληθεί από τα επιτεύγματα της τεχνολογίας αντιμετωπίζοντας εγκυρότερα, γρηγορότερα και αναίμακτα πολλά θέματα υγείας σε επίπεδο πλέον εξωτερικών ιατρείων ή χειρουργείων ημέρας, ενώ το ίδιο ισχύει και για τα χειρουργικά περιστατικά. Οι μέρες νοσηλείας μπορούν να μειωθούν, συνεπώς απαιτείται λιγότερο προσωπικό και αυτό δεν είναι κατ' ανάγκη αρνητικό.

Όλα όσα προαναφέρθηκαν αποσκοπούσαν στη μείωση των εξόδων και αντίστοιχη αύξηση των εσόδων των αυτοδιοικούμενων Νοσοκομείων. Είναι όμως προφανές ότι είχαν τεράστιες επιπτώσεις στην κάλυψη των τοπικών υγειονομικών αναγκών.

Στην Ελλάδα είναι χαρακτηριστικό το ότι μέχρι σήμερα στο χώρο της Υγείας έχουν εγκριθεί έργα ΣΔΙΤ προϋπολογισμού (συνυπολογιζομένης και της συντήρησής τους) 1,04 δις ευρώ. Σύμφωνα με την μελέτη της προαναφερθείσας επιστημονικής ομάδας, κατά το διάστημα από το 2004 έως και σήμερα στην Βρετανία οι ετήσιες συνολικές πληρωμές προς τις κοινοπραξίες θα ξεπεράσουν τα 4,5 δις λίρες. Το ποσό αυτό είναι πάρα πολύ μεγάλο και καταδεικνύει τη συμμετοχή των έργων ΣΔΙΤ στην Βρετανική κοινωνία και οικονομία.

Έχουμε ήδη αναφέρει ωστόσο πως στο Ηνωμένο Βασίλειο το μοντέλο απέτυχε. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα των οικογενειακών γιατρών που ενώ επί Δημόσιου Συστήματος Υγείας προσέφεραν τις υπηρεσίες τους 24 ώρες τη μέρα επί 7 ημέρες, έφτασαν το σημείο να εργάζονται μόνο το πρωί και μόνο 5 ημέρες την εβδομάδα. Σε κάθε περίπτωση ο ασθενής υποχρεώνονταν να επισκεφτεί ιδιωτικούς φορείς Υγείας. Ο δε γιατροί άλλαξαν τη στάση τους ενώ η επιτυχία τους κρίνονταν από το πλήθος των ασθενών που εξέταζαν. Αξιοσημείωτη επίσης η τύχη των μεγάλων νοσοκομείων που κλείνουν λόγω αυξημένου κόστους που επήλθε με τις ΣΔΙΤ και λόγω του ότι τα κέρδη μετατράπηκαν σε ελλείμματα. Αυτό το γεγονός έχει βαρύνουσα σημασία στη Μ. Βρετανία, αν αναλογιστούμε ότι αποτελεί την πρώτη χώρα που εφάρμοσε και πίστεψε τον θεσμό των ΣΔΙΤ.

Τελικά, το συμπέρασμα που εξάγεται αφορά στο ότι οι ΣΔΙΤ μπορούν υπό προϋποθέσεις να οδηγήσουν σε ιδιωτικοποίηση του τομέα της Υγείας. Η χώρα μας, σύμφωνα με το «ελληνικό «παράδοξο», έχει ήδη «βεβαρημένο» ιστορικό να επιδείξει μιας και στον τομέα της ιδιωτικής παροχής υγείας είναι πρώτη μεταξύ των υπολοίπων ευρωπαϊκών κρατών.

Κλείνοντας θα θεωρούσαμε ότι το σπουδαιότερο ίσως αρνητικό στοιχείο των ΣΔΙΤ αποτελεί η οπτική γωνία με την οποία εξετάζονται τα έργα από την πλευρά του Δημοσίου και του ιδιώτη επενδυτή. Για το μεν Δημόσιο οι ΣΔΙΤ της Υγείας αποτελούν έργα πνοής, για τους δε ιδιώτες αποτελούν άλλη μια ευκαιρία για κερδοφορία και επιχειρηματική πράξη. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει ουδεμία σύμπτωση συμφερόντων. Και η Βρετανική εμπειρία κατέδειξε ότι σε ενδεχόμενη αποτυχία αυτός που πραγματικά ζημιώνεται είναι το Κράτος και όχι οι ιδιωτικές εταιρίες.

Όπως κάθε νόμισμα έχει δύο όψεις έτσι και οι συμπράξεις ΣΔΙΤ παρουσιάζουν τα υπέρ και τα κατά. Αναφερθήκαμε παραπάνω λεπτομερώς σε ότι έχει προκύψει από μελέτες έως σήμερα και καταδεικνύει την αρνητική όψη των ΣΔΙΤ. Προχωρώντας θα προσπαθήσουμε να κάνουμε το ίδιο και για τη θετική.

Θα ξεκινήσουμε με την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων κατασκευής των συμπράξεων ΣΔΙΤ. Διάφορες μελέτες, όπως αυτή του HM Treasury⁽²⁸⁾, κατέδειξαν ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ΣΔΙΤ ολοκληρώνεται εντός του προβλεπόμενου χρόνου αποπεράτωσης ή ακόμη νωρίτερα. Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, το συγκεκριμένο γεγονός καθιστά το έργο συμφέρον και αποδοτικό και για τους δύο συμβαλλόμενους, αφού οποιαδήποτε καθυστέρηση, έστω και μικρής διάρκειας, επισύρει αυστηρές κυρώσεις και επιπρόσθετο κόστος για τον ιδιώτη επενδυτή. Ωστόσο υπάρχουν πλείστα όσα παραδείγματα περί του αντιθέτου, όπως έχουμε αναφέρει στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής εμπειρίας.

Για να κατανοήσουμε τη σπουδαιότητα των παραπάνω, θα αναφέρομε ότι σύμφωνα με την ίδια έρευνα, η πλειοψηφία των έργων ΣΔΙΤ ολοκληρώνεται εντός του αρχικώς προϋπολογισθέντος κόστους. Δηλαδή, οι ανάδοχοι των ΣΔΙΤ μπορούν να αναφέρουν στα θετικά τους ότι τα έργα τους παρουσιάζουν οικονομική και χρονική συνέπεια. Αυτό σημαίνει ότι εκλείπει ο κίνδυνος αναζήτησης επιπλέον κονδυλίων ή άλλων πηγών χρηματοδότησης, παράγοντας που μπορεί ακόμη και να οδηγήσει σε ναυάγιο της σύμπραξης ΣΔΙΤ.

Αυτό είναι ακόμη πιο έντονο σήμερα, που το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα παρουσιάζει έντονη κρίση και δεν προσφέρει εύκολα τις ευκαιρίες εκείνες για επιπλέον δανεισμό, ακόμη κι αν ο δανειολήπτης είναι διατεθειμένος να επωμιστεί υψηλότερα επιτόκια.

Συνεχίζοντας, ένα ακόμη θετικό στοιχείο που αφορά τις ΣΔΙΤ, σχετίζεται με την υλοποίηση ποιοτικών και αποδοτικών έργων μέσω σχηματισμού ΣΔΙΤ. Αυτό έχει να κάνει με τις υψηλής ποιότητας υπηρεσίες που προσφέρουν τα συγκεκριμένα έργα, τα τελευταίας τεχνολογίας μηχανήματα, τους σύγχρονους ιατρικούς εξοπλισμούς και τους πλέον άνετους χώρους νοσηλείας για τους ασθενείς και τους συνοδούς τους. Εδώ συγκαταλέγονται οι άνετες κλίνες, τα τραπέζια και οι χώροι σίτισης, οι ηλεκτρονικές συσκευές (όπως τηλεόραση και DVD σε κάθε θάλαμο νοσηλείας), καθώς και οι άνετοι και καθαροί χώροι ψυχαγωγίας (πχ εστιατόρια κλπ) για τους συνοδούς. Με μία λέξη δηλαδή εξασφαλίζουν άριστες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις.

Δε θα πρέπει να παραλείψουμε να αναφέρουμε κάτι πολύ σημαντικό που χαρακτηρίζει τα έργα ΣΔΙΤ και τα διαφοροποιεί από τα Δημόσια έργα. Η συμμετοχή του ιδιώτη επενδυτή προσφέρει το χαρακτηριστικό της διαφοροποίησης από έργο σε έργο.

Πολύ απλά, κανένα έργο δεν είναι ίδιο με κάποιο άλλο, όπως συνέβαινε με τα κλασικά Δημόσια Νοσοκομεία, όπου όλα είχαν συγκεκριμένη δομή, συγκεκριμένη όψη και το ίδιο χρώμα-μη χρώμα. Η εικόνα αυτή κάθε άλλο παρά ευχάριστη ήταν.

Τελειώνοντας, θα κάνουμε μία αναφορά στα θετικά που αφορούν το κόστος του έργου. Ο Δημόσιος τομέας, όταν αυτός λειτουργεί αυτόνομα, είναι από δύσκολο έως ακατόρθωτο να κοστολογήσει με ακρίβεια και σαφήνεια τα μεγάλα και μακροχρόνια σχέδια αποπεράτωσης του έργου.

Απ' την άλλη, ο ιδιωτικός τομέας λειτουργεί με βάση το μακροχρόνιο προγραμματισμό, τηρώντας χρονοδιαγράμματα και προϋπολογισμό. Αυτό οδηγεί σε μια συνεργασία που εγγυάται την επιτυχία, μιας και συναντώνται το κύρος που παρέχει το Δημόσιο με την επιχειρηματική ευελιξία, τα κεφάλαια και την τεχνογνωσία που προσφέρει ο ιδιώτης.

2.4 Παρουσίαση προγραμματισμένων έργων ΣΔΙΤ

Υπάρχουν κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα έργων στο χώρο της Υγείας, τα οποία έχουν εγκριθεί από την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ. Στη συνέχεια της εργασίας μας θα περιγράψουμε τα έργα αυτά.

Α) Κέντρο Αποκατάστασης και Αποθεραπείας Βορείου Ελλάδος

Πρόκειται για ένα έργο που αφορά τον νομό Πιερίας. Έχει εγκριθεί από την Διυπουργική Επιτροπή ΣΔΙΤ (ΔΕΣΔΙΤ) από τις 2/8/2007. Εποπτεύον Υπουργείο είναι το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ενώ η διοικητική και επιστημονική λειτουργία του έργου θα τελεί υπό την αιγίδα της Ανωνύμου Εταιρίας Μονάδων Υγείας (ΑΕΜΥ ΑΕ), που άλλωστε αποτελεί και την Αναθέτουσα Αρχή. Στη δεδομένη χρονική στιγμή (Οκτώβριος 2009) βρισκόμαστε στη φάση όπου η Αναθέτουσα Αρχή του έργου (ΑΕΜΥ ΑΕ), σε συνεργασία με τους Συμβούλους της, προετοιμάζει τα τεύχη του διαγωνισμού για την επιλογή των Ιδιωτικών Φορέων Σύμπραξης.

Ο ενδεικτικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 103 εκ ευρώ, ενώ στο ποσό αυτό προστίθεται ένα ποσοστό 20% που αφορά κόστη ασφάλισης και βαριάς συντήρησης. Η διάρκεια της σύμβασης είναι 25 έτη (με την περίοδο λειτουργίας του να αφορά 22 έτη), ενώ ο χρόνος κατασκευής του έργου υπολογίζεται σε 3 χρόνια⁽²⁹⁾.

Το συγκεκριμένο έργο έρχεται να καλύψει την ανάγκη για αποκατάσταση και αποθεραπεία των συμπολιτών μας που το έχουν ανάγκη, μιας και πρόσφατες έρευνες της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας (ΕΣΥΕ) κατέδειξαν ότι περίπου το 10% του συνολικού πληθυσμού χρειάζεται τέτοιου είδους φροντίδα. Στο δυναμικό του θα διαθέτει 250 κλίνες και πρόκειται να βοηθήσει σημαντικά στην αποσυμφόρηση των νοσοκομείων κυρίως της Θεσσαλονίκης, μιας και ως τώρα, η έλλειψη παρόμοιων εξειδικευμένων κέντρων οδηγούσε τους ασθενείς σε δημόσια νοσοκομεία ή ιδιωτικές κλινικές (ενίοτε και στο εξωτερικό) για την αποκατάστασή τους.

Στην αρμοδιότητα του ιδιώτη επενδυτή θα περιέρχεται η ευθύνη για τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τον εξοπλισμό (ιατρικό και ξενοδοχειακό, συντήρηση και αντικατάσταση αυτού), καθώς και τη χρήση και εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων. Η παρουσία του Ιδιώτη (όπως άλλωστε αναφέραμε στα χαρακτηριστικά των ΣΔΙΤ) εγγυάται την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του με παροχές υψηλού επιπέδου, μιας και απ' αυτό εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό και η αποπληρωμή του.

B) Νέο Ογκολογικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης

Πρόκειται για ένα έργο που έχει εγκριθεί από τη ΔΕΣΔΙΤ στις 1/3/2007 και που αφορά την Θεσσαλονίκη. Η υλοποίηση του τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Αναθέτουσα Αρχή του έργου είναι η Δημόσια Επιχείρηση Ανέγερσης Νοσηλευτικών Μονάδων ΑΕ (ΔΕΠΑΝΟΜ). Στη δεδομένη χρονική στιγμή, που εκπονείται η διπλωματική διατριβή (Οκτώβριος 2009), προτεραιότητα αποτελεί η προετοιμασία των τευχών του διαγωνισμού για την επιλογή του ιδιώτη Εταίρου, κάτι που γίνεται με τη συνεργασία των Συμβούλων της Αναθέτουσας Αρχής.

Ο ενδεικτικός προϋπολογισμός του έργου αγγίζει τα 330 εκ ευρώ, ενώ στο ποσό αυτό προστίθεται ένα ποσοστό 20% που αφορά κόστη ασφάλισης και βαριάς συντήρησης. Η διάρκεια της σύμβασης είναι 30 έτη (με την περίοδο λειτουργίας του να αφορά 27 έτη), ενώ ο χρόνος κατασκευής του έργου υπολογίζεται σε 3 χρόνια⁽³⁰⁾.

Το νέο ογκολογικό Νοσοκομείο έρχεται να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες σε παρόμοια περιστατικά που αφορούν όχι μόνο την πόλη της Θεσσαλονίκης αλλά όλης της Βορείου Ελλάδος γενικά. Επίσης, με βάση τους εγκεκριμένους όρους χρήσης του, εντός του νοσοκομείου πρόκειται να λειτουργήσει ερευνητικό κέντρο, που θα έχει ως κύριο αντικείμενο την αντικαρκινική έρευνα. Το Νέο Ογκολογικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης θα έχει 400 κλίνες, και στις εγκαταστάσεις του θα μεταφερθούν τόσο το Θεαγένειο Νοσοκομείο όσο και τα αντίστοιχα περιστατικά των υπολοίπων Νοσοκομείων.

Στην αρμοδιότητα του ιδιώτη επενδυτή θα περιέρχεται η ευθύνη για την μελέτη, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τον εξοπλισμό (ιατρικό και ξενοδοχειακό, συντήρηση και αντικατάσταση αυτού), καθώς και την τεχνική διαχείριση (σίτιση, υατισμός, διαχείριση απορριμμάτων και νοσοκομειακών αποβλήτων, καθαριότητα κλπ), ασφάλιση και φύλαξη του νοσοκομείου. Το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό του νοσοκομείου όπως και η διοίκησή του θα υπάγονται στο ΕΣΥ και θα παραμείνουν στο Δημόσιο.

Όπως συμβαίνει και στις προαναφερθείσες συμβάσεις ΣΔΙΤ η παρουσία του ιδιώτη εγγυάται την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του με παροχές υψηλού επιπέδου, μιας και απ' αυτό εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό και η αποπληρωμή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Μελλοντικές ενέργειες ΣΔΙΤ

Στο παρακάτω κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε τις ενέργειες εκείνες που μπορούν, προϊόντος του χρόνου, να επιφέρουν τις αλλαγές που θα δώσουν νέα ώθηση στις ΣΔΙΤ, κάτω από τις κατάλληλες συνθήκες. Αυτό θα γίνει είτε χρησιμοποιώντας τις τελευταίες επιταγές της οικονομικής θεωρίας είτε ακολουθώντας τους παράγοντες που είναι υπεύθυνοι για τις μικρές ή μεγάλες αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στο εργασιακό περιβάλλον (business environment).

Πιο συγκεκριμένα, θα αναφερθούμε στις πιο πρόσφατες εξελίξεις για τις ΣΔΙΤ καθώς επίσης θα προσπαθήσουμε να προβλέψουμε και να προτείνουμε τρόπους και λύσεις για αποδοτικότερες επενδύσεις παρόμοιου τύπου, στο βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο μέλλον.

3.1 Σύμπραξη Ανακύκλωσης

Όπως έχουμε επανειλημμένα αναφέρει στην συγκεκριμένη διατριβή, οι συμπράξεις του Δημοσίου με τον ιδιωτικό τομέα περιλαμβάνουν υποδομές, αστικές και μη, σχολεία, μουσεία και κυρίως νοσοκομεία και εγκαταστάσεις Υγείας. Όσον αφορά τον χώρο της Υγείας, που είναι και το αποκλειστικό μας θέμα, οι συμπράξεις είναι απαραίτητο να συνοδεύονται (από την πλευρά του Δημόσιου τομέα) από τα παρακάτω⁽³¹⁾:

- την παροχή υπηρεσιών και όχι την απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων
- τον καθορισμό των αναγκών βάσει των επιχειρησιακών δεδομένων και όχι σε συνάρτηση με τις εισροές
- την αμοιβή του ιδιωτικού τομέα σε άμεση συνάρτηση με τον βαθμό αλλά και την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών
- την προσέγγιση του συνόλου του έργου με απώτερο σκοπό την όσο το δυνατό μεγαλύτερη διεύρυνση του κύκλου ζωής του
- την υποχρέωση του ιδιώτη να συμμετέχει, όπως έχει συμφωνηθεί, στη χρηματοδότηση του έργου καθώς και να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την εξεύρεση μελλοντικών οικονομικών πόρων
- την απολαβή όσο το δυνατόν μεγαλύτερου οφέλους από κάθε συντελεστή παραγωγής που χρησιμοποιείται σε κάθε σύμπραξη ΣΔΙΤ

Οι μορφές που μπορεί να λάβει μία σύμπραξη τύπου ΣΔΙΤ είναι πολλές και εξελίσσονται διαρκώς. Τα κύρια χαρακτηριστικά της σύμπραξης, που υπόκειται σε συνεχείς αλλαγές, είναι ο βαθμός του ελέγχου του ιδιωτικού τομέα καθώς και η εμπλοκή του στη χρηματοδότηση. Τελευταίες μελέτες αναφέρουν πως δεν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο γενικό μοντέλο, όπως δεν υπάρχουν και σαφείς οδηγίες εφαρμογής των μοντέλων. Όπως γίνεται εύκολα κατανοητό, το γεγονός αυτό επιτρέπει πολλά περιθώρια δημιουργικότητας αλλά προκαλεί και έλλειμμα μιας βάσης δεδομένων, που θα χρησιμοποιείται και θα αναμορφώνεται διαρκώς, με σκοπό την ύπαρξη ενός «πιλοτικού» εγχειριδίου εφαρμογής ΣΔΙΤ.

Απόρροια των παραπάνω είναι η καταλληλότητα κάθε μοντέλου να αξιολογείται κατά περίπτωση. Έτσι, κάθε έργο χαρακτηρίζει το μοντέλο σύμπραξης που ακολουθήθηκε, ενώ το και το ίδιο το έργο αποτελεί οδηγό για επόμενα έργα που θα γίνουν με τον συγκεκριμένο τρόπο.

Όλα τα μοντέλα εκείνα που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στη δημιουργία ενός έργου ΣΔΙΤ εντάσσονται σε μία μεγάλη ομάδα, που ονομάζεται «Σύμπραξη Ανακύκλωσης». Η «Σύμπραξη Ανακύκλωσης» περιλαμβάνει τα παρακάτω σχήματα, που θα μπορούσαμε να τα προσδιορίσουμε και ως μεθοδολογίες:

- το σχήμα κλασικής προμήθειας. Στο συγκεκριμένο σχήμα διακρίνονται όλες εκείνες οι διαφορετικές περιπτώσεις συμβολαίου υπηρεσιών, συμβολαίου λειτουργίας καθώς και διαχείρισης και χρηματοδοτικής μίσθωσης. Για παράδειγμα, γίνονται διακριτές όλες οι υποπεριπτώσεις που δύναται να απορρέουν από συμβόλαια διαφόρων τύπων και που μπορεί να διαφέρουν σε χρονική διάρκεια, σε οικονομική συμμετοχή, σε κατανομή ρίσκου καθώς και στην αποπληρωμή τυχόν αποζημιώσεων. Το συγκεκριμένο σχήμα αποτελεί εγγύηση για την όσο το δυνατόν πιο ξεκάθαρη κατανομή ευθυνών, κινδύνων και ρίσκων που πηγάζουν από τη σύμπραξη ΣΔΙΤ. Αποφεύγονται έτσι ασάφειες, καθυστερήσεις και παρανοήσεις, που μπορούν υπό προϋποθέσεις να επιφέρουν πρόωρο τέλος σε μία συνεργασία.

- το σχήμα κατασκευής, που περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διεργασίες που απαιτούνται για την προετοιμασία μίας υγιούς σύμπραξης ΣΔΙΤ. Για παράδειγμα, εάν η σύμπραξη αφορά τη δημιουργία ενός νέου αεροδρομίου πρέπει πρώτα να εξασφαλιστούν οι δευτερεύουσες υποδομές, που καθιστούν εύκολη, σίγουρη και σύντομη την πρόσβαση στο αεροδρόμιο, προκειμένου αυτό να λειτουργήσει εύρυθμα.

- το σχήμα λειτουργίας και μεταβίβασης, το οποίο προβλέπει την εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία του έργου-αποτελέσματος της σύμπραξης, καθώς και την ομαλή μετάβαση από τον ιδιωτικό στον Δημόσιο Τομέα. Για παράδειγμα, μετά την απολαβή των οικονομικών οφελών που έχουν προβλεφθεί από την υπογραφή της σύμβασης και αφορούν τον ιδιωτικό τομέα, πρέπει να εξασφαλίζεται η ομαλή μεταβίβαση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη χρήση του έργου, από τον ιδιωτικό φορέα στον Δημόσιο.

Μπορούμε εδώ να αναφέρουμε τον αερολιμένα Ελ. Βενιζέλος, του οποίου τα δικαιώματα χρήσης ανήκουν για 20 έτη σε ιδιωτικό γερμανικό φορέα και κατόπιν προβλέπεται να μεταβιβαστούν στο Ελληνικό Δημόσιο.

- το σχήμα σχεδίασης της κατασκευής, χρηματοδότησης και λειτουργίας. Το συγκεκριμένο σχήμα καλύπτει όλες εκείνες τις δραστηριότητες που αφορούν τα αρχικά στάδια κατασκευής ενός έργου, επιλύει τα θέματα χρηματοδότησης και εξασφαλίζει την καθημερινή εύρυθμη λειτουργία του έργου. Το συγκεκριμένο σχήμα δεν ασχολείται καθόλου με θέματα μεταβίβασης από τον ιδιωτικό στον δημόσιο τομέα.

- η μέθοδος κατασκευής ιδιοκτησίας και λειτουργίας. Στο συγκεκριμένο σχήμα γίνονται διακριτές με κάθε σαφήνεια οι περιπτώσεις πλήρους ή μερικής αποποίησης ευθυνών, ρίσκου, κέρδους, κόστους και αποπληρωμής. Καθορίζεται δηλαδή με σαφή και συγκεκριμένο τρόπο ποια ευθύνη κόστους, αποπληρωμής αποζημιώσεων και ρίσκων αντιστοιχεί σε κάθε εμπλεκόμενο. Επίσης ξεκαθαρίζεται ο φορέας που πρόκειται να απολάβει τα κέρδη, είτε εξολοκλήρου είτε μερικώς.

3.2 Αποδοτικότερες ΣΔΙΤ και πως θα επιτευχθούν

Όπως είναι γνωστό ο θεσμός των συμπράξεων ΣΔΙΤ απέκτησε νομική υπόσταση με τον Ν. 1389/2005. Οι πρώτοι διαγωνισμοί ολοκληρώθηκαν, ανακηρύχθηκαν ανάδοχες κοινοπραξίες που ανέλαβαν την υλοποίηση των πρώτων υποδομών, ξεπερνώντας τα όποια αρχικά προβλήματα προέκυψαν. Μετά από αυτό το αρχικό στάδιο και προσβλέποντας σε ένα περισσότερο ευοίωνο και αποδοτικότερο μέλλον των συμπράξεων ΣΔΙΤ, αποφασίστηκε από την Ελληνική κυβέρνηση η ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών. Μέσω αυτών προβλέπεται σε μικρό χρονικό διάστημα να τεθούν στέρεες βάσεις για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των ΣΔΙΤ στη χώρα μας.

Η πρώτη ενέργεια που προβλέπεται είναι η επέκταση των αρμοδιοτήτων της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ (ΕΓΣΔΙΤ). Έχοντας ως βάση ένα συγκεκριμένο πλάνο ενεργειών και προτεραιοτήτων καθορίστηκαν οι τομείς εκείνοι, στους οποίους πρέπει να έχει αποκλειστική αρμοδιότητα η ΕΓΣΔΙΤ.

Παράλληλα, ξεκινά μια σημαντική προσπάθεια ενημέρωσης της αγοράς και επιμόρφωσης των στελεχών του Δημοσίου, μέσα από τη διοργάνωση ημερίδων και συνεδρίων σε όλη την περιφέρεια της Ελληνικής επικράτειας. Κάτι ακόμη πρωτοποριακό, για τα ελληνικά δεδομένα, είναι η δημιουργία της επίσημης ιστοσελίδας της ΕΓΣΔΙΤ (www.sdit.mnec.gr), η οποία παρέχει όλες τις βασικές πληροφορίες αλλά και τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με τις συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Στο άμεσο μέλλον προβλέπεται η δημιουργία forum, ενός διαδικτυακού δηλαδή τόπου ανταλλαγής απόψεων, όπου θα έχουν τη δυνατότητα να συζητούν και να πληροφορούνται τις νέες εξελίξεις όλοι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι.

Κάτι εξίσου σημαντικό, το οποίο αφορά τον τρόπο αποπληρωμής των ιδιωτικών φορέων σύμπραξης, είναι η θεσμοθέτηση συγκεκριμένης διαδικασίας που φιλοδοξεί να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη και σίγουρη αποπληρωμή των οφειλών. Η λογική της διαδικασίας αυτής αποσκοπεί στο να ενταχθούν τα διάφορα έργα ΣΔΙΤ σε διαφορετικές συλλογικές αποφάσεις του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων. Είναι χρήσιμο να αναφερθεί στο σημείο αυτό ότι οι πιστώσεις των πόρων που έχουν εξασφαλιστεί για συγκεκριμένα έργα δε θα μπορούν σε καμία περίπτωση να χρησιμοποιηθούν για την αποπληρωμή άλλων έργων.

Σε κάθε περίπτωση ο κύριος στόχος, που αν επιτευχθεί θα επιφέρει και αποδοτικότερες ΣΔΙΤ, είναι η δημιουργία μίας νέας αγοράς έργων και υπηρεσιών. Αυτό προϋποθέτει τον προσεκτικό σχεδιασμό και την αδιάβλητη δημοπράτηση ενός ικανού αριθμού πιλοτικών έργων σε διάφορους τομείς, τα οποία θα αποτελέσουν οδηγό για το μέλλον. Ασφαλώς και είναι σημαντικό να ακολουθήσει η Ελλάδα τα παραδείγματα εφαρμογής των ΣΔΙΤ σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, κάνοντας βέβαια τις απαραίτητες προσαρμογές, μιας και οι συνθήκες από χώρα σε χώρα είναι διαφορετικές. Κάτι το οποίο ήδη εφαρμόζεται στην Ελλάδα είναι η ομαδοποίηση παρόμοιων έργων, ούτως ώστε να δημιουργηθούν οικονομίες κλίμακας (economies of scale) για τον Δημόσιο τομέα και να εξασφαλιστεί μεγαλύτερο επενδυτικό κεφάλαιο για τον ιδιωτικό φορέα.

Επίσης, είναι θεμελιώδους σημασίας να συμμετέχουν στους ελληνικούς διαγωνισμούς ΣΔΙΤ μεγάλες εταιρίες του εξωτερικού. Κάτι τέτοιο θα έχει πολλαπλά οφέλη, αφού και μεγαλύτερη οικονομική δυνατότητα θα εξασφαλίζεται αλλά και η απαραίτητη τεχνογνωσία θα μεταφέρεται στους ελληνικούς φορείς. Στόχος της Ελλάδας θα είναι να διατηρήσει αλλά και να εδραιώσει αν είναι δυνατό την ηγετική θέση της στο χάρτη των έργων ΣΔΙΤ, στην νοτιοανατολική Ευρώπη αλλά και την Μεσόγειο. Ήδη είναι αρκετές οι χώρες που ακολουθούν το ελληνικό παράδειγμα και προσπαθούν να εφαρμόσουν το ελληνικό μοντέλο, όσον αφορά διαδικασίες και στρατηγικές. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι σύντομα θα δημιουργηθούν νέες επενδυτικές ευκαιρίες στις νέες αγορές που προβλέπεται να δημιουργηθούν τα επόμενα χρόνια στις γειτονικές μας χώρες. Το ιδανικό για τις ΣΔΙΤ θα είναι να βρεθούμε σε ένα σημείο στο οποίο πέρα από τον ιδιωτικό και Δημόσιο φορέα αυτοί που θα ωφελούνται τελικά θα είναι και οι πολίτες, οι οποίοι και θα απολαμβάνουν υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.

Οι κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας των ΣΔΙΤ συνοψίζονται ως εξής:

- Πολιτική βούληση για ανάπτυξη έργων με ΣΔΙΤ.
- Κατάλληλο Νομοθετικό και Οικονομικό πλαίσιο.
- Ικανότητα του Δημοσίου να ανταποκριθεί θετικά στην πολυπλοκότητα των συμβάσεων έργων ΣΔΙΤ.
- Τυποποίηση διαδικασιών για την μείωση του διαχειριστικού κόστους της διαγωνιστικής διαδικασίας.
- Εκδήλωση ενδιαφέροντος από μέρους του ιδιωτικού τομέα
- Οικονομική βιωσιμότητα του έργου (θετική σχέση κόστους /οφέλους).
- Οριοθέτηση και σαφής προσδιορισμός του έργου από το Δημόσιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα προσπαθήσουμε να αποσαφηνίσουμε και να εξετάσουμε σε όλες του τις διαστάσεις το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης και της επίδρασης του στις συμπράξεις ΣΔΙΤ, στο παρόν αλλά και στο μέλλον.

4.1 Επίδραση της οικονομικής κρίσης στις Συμπράξεις ΣΔΙΤ

Όπως προαναφέρθηκε, το φαινόμενο της οικονομικής κρίσης επιφέρει άμεσες και μεγάλες αλλαγές στην καθημερινή οικονομική δραστηριότητα. Το μοντέλο ΣΔΙΤ ίσως αποτελέσει σανίδα σωτηρίας, τόσο για τα κράτη και τις συρρικνωμένες οικονομίες τους όσο και για τους ιδιώτες, που την περίοδο αυτή ως κύριο στόχο έχουν την εμπλοκή τους σε όσο το δυνατόν χαμηλότερου ρίσκου επενδύσεις.

Στον ελληνικό χώρο βρισκόμαστε σε μια φάση όπου ο αριθμός ΣΔΙΤ που πρόκειται να ξεκινήσουν την επόμενη διετία είναι αρκετά μεγάλος. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την τάση του Ελληνικού Κράτους να δώσει στις συμπράξεις ΣΔΙΤ την ευκαιρία να αποδείξουν αυτό που υπόσχονται: την αρμονική συνεργασία Δημοσίου και ιδιωτικού Τομέα, την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας, το οικονομικό και κοινωνικό όφελος και κατ' επέκταση την έξοδο από το τούνελ της οικονομικής δυσπραγίας.

Μόνο για το 2009, σύμφωνα με οικονομικά στοιχεία της Eurostat, άλλα 6 έργα ΣΔΙΤ αναμένεται να ξεκινήσουν. Σίγουρα, το γεγονός αυτό από μόνο του δεν είναι αρκετό να φέρει την προσδοκώμενη οικονομική ανάπτυξη. Αν όμως το συνδυάσουμε με το γεγονός ότι 10 από τις μεγαλύτερες ξένες εταιρίες που δραστηριοποιούνται διεθνώς στα έργα ΣΔΙΤ (όπως LDK και Willis) έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον για την ανάληψη είτε όλου του έργου είτε ενός μέρους του, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ΣΔΙΤ, πέραν όλων των άλλων πλεονεκτημάτων τους που αναφέρθηκαν εκτενώς, μπορούν να προσελκύσουν ξένες επενδύσεις (Foreign Direct Investment) στη χώρα μας, κάτι το οποίο μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην έξοδο της Ελλάδας απ' την οικονομική κρίση⁽³²⁾.

Είναι χρήσιμο εδώ να αναφέρουμε ότι απόρροια της προσέλκυσης ξένων επενδύσεων είναι το γεγονός ότι δημιουργείται ένα Βαλκανικό – και όχι μόνο - Δίκτυο, στο οποίο ο ρόλος της Ελλάδας δεσπόζει.

Χώρες όπως η Κύπρος, η Αίγυπτος, η Ιορδανία, η Σερβία, η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Κροατία και η Λετονία έχουν ήδη εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους να συνεργαστούν με την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ και τους συναρμόδιους φορείς του Δημοσίου, προκειμένου να αποκτήσουν την ειδική τεχνογνωσία (know-how) ως προς τις καλύτερες δυνατές εφαρμογές υλοποίησης των ΣΔΙΤ.

Είναι προφανές ότι η δημιουργία του συγκεκριμένου δικτύου θα αποφέρει πολλαπλά και σημαντικά οικονομικά οφέλη για τη χώρα μας, εν μέσω οικονομικής κρίσης. Συνεχίζοντας, θα αναφέρουμε την άποψη του τέως Ειδικού Γραμματέα των ΣΔΙΤ στην Ελλάδα, Λεωνίδα Κορρέ, ο οποίος εξάρει το ρόλο των ΣΔΙΤ στην αναβάθμιση της Ελληνικής Οικονομίας. Όπως ο ίδιος αναφέρει σε πρόσφατη του συνέντευξη στην ηλεκτρονική σελίδα economist (11/2009), μέχρι το τέλος του 2010 αναμένεται να εισέλθουν στη φάση αναζήτησης τελικού αναδόχου άλλα 20 έργα, συνολικού προϋπολογισμού 1,7 δις €. Αν πιστέψουμε, λοιπόν, τους αριθμούς, μπορούμε να αναμένουμε περαιτέρω αύξηση του ρυθμού της οικονομικής ανάπτυξης στη χώρα μας, την προσέλκυση περισσότερων επενδύσεων ελληνικών και ξένων κεφαλαίων, ευελπιστώντας στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

4.2 Επίδραση της οικονομικής κρίσης στις μελλοντικές ΣΔΙΤ

Σύμφωνα με έρευνα του περιοδικού Economist, που διεξήχθη πανευρωπαϊκά και είχε ως θέμα τη μελλοντική επίδραση της Οικονομικής Κρίσης στα έργα ΣΔΙΤ, το πρόβλημα πλέον φαίνεται ότι δεν θα είναι τόσο το ρίσκο των συγκεκριμένων συμβάσεων (το οποίο οι Τράπεζες έχουν αποδεχθεί) αλλά η έλλειψη ρευστότητας της Παγκόσμιας αγοράς. Σημαντικό επίσης είναι η απροθυμία των Τραπεζών να δανείσουν κεφάλαια, κάτι που έχει τις ρίζες του στην έλλειψη της πίστης ότι τα χρήματα αυτά θα τους επιστραφούν.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση, αυτό που αρχίζει να διαφαίνεται είναι οι άτυπες συμμαχίες μεταξύ Τραπεζών, με σκοπό την κατανομή δανειζομένων κεφαλαίων και ρίσκου, κάτι που ουσιαστικά θα διασφαλίζει τα συμφέροντα τους. Το γεγονός αυτό επιφέρει βέβαια μεγάλες καθυστερήσεις στο κλείσιμο των συμφωνιών ΣΔΙΤ, καθώς με αυτόν τον τρόπο οι επενδυτές αλλά και το Κράτος πρέπει να διαπραγματευτούν με περισσότερες από μία τράπεζες και ενίοτε να αντιμετωπίσουν αντικρουόμενα συμφέροντα και μεγαλύτερη γραφειοκρατία. Σύμφωνα με τον Βρετανό Υπουργό Οικονομίας το γεγονός αυτό καθιστά το 2009 μία δύσκολη περίοδο για τις Συμβάσεις ΣΔΙΤ⁽³³⁾.

Η Susan Anderson, Director of Public Services, PPP/PFI στη Μ. Βρετανία⁽³⁴⁾, σημειώνει ότι η πίεση που ασκεί η Οικονομική ύφεση μπορεί να επιφέρει ισχυρό πλήγμα στις ΣΔΙΤ. Η οικονομική στενότητα αρχίζει να γίνεται ορατή και οι δείκτες ανεργίας ανεβαίνουν, καθιστώντας την ανάγκη για υγιείς επενδύσεις που θα δώσουν ώθηση στην Οικονομία, επιτακτική. Ένα πρόβλημα που επίσης αντιμετωπίζουν οι Κυβερνήσεις λόγω της Οικονομικής Κρίσης είναι η πτώση των κερδών τους από την επιβολή άμεσων και έμμεσων φόρων, μιας και οι πολίτες τείνουν να καταναλώνουν ολοένα και λιγότερο. Είναι σαφές ότι αυτό οδηγεί σε έλλειμμα κονδυλίων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε Δημόσιες επενδύσεις, όπως Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, Σχολεία κλπ.

Η αποτελεσματική χρήση των συμβάσεων ΣΔΙΤ θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος της λύσης του προβλήματος σύμφωνα με την Susan Anderson. Μέσω του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των επενδυτών για την ανάληψη έργων, τα επίπεδα ποιότητας και η αποδοτικότητα των έργων θα ανέβαιναν, και τα ίδια τα έργα θα παραδίδονταν στο κοινό εντός των συμφωνημένων χρονοδιαγραμμάτων και εντός του αρχικού προϋπολογισμού.

Φυσικά, δεν υπάρχει ένας ενδεδειγμένος τρόπος αποτελεσματικής εφαρμογής των συμπράξεων ΣΔΙΤ. Για το λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό να διδαχθούμε από την εμπειρία πραγματοποιηθέντων έργων ΣΔΙΤ και να χρησιμοποιήσουμε μία σειρά από ευέλικτα και καινοτόμα μοντέλα και μεθόδους που εγγυώνται την επιτυχία. Επίσης, η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση ανεπιθύμητων και άσκοπων εξόδων πρέπει να αποτελεί αυτοσκοπό. Με τον τρόπο αυτόν εξασφαλίζεται η αποφυγή προβλημάτων που απορρέουν από την Οικονομική ύφεση και η επένδυση καθίσταται ασφαλής και βιώσιμη.

Τα τελευταία δέκα χρόνια οι Ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις εφάρμοσαν μία σειρά μέτρων και πολιτικών με σκοπό την εκ βαθέων αναδιάρθρωση των υπηρεσιών Υγείας, αναζητώντας παράλληλα τη βοήθεια εύρωστων ιδιωτών σε οικονομικό και τεχνολογικό επίπεδο. Σ' αυτά τα μέτρα έντονη υπήρξε η προδιάθεση του Δημόσιου φορέα να βασιστεί στις δυνατότητες του ιδιωτικού τομέα για τη σύντομη αποπεράτωση των έργων. Η επιθυμία εύρεσης ιδιωτών επενδυτών ήταν τόσο μεγάλη που πολλές φορές ασκήθηκε πλημμελής έλεγχος των ενεργειών τους, έστω κι αν αυτό δεν έγινε σκόπιμα. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην απαξίωση των συμβάσεων ΣΔΙΤ, πολλές φορές άδικα, δίνοντας μ' αυτόν τον τρόπο το ερέθισμα στους πολέμιους της συγκεκριμένης πρακτικής να επιχειρηματολογήσουν.

Ο Brendan Barber, General Secretary of TUC Company, PPP Specialist, σημειώνει ότι στο υ δύσκολο υ καιρο υς της Οικονομικής Κρίσης είναι επιτακτική η ανάγκη να προχωρήσουν οι εκάστοτε Κυβερνήσεις στην εφαρμογή ενός προγράμματος ελεγχόμενων δημοσίων δαπανών, συνεπικουρούμενες στην προσπάθεια αυτή και από τους ιδιωτικούς φορείς, ο ρόλος των οποίων αναβαθμίζεται.

Σύμφωνα πάντα με τον Barber οι συμβάσεις ΣΔΙΤ πρέπει να επαναπροσδιοριστούν. Υπάρχουν δύο θεμελιώδη ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν πριν γίνει αυτό: έχουν οι συμβάσεις ΣΔΙΤ πραγματικό αντίκρισμα για τον φορολογούμενο; σε περιόδους οικονομικής ύφεσης είναι συνετό να αναλαμβάνει η Κυβέρνηση, και κατ' επέκταση ο πολίτης, τις συνέπειες μιας αποτυχημένης σύμπραξης ΣΔΙΤ; μπορεί βέβαια κάποιος να ισχυριστεί ότι οι κραδασμοί μιας τέτοιας αποτυχίας είναι προτιμότερο να απορροφηθούν από τον Δημόσιο Τομέα παρά από τον ιδιώτη. Κι αυτό γιατί ο ιδιώτης για να αντιμετωπίσει μια τέτοια κατάσταση θα έπρεπε ενδεχομένως να προχωρήσει σε απολύσεις προσωπικού, σε περικοπή επενδυτικών δραστηριοτήτων ή και να κηρύξει πτώχευση, δημιουργώντας σε κάθε περίπτωση κοινωνικό πρόβλημα⁽³⁵⁾.

Ο Barber πιστεύει ότι οι συμβάσεις ΣΔΙΤ, με τη μορφή που έχουν σήμερα, δεν μπορούν να αποτελέσουν απάντηση στις προκλήσεις που δημιουργεί η Οικονομική Κρίση. Αντίθετα, πρέπει να γίνουν κινήσεις προς την κατεύθυνση της αποσυμφόρησης του Δημοσίου Τομέα από υπέρογκα χρέη που απορρέουν από τις αποτυχημένες συμβάσεις ΣΔΙΤ. Όσον αφορά τους ιδιώτες, θα πρέπει να πάψουν να βασίζονται στον Δημόσιο Τομέα για αποπληρωμή των χρεών τους, καθώς επίσης και να μάθουν να στηρίζονται σε ίδια κεφάλαια για την αποπεράτωση των έργων τους.

Ο David Kilduff, μέτοχος και επικεφαλής της Commercial / Investment Group Walker Morris – PPP PFI⁽³⁶⁾, υποστηρίζει ότι καθοριστικός παράγοντας για την έξοδο από την οικονομική ύφεση δεν θα είναι η μείωση του αριθμού των ΣΔΙΤ, ούτε το ρίσκο που αυτές θα εμπεριέχουν. Βασικός παράγοντας θα είναι το μέγεθος της εκάστοτε σύμπραξης. Θα πρέπει δηλαδή, σύμφωνα με τον Kilduff, η συνεργασία του Δημοσίου με τον ιδιωτικό φορέα να δοκιμάζεται εν πρώτοις σε έργα περιορισμένης έκτασης με συγκεκριμένο προϋπολογισμό και βραχυπρόθεσμη ημερομηνία αποπεράτωσης. Κι αυτό, προκειμένου να αξιολογείται καλύτερα η αποτελεσματικότητα του ιδιώτη και βάσει αυτής να αποφασίζει ο Δημόσιος φορέας τη συνέχιση ή όχι της συνεργασίας τους.

Σημαντικό επίσης είναι να εξετάζονται και να αξιολογούνται οι επιμέρους παράγοντες που επηρεάζουν κάθε τομέα ξεχωριστά (της Υγείας, της Παιδείας, της Άμυνας κλπ). Όσον αφορά την Υγεία, το κόστος πρέπει να είναι όσο το δυνατόν χαμηλότερο, χωρίς βέβαια να επηρεάζεται η ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας.

Με τον τρόπο αυτόν η άμεση και η έμμεση φορολόγηση του πολίτη θα είναι σε ανεκτά επίπεδα μιας και δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το αγαθό της Υγείας αποτελεί βασική ανάγκη και η πρόσβαση σε αυτό είναι αναφαίρετο δικαίωμα κάθε πολίτη. Κάτι επίσης σημαντικό στον τομέα της Υγείας είναι η αυστηρή τήρηση του συμφωνηθέντος χρονοδιαγράμματος, όπως επίσης και το γεγονός ότι στις συγκεκριμένες συμπράξεις άμεση προτεραιότητα αποτελεί η επίτευξη του μέγιστου κοινωνικού οφέλους ενώ η κερδοφορία, με τη παραδοσιακή της οικονομική έννοια, περνά σε δεύτερη μοίρα.

Στο πρόσφατο πανευρωπαϊκό φόρουμ (Ανοιξη 2009) η Ευρωπαϊκή Τράπεζα κάλεσε τους Πρωθυπουργούς και τους Υπουργούς Υγείας όλων των Κρατών – Μελών της Ευρώπης. Σκοπός της ήταν να παρακινήσει κάθε Κράτος ξεχωριστά να συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα Επενδύσεων για την προώθηση έργων στον Τομέα Υγείας, μέσω των συμβάσεων ΣΔΙΤ.

Με τον τρόπο αυτόν η Ευρωπαϊκή Τράπεζα φιλοδοξεί να δώσει ώθηση στην Ευρωπαϊκή οικονομία, παρέχοντας χαμηλά επιτόκια δανεισμού και προσφέροντας δάνεια που άλλες τράπεζες δεν θα ήθελαν ή δεν θα μπορούσαν να δώσουν. Χαρακτηριστική είναι η δήλωση πηγής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ότι οι συμπράξεις Δημοσίου και ιδιωτικού Τομέα μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν όχημα για την έξοδο της Ευρωπαϊκής οικονομίας από το τούνελ της Οικονομικής Κρίσης, συμπαρασύροντας και τις Οικονομίες των υπολοίπων ηπείρων.

Σύμφωνα με την έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών, σχετικά με τον προϋπολογισμό για το οικονομικό έτος 2009, αναφέρεται ότι 57 ΣΔΙΤ, συνολικού προϋπολογισμού 6 δις € δεν επιβαρύνουν περαιτέρω το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Σύμφωνα πάντα με τη συγκεκριμένη έκθεση τα 4 εκ των 6 δις € προέρχονται από εξασφαλισμένα κεφάλαια. Τα κεφάλαια αυτά παρέχονται από αξιόπιστους και οικονομικά υγιείς ιδιωτικούς φορείς. Είναι σαφές ότι η συγκεκριμένη κατεύθυνση είναι πλήρως εναρμονισμένη με τις επιταγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αντιμετωπίζει τη συγκεκριμένη μεθοδολογία ως μέσο για την έξοδο από την οικονομική κρίση. Στην ουσία αναφερόμαστε στην προεξόφληση των μελλοντικών προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων με σημερινές τιμές (Net Present Value-NPV).

Υπάρχει ένας αριθμός ανταποδοτικών έργων που μπορούν και πρέπει να εκπονηθούν μέσω των ΣΔΙΤ, αλλά η κατασκευή τους έχει καθυστερήσει λόγω οικονομικής δυσπραγίας. Εκτός των απαραίτητων σχολείων, νοσοκομείων, πανεπιστημίων, πυροσβεστικών και αστυνομικών σταθμών, υπάρχει και ένας αριθμός δευτερευόντων έργων με χαρακτήρα κοινής ωφέλειας, που ανεβάζουν το επίπεδο διαβίωσης και υπάγονται περισσότερο στον τομέα της αναψυχής. Στα έργα αυτά υπάγονται χιονοδρομικά κέντρα, μαρίνες τουριστικών σκαφών, οι εγκαταστάσεις «Ξενία» του ΕΟΤ καθώς και άλλα, που θα μπορούσαν επίσης να αποπερατωθούν με χαμηλότερο δημόσιο κόστος, μέσω ΣΔΙΤ.

Αυτό που πρέπει να αποσαφηνιστεί είναι πως σε καμία περίπτωση ο Ελληνικός Δημόσιος τομέας δεν πρέπει να καταστεί «όμηρος» των ξένων και εγχώριων ιδιωτικών κεφαλαίων, η αποπληρωμή των οποίων δύναται να επιβαρύνει το δημόσιο προϋπολογισμό για τα απόμεινα 50 έτη. Τα έργα ΣΔΙΤ μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν διέξοδο από την ύφεση, αλλά μόνον όταν γίνεται ορθολογική χρήση τους και δεν επιβαρύνουν με υπέρογκα ποσά το μελλοντικό πρόγραμμα ελληνικών δημοσίων επενδύσεων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μετά από έρευνα και προσεκτική προσέγγιση των ΣΔΙΤ, προκύπτουν συγκεκριμένα ορισμένα συμπεράσματα τα οποία αξιολογούνται κατάλληλα και μπορούν να αποτελέσουν βάση για μία ακόμα καλύτερη εφαρμογή τους στον ελληνικό χώρο, και δη αυτόν της Υγείας. Τα συμπεράσματα αυτά δύνανται να αποτελέσουν βάση για την μεγιστοποίηση των οφελών όλων των εμπλεκομένων φορέων.

Είναι επίσης προφανές ότι μετά την επίσημη εισαγωγή των ΣΔΙΤ στην Ελλάδα, ο συγκεκριμένος θεσμός αποτέλεσε πεδίο αντιπαραθέσεων στον πολιτικό κόσμο.

Πέραν αυτού, αν κάποιος ανατρέξει στην βιβλιογραφία (ελληνική και διεθνή) σχετικά με τις ΣΔΙΤ, θα ανακαλύψει ότι υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις για το παρόν και το μέλλον των συμπράξεων. Οι απόψεις αυτές βέβαια απορρέουν εν πολλοίς από την ιδεολογική και πολιτική προσέγγιση των συγγραφέων, αλλά και από τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους γύρω από τις οικονομικές επιδόσεις, οι οποίοι τίθενται από τις εκάστοτε κυβερνήσεις και από τους διάφορους οικονομολόγους.

Η παρούσα εργασία ξεκινά με πρωταρχικό στόχο να προσφέρει το θεωρητικό εκείνο υπόβαθρο, το οποίο απαιτείται για την κατανόηση των συμβάσεων ΣΔΙΤ. Αναλύονται δηλαδή οι εισαγωγικές έννοιες, τα είδη και οι μορφές των ΣΔΙΤ, τα χρηματοδοτικά προγράμματα, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα. Γίνεται επίσης αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο, το οποίο σύμφωνα με τα ευρήματα της συγκεκριμένης εργασίας, συνεχώς αλλάζει, όχι πάντα προς το καλύτερο αν και οι στόχοι είναι πάντα καλοπροαίρετοι, με σκοπό να βρεθεί το κατάλληλο εκείνο πλαίσιο για την καλύτερη λειτουργία των ΣΔΙΤ.

Κάτι το οποίο είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον και χρήζει ίσως μεγαλύτερης ανάλυσης από μελλοντικούς αναλυτές λόγω του διαρκώς μεταβαλλόμενου κόσμου μας, είναι η διεθνής και ευρωπαϊκή εμπειρία και τα παραδείγματα-μαθήματα που απορρέουν από αυτήν.

Μέσα από την έρευνα για την εκπόνηση αυτής της διατριβής αντλήθηκαν και παρουσιάστηκαν πλαίσια λειτουργίας των ΣΔΙΤ διεθνώς, προβλήματα που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια εφαρμογής τους, μόνιμες και προσωρινές λύσεις που δόθηκαν από τις κυβερνήσεις, καθώς και προβληματισμοί και προσδοκίες πολιτικών και οικονομικών στελεχών για το μέλλον, τη βιωσιμότητα και τη μετάλλαξη των ΣΔΙΤ.

Όπως είναι φυσικό, ιδιαίτερη βάση δόθηκε στα στοιχεία εκείνα που αντλήθηκαν από το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο αποτελεί την κοιτίδα του θεσμού εδώ και κάποιες δεκαετίες. Το σημαντικό είναι ότι στη συγκεκριμένη χώρα και εν μέσω έντονης οικονομικής κρίσης, οι ΣΔΙΤ αντιμετωπίζονται από ένα ευρύ φάσμα ερευνητών με σκεπτικισμό. Τα αποτελέσματα των ΣΔΙΤ, που το σύνολο των Βρετανών αποδέχτηκε αρχικά με ενθουσιασμό, τώρα αξιολογούνται από διαφορετική σκοπιά και εξετάζεται η επίδραση τους στο βρετανικό σύστημα Υγείας (NHS).

Κάτι εξίσου σημαντικό είναι τα συμπεράσματα που εξάγονται από την επίδραση της οικονομικής κρίσης πάνω στις ΣΔΙΤ. Υπάρχουν απόψεις που υποστηρίζουν, όπως άλλωστε αναφέρθηκε και στη διατριβή, ότι οι ΣΔΙΤ μπορούν να αποτελέσουν όχημα για την έξοδο από την κρίση. Υπάρχουν βέβαια και οι φωνές οι οποίες πρεσβεύουν ακριβώς το αντίθετο, ότι δηλαδή οι ΣΔΙΤ όχι μόνο δεν αποτελούν διέξοδο αλλά συνιστούν τροχοπέδη στην πορεία προς την ανάκαμψη της οικονομίας. Και οι δύο παρουσιάζονται και στηρίζονται με τα κατάλληλα επιχειρήματα και με την απαραίτητη σαφήνεια. Ο αναγνώστης είναι αυτός που μπορεί να εξαγάγει τα δικά του συμπεράσματα για το ρόλο των ΣΔΙΤ στην νέα οικονομική τάξη πραγμάτων που διαφαίνεται.

Ένα βασικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι η οικονομική κρίση έπληξε τον κατασκευαστικό τομέα. Ο κατασκευαστικός τομέας είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τις συμπράξεις ΣΔΙΤ. Κι αυτό επειδή οι συμπράξεις ΣΔΙΤ είναι πιο ριψοκίνδυνες σε σχέση με άλλα έργα υποδομής και απαιτούν πιο αναλυτική και προσεκτική οικονομική αξιολόγηση.

Η μελέτη των κατάλληλων δεικτών για τους επενδυτές σε συνδυασμό με βελτιωμένη μεθοδολογία για την οικονομική αξιολόγηση των ΣΔΙΤ μπορούν να εξασφαλίσουν καλύτερα αποτελέσματα και να μειώσουν τα σχετικά ρίσκα. Καθοριστικός είναι ο ρόλος της Κυβέρνησης η οποία καλείται να αποφασίσει για την οικονομική βιωσιμότητα ενός συγκεκριμένου έργου αλλά και για τη δυνατότητα να προσελκύσει ιδιωτική χρηματοδότηση. Κοινή συνισταμένη όλων των προσπαθειών που αφορούν τις ΣΔΙΤ πρέπει να είναι το κοινωνικό καλό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ¹http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/businesses/public_procurement/122012_el.htm
- ²http://www.publicservice.co.uk/feature_story.asp?id=11881
- ³http://www.publicservice.co.uk/feature_story.asp?id=11881
- ⁴ [Arnold J. and Turley S. \(1996\), Accounting for Management Decisions- 3rd Ed, Prentice Hall.](#)
- ⁵ [Tevfik F. Nas, Cost-Benefit Analysis \(1996\): Theory and Application Thousand Oaks.](#)
- ⁶ [Spackman M. \(2002\), Public-Private partnerships: Lessons from the British Approach, Economic Systems.](#)
- ⁷ [Johnson B., Downward J, Business Economics, 2003, Prentice Hall, 3rd edition](#)
- ⁸ [Brunel Economic Science and Technology ISSN 1007-0214, 20/25, pp702-707, volume 13, number 5, October 2008](#)
- ⁹ http://www.enet.gr/online/online_text/c=112,dt=14.12.2008,id=86616260
- ¹⁰ <http://www.plant-management.gr/index.doc=4642>
- ¹¹ <http://www.cityandfinancial.com/conferences/?sector=1&id=2>
- ¹² Public Private Partnerships: Contract Management and the Reform of Public health Sector-Financial Management Guidance Nr.19, Canberra, 2006
- ¹³ Industry Brazilian, Public Private Partnerships: the Brazilian Guide, 2001
- ¹⁴ Public Private Partnerships: Contract Management and the Reform of Public health Sector-Financial Management Guidance Nr.19, Canberra, 2006
- ¹⁵ The Economist, The World in 2008
- ¹⁶ Λιαρόπουλος Λ. Δημόσιος και Ιδιωτικός τομέας: Επαναπροσδιορισμός των Ρόλων στην Υγεία μέσα από τις ΣΔΙΤ (PFI), 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τη Δ. Διοίκηση, τα Οικονομικά και τις Πολιτικές της Υγείας www.healthcongress.gr Αθήνα, 2006.
- ¹⁷ http://www.news.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_economy_100020_28/
- ¹⁸ <http://www.dj.euro.stoxx50.com>.
- ¹⁹ Stoker, G. (1998). Public Private Partnerships and Urban Governance. In: Pierre, J. (Ed.), Partnerships in Urban Governance. European and American Experiences. Basingstoke and New York, Palgrave

- ²⁰ www.infoshoc.gr/lcl-GR/grafeiotypou/news/opis_news/
- ²¹ http://www.sdit.mnec.gr/el/projects/result_sectors.jsp
- ²² http://www.sdit.mnec.gr/el/projects/result_sectors.jsp
- ²³ http://www.sdit.mnec.gr/el/projects/result_sectors.jsp
- ²⁴ <http://www.ygeianet.gr/keimeno.php?id=9530>
- ²⁵ http://www.sdit.mnec.gr/el/projects/result_sectors.jsp
- ²⁶ http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/businesses/public_procurement/122012_el.htm
- ²⁷ www.ygeianet.gr/keimeno.php?=3548
- ²⁸ http://www.projectdatafile.co.uk/feature_story.asp?id=63
- ²⁹ http://www.sdit.mnec.gr/el/projects/result_sectors.jsp
- ³⁰ http://www.sdit.mnec.gr/el/projects/result_sectors.jsp
- ³¹ <http://www.recyclingsympaxis.gr/page/schemes>
- ³² http://www.publicservice.co.uk/feature_story.asp?id=11881
- ³³ http://www.publicservice.co.uk/feature_story.asp?id=11881
- ³⁴ http://www.publicservice.co.uk/feature_story.asp?id=11881
- ³⁵ http://www.projectdatafile.co.uk/feature_story.asp?id=63
- ³⁶ <http://www.economist.gr/index.pwp?id=3648>

ΛΟΙΠΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Brunel Economic Science and Technology ISSN 1007-0214, 20/25, pp702-707, volume 13, number 5, October 2008
2. Department of Health, Delivering Health care through innovation and reform: Public Private Partnerships, Pearth 2008
3. Dexter Witfield, Financing Infrastructure in the 21st century: The long-term impact of Public Private Partnerships in Britain and Australia (Dunstan Paper Nr.2/2007, University of Adelaide, 2007)
4. Κονδύλης Η., Μπένος Α. «Ποιότητα και ιδιοκτησιακός χαρακτήρας μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας. Μία ανασκόπηση εμπειρικών δεδομένων από τις ΗΠΑ». (Ιατρική 2006)
5. Κακλαμάνης, Ν. Το ΕΣΥ πάσχει έλλειμμα Οργάνωσης, Διοίκησης και Προγραμματισμού. Επιθεώρηση Υγείας, 2003. Τόμος 14, Τεύχος 85, σελ 34-36-
6. Liston C.-Heyes, International Business Economics-Industry and Strategic Frameworks, Mc Graw and Hill, 2008, second edition
7. Manoliadis. O., 2006, Labour productivity benchmarking in small Greek projects. In: Proceedings of the fifth international conference, on management of technological changes August 25-26, Alexandroupoli, Greece.
8. Pierre, J. & Peters, G. (2000) Governance, Politics and the State. Political Analysis Series, New York, Macmillan Press.
9. South Africa, Infrastructure Consortium for Africa: Attracting Investors to African Public Private Partnerships-A project preparation guide (World Bank, Washington DC, 2008)
10. The Australian Council for Infrastructure Development, delivering Hospitals for Australia: A review of privatizations and Public Private Partnerships, 1998/2008 (AUSCID, Sidney, 2008)
11. Webb Richard and Pulle Bernard, Public Private Partnerships an Introduction to the Public Health Sector (Parliamentary Library Research Paper Nr.1, Australia 2006)

12. Weiler B. ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών, για το Πράσινο Βιβλίο της Επιτροπής σχετικά με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. (PE 374.146X01-00 2/7 DT\615309EL.doc), 2006

Web-Sites:

1. <http://production.investis.com/balfourbeattyppp/what/pfidefinition/>
2. <http://www.willis.co.uk>
3. http://www.economist.gr/index.php?Itemid=39&catid=2&id=5729:2008-12-15-11-01-47&option=com_content&view=article
4. http://www.mednet.gr/archives/2008-4/pdf/496.pdf/ISSN_11-05-3992
5. http://www.mednet.gr/archives/2008-4/pdf/496.pdf/ISSN_11-05-3002
6. <http://www.Kiriopoulos.eu>
7. <http://www.express.gr/549952.html>
8. <http://www.avsite.gr/vb/showthread.php?t=60345>
9. http://www.iatronet.gr/newsarticle.asp?art_id=6234
10. http://www.iatronet.gr/newsarticle.asp?politics_id=6384
11. <http://news.disabled.gr/?p=6144>
12. <http://www.express.gr/index.php?itemid=32>
13. http://www.en.maslow.org/hierarchy_of_needs
14. <http://www.e-enimerosi.gr/article/3491/>
15. http://www.news.kathimerini.gr/4dcgi/ w_articles_economy_1_28/02/2009
16. http://www.e-logos.gr/articles.asp?subject_id=42&subject4_id=&art
17. (www.emerald-library.com , Chafey 2006)
18. <http://www.healthview.gr/node/5414>
19. <http://www.ygeianet.gr/keimeno.php?id=9530>
20. <http://www.openarchives.gr/view/228122>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

I. ΝΟΜΟΣ 3389/2005 (ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ)

Ακολουθεί επισυναπτόμενο έγγραφο της πράξης εφαρμογής του Νόμου 3389/2005, δημοσιευμένο στο φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με αριθμό φύλλου 232 της 22ας Σεπτεμβρίου 2005, τεύχος Α

II. ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ, ΕΝ ΕΞΕΛΙΞΕΙ ΚΑΙ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ακολουθεί επισυναπτόμενο έγγραφο καταλόγου όλων των προαναφερθέντων έργων, από την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ (ΕΓΣΔΙΤ), Ιούνιος 2009

III. ΣΥΣΤΑΣΗ ΔΙΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΔΙΤ (ΔΕΣΔΙΤ)

IV. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΣΔΙΤ (ΕΓΣΔΙΤ)

01002322209050016

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 232

22 Σεπτεμβρίου 2005

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3389

Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΝΝΟΙΑ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Έννοια σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

1. Έννοια Συμπράξεων

Για τους σκοπούς του νόμου αυτού "Δημόσιοι Φορείς" νοούνται οι ακόλουθοι:

- (α) το Δημόσιο,
- (β) οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης,
- (γ) τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,
- (δ) οι ανώνυμες εταιρείες των οποίων το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου ανήκει στους ανωτέρω υπό (α) έως (γ) φορείς ή σε άλλη ή άλλες ανώνυμες εταιρείες που υπάγονται στην παρούσα περίπτωση.

2. Οι ανωτέρω Δημόσιοι Φορείς μπορούν σε τομείς της αρμοδιότητάς τους να συνάπτουν έγγραφες συμβάσεις συνεργασίας από επαχθή αιτία ("Συμβάσεις Σύμπραξης") με νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα ("Ιδιωτικοί Φορείς") για την εκτέλεση έργων ή και την παροχή υπηρεσιών ("Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα" ή "Συμπράξεις").

3. Παρεπόμενα Σύμφωνα

Συμβάσεις στις οποίες συμβάλλονται Δημόσιοι Φορείς με τρίτους ή και Ιδιωτικοί Φορείς με τρίτους και αποτελούν παρεπόμενα σύμφωνα Συμβάσεων Σύμπραξης ή συνάπτονται σε εκτέλεση Συμβάσεων Σύμπραξης ("Παρεπόμενα Σύμφωνα"), υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 2 ή της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου για τις εν λόγω Συμβάσεις Σύμπραξης.

4. Εταιρεία Ειδικού Σκοπού

Στις Συμβάσεις Σύμπραξης ή τα Παρεπόμενα Σύμφωνα των παραγράφων 2 και 3, οι Ιδιωτικοί Φορείς συμβάλλονται μέσω ανωνύμων εταιρειών ειδικού σκοπού που συνιστώνται από αυτούς αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς της Σύμπραξης ("Εταιρεία Ειδικού Σκοπού") που εδρεύουν στην Ελλάδα και λειτουργούν σύμφωνα με τις

διατάξεις του κ.ν. 2190/1920. Μέτοχοι Εταιρείας Ειδικού Σκοπού δύνανται να είναι μόνο οι Ιδιωτικοί Φορείς κατά την έννοια του νόμου αυτού, καθώς επίσης και τρίτοι που δύνανται να αποκτήσουν μετοχές σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις του ίδιου νόμου, το καταστατικό της Εταιρείας και τυχόν ειδικές προβλέψεις της Σύμβασης Σύμπραξης, εξαιρουμένων των φορέων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι Συμπράξεις μπορούν να υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 4, εφόσον πληρούν σωρευτικά τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

(α) έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων ή και την παροχή υπηρεσιών που ανήκουν στην αρμοδιότητα των Δημόσιων Φορέων με βάση διάταξη νόμου ή σύμβαση ή το καταστατικό τους,

(β) προβλέπουν ότι οι Ιδιωτικοί Φορείς, έναντι ανταλλάγματος που καταβάλλεται εφάπαξ ή τμηματικά από τους Δημόσιους Φορείς ή τους τελικούς χρήστες των έργων ή υπηρεσιών αυτών, αναλαμβάνουν ουσιώδες μέρος των κινδύνων που συνδέονται με τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τη διαθεσιμότητα ή τη ζήτηση του αντικειμένου της Σύμπραξης και των συναφών κινδύνων όπως, ενδεικτικά, το διαχειριστικό και τον τεχνικό κίνδυνο,

(γ) προβλέπουν ότι η χρηματοδότηση, εν όλω ή εν μέρει, της κατασκευής των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών θα γίνει με κεφάλαια και πόρους που εξασφαλίζουν οι Ιδιωτικοί Φορείς και

(δ) το συνολικό συμβατικό προϋπολογιζόμενο κόστος της υλοποίησης του αντικειμένου της Σύμπραξης δεν υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων εκατομμυρίων ευρώ χωρίς συνυπολογισμό του αναλογούντος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

2. Με ομόφωνη απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα του άρθρου 3 είναι δυνατή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η υπαγωγή Συμπράξεων στις διατάξεις του νόμου αυτού χωρίς να συντρέχει μία ή περισσότερες από τις προϋποθέσεις των εδαφίων (β) έως και (δ) της παραγράφου 1.

3. Δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο Σύμπραξης οι δραστηριότητες που κατά το Σύνταγμα ανήκουν άμεσα και αποκλειστικά στο Κράτος και ιδίως η εθνική

άμυνα, η αστυνόμευση, η απονομή της δικαιοσύνης και η εκτέλεση των ποινών που επιβάλλονται από τα αρμόδια δικαστήρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΔΙΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Άρθρο 3

Διυπουργική Επιτροπή

Συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα ("Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ."). Η Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. αποτελείται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, τον Υπουργό Ανάπτυξης και τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ως τακτικά μέλη και τον Υπουργό ή τους Υπουργούς που εποπτεύουν καθένα από τους Δημόσιους Φορείς, οι οποίοι προβλέπεται να συμμετάσχουν στη Σύμπραξη ή και να συμβληθούν στη Σύμβαση Σύμπραξης ή και στα Παρεπόμενα Σύμφωνα, ως έκτακτα μέλη. Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών προεδρεύει της Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ., εποπτεύει το έργο της και έχει την ευθύνη της υποβολής των σχετικών εισηγήσεων προς αυτή. Η Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. αποφασίζει κατόπιν εισηγήσεων της Ειδικής Γραμματείας Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα, σύμφωνα με τα ειδικώς προβλεπόμενα στα εδάφια (αα) έως (στστ) της παραγράφου 2 του άρθρου 4.

Η λειτουργία της Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. διέπεται από τις διατάξεις του ν. 1558/1985 (ΦΕΚ 137 Α). Η Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. εξειδικεύει την κυβερνητική πολιτική για την εκτέλεση έργων και την παροχή υπηρεσιών με τη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων.

Με αποφάσεις της η Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ.:

(α) εγκρίνει την υπαγωγή Συμπράξεων στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ανακαλεί τέτοιες εγκρίσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5,

(β) αποφασίζει την ένταξη στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του καταβλητέου στους Ιδιωτικούς Φορείς συμβατικού ανταλλάγματος,

(γ) αποφασίζει για τη συμμετοχή ή μη του Δημοσίου στη χρηματοδότηση της κατασκευής των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της Σύμπραξης,

(δ) λαμβάνει κάθε άλλη συναφή απόφαση.

Άρθρο 4

Ειδική Γραμματεία

1. Σύσταση και αρμοδιότητες

Στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών συνιστάται Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα ("Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ.") με σκοπό την επικουρία της Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. και των Δημόσιων Φορέων. Έργο της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. είναι:

(α) ο εντοπισμός των έργων ή υπηρεσιών που μπορούν να εκτελεσθούν ή να παρασχεθούν μέσω Συμπράξεων και να υπαχθούν στις διατάξεις του νόμου αυτού σύμφωνα με την παράγραφο 2,

(β) η εν γένει προώθηση της εκτέλεσης έργων ή της παροχής υπηρεσιών μέσω του θεσμού των Συμπράξεων,

(γ) η διευκόλυνση και υποστήριξη των Δημόσιων Φορέων στα πλαίσια των Διαδικασιών Ανάθεσης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 8 του παρόντος, για την επιλογή των Ιδιωτικών Φορέων που θα αναλάβουν την εκτέλεση των

έργων ή την παροχή υπηρεσιών στα πλαίσια Συμπράξεων,

(δ) η παρακολούθηση της υλοποίησης των Συμβάσεων Σύμπραξης και των Παρεπόμενων Συμφώνων, η τακτική ενημέρωση της Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. και η επεξεργασία και υποβολή εισηγήσεων για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων και

(ε) η σύνταξη ετήσιας έκθεσης και η παρουσίασή της στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής.

2. Γενικές αρμοδιότητες Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ.

Για την πραγματοποίηση των σκοπών της, η Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. μπορεί:

(α) να ζητά και να λαμβάνει στοιχεία σχετικά με έργα ή υπηρεσίες την εκτέλεση ή παροχή των οποίων προωθούν ή σχεδιάζουν Δημόσιοι Φορείς,

(β) να ζητά και να λαμβάνει από οποιοδήποτε Δημόσιο ή Ιδιωτικό Φορέα κάθε πληροφορία ή στοιχείο που απαιτείται για να διαγνωσθεί εάν η εκτέλεση ενός έργου ή η παροχή μιας υπηρεσίας μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω της Σύμπραξης Δημόσιων και Ιδιωτικών Φορέων σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού,

(γ) να επεξεργάζεται τα στοιχεία που λαμβάνει από επαγγελματικούς και επιχειρηματικούς φορείς όπως, ενδεικτικά, από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος και το Σύνδεσμο Εργοληπτικών Εταιρειών,

(δ) να μελετά ολοκληρωμένες προτάσεις που επεξεργάζονται Δημόσιοι ή Ιδιωτικοί Φορείς για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών ή να καλεί Δημόσιους ή Ιδιωτικούς Φορείς να επεξεργασθούν τέτοιες προτάσεις και να παρέχει σε αυτούς κάθε εύλογη συνδρομή,

(ε) σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών αλλά και τις αρμόδιες υπηρεσίες των εμπλεκόμενων Δημόσιων Φορέων, να παρακολουθεί το σύνολο των οικονομικών υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν οι Δημόσιοι Φορείς, ιδιαίτερα τη μελλοντική επιβάρυνση που προκύπτει ή μπορεί να προκύψει για το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων από τις πληρωμές που διενεργούνται για Συμπράξεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού,

(στ) να συντάσσει και να διανέμει έντυπο υλικό με πληροφορίες και οδηγίες σχετικά με τις Συμπράξεις και τους σκοπούς που αυτές εξυπηρετούν, τις διεθνώς διαδεδομένες μεθόδους εφαρμογής τους και τις διατάξεις του νόμου αυτού,

(ζ) να τυποποιεί έγγραφα που μπορούν να χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες των Διαδικασιών Ανάθεσης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 8,

(η) να τυποποιεί κάθε είδους Συμβάσεις Σύμπραξης ή Παρεπόμενα Σύμφωνα προς το σκοπό της διευκόλυνσης των Δημόσιων και Ιδιωτικών Φορέων στη διαμόρφωση των όρων των Συμβάσεων Σύμπραξης,

(θ) να υποβάλλει στη Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. προτάσεις για τη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου των Συμπράξεων,

(ι) να συντονίζει την εκπόνηση μελετών και την εν γένει παροχή υποβοηθητικών του έργου της υπηρεσιών σε πρόσωπα που προσλαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 6.

Με βάση τις ανωτέρω υπό (α) έως και (ι) αρμοδιότητες που της παρέχονται συγκεντρώνει τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να κριθεί ποια έργα ή υπηρεσίες μπορούν να υλοποιηθούν μέσω Συμπράξεων και αξιολογεί τις οικονομικές και τεχνικές παραμέτρους, καθώς και

τα νομικά και άλλα προβλήματα που συνδέονται με αυτά. Στη συνέχεια η Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. καταρτίζει μη δεσμευτικό κατάλογο έργων και υπηρεσιών ("Κατάλογος Προτεινόμενων Συμπράξεων") που μπορούν να υλοποιηθούν μέσω Συμπράξεων και να υπαχθούν στις διατάξεις του νόμου αυτού. Για κάθε έργο ή υπηρεσία που περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Προτεινόμενων Συμπράξεων, η Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. συντάσσει συνοπτική αιτιολογική έκθεση που παρουσιάζει:

αα) τους χρηματοοικονομικούς, τεχνικούς, κοινωνικοοικονομικούς και νομικούς λόγους για τους οποίους η εκτέλεση των συγκεκριμένων έργων ή η παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών κρίνεται σκόπιμο να υλοποιηθεί μέσω Σύμπραξης,

ββ) τα κριτήρια που έλαβε υπόψη της για την επιλογή των συγκεκριμένων έργων ή υπηρεσιών που έχουν περιληφθεί στον Κατάλογο Προτεινόμενων Συμπράξεων,

γγ) τις ενέργειες στις οποίες έχει ενδεχομένως προβεί ο εμπλεκόμενος κάθε φορά Δημόσιος Φορέας για τις ανάγκες της προετοιμασίας της ανάθεσης των σχετικών Συμβάσεων όπως, ενδεικτικά, πρόσληψη χρηματοοικονομικών, τεχνικών και νομικών συμβούλων, διενέργεια προμελετών και σύνταξη σχεδίων συμβάσεων,

δδ) τη μορφή της προτεινόμενης Διαδικασίας Ανάθεσης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 8, που είναι σκόπιμο να εφαρμοσθεί, καθώς και τους Δημόσιους Φορείς που ενεργούν ως αναθέτουσα αρχή,

εε) ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα της Διαδικασίας Ανάθεσης,

στστ) αναφορά του ενδεικτικού προϋπολογισμού του αντικειμένου της Σύμβασης Σύμπραξης και, ενδεχομένως, των Παρεπόμενων Συμφώνων.

3. Αίτηση Υπαγωγής και Απόφαση Υπαγωγής

Η Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. γνωστοποιεί, στους κατά περίπτωση αρμόδιους Δημόσιους Φορείς, την ένταξη έργων ή υπηρεσιών της αρμοδιότητάς τους στον Κατάλογο Προτεινόμενων Συμπράξεων και καλεί αυτούς μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών από τη λήψη της σχετικής ειδοποίησης, να υποβάλουν αίτηση στη Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. για την υπαγωγή της συγκεκριμένης Σύμπραξης στις διατάξεις του νόμου αυτού ("Αίτηση Υπαγωγής").

Αν στη Σύμβαση Σύμπραξης που έχει περιληφθεί στον Κατάλογο Προτεινόμενων Συμπράξεων συμμετέχουν ή συμβάλλουν περισσότεροι του ενός Δημόσιοι Φορείς, η Αίτηση Υπαγωγής πρέπει να υπογράφεται από εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων Δημόσιων Φορέων. Η Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ., μέσα σε δύο μήνες από τη διαβίβαση σε αυτή των Αιτήσεων Υπαγωγής, εκδίδει απόφαση ("Απόφαση Υπαγωγής") με την οποία εγκρίνει ή απορρίπτει, εν όλω ή εν μέρει, τις Αιτήσεις Υπαγωγής.

4. Αναμόρφωση Καταλόγου Προτεινόμενων Συμπράξεων

Η Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. συμπληρώνει και αναμορφώνει τον Κατάλογο Προτεινόμενων Συμπράξεων ανά εξάμηνο χωρίς να αποκλείεται η έκτακτη μεταβολή του από νέες προτάσεις Συμπράξεων που κρίνονται ώριμες ή υποβάλλονται προς κρίση μετά την τακτική έκδοσή του.

Άρθρο 5

Συνέπειες Απόφασης Υπαγωγής

1. Μετά την εγκριτική Απόφαση Υπαγωγής η Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. αναλαμβάνει το συντονισμό των Διαδικασιών Ανάθεσης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 8, για την επιλογή του Ιδιωτικού Φορέα που θα συμμετάσχει στη Σύμπραξη.

2. Υποχρεώσεις Δημόσιων Φορέων

Οι Δημόσιοι Φορείς που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού υποχρεούνται:

(α) να ακολουθούν τις υποδείξεις της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. ως προς τη Διαδικασία Ανάθεσης που θα ακολουθηθεί για την επιλογή του Ιδιωτικού Φορέα που θα συμμετάσχει στη Σύμπραξη,

(β) να επεξεργάζονται κάθε κείμενο που σχετίζεται με τη Διαδικασία Ανάθεσης, περιλαμβανομένων και των τευχών δημοπράτησης, όπως η προκήρυξη, η ειδική και η τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων, η πρόσκληση υποβολής Προσφορών και το Σχέδιο Σύμβασης, σύμφωνα με τις οδηγίες, τις τροποποιήσεις και αλλαγές που εισηγείται η Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. στην οποία και κοινοποιούνται πριν από τη διανομή ή τη δημοσίευση όλα τα κείμενα και η αλληλογραφία που αφορούν στη Διαδικασία Ανάθεσης,

(γ) να μεριμνούν για τη συμμετοχή εκπροσώπου της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. στις επιτροπές αξιολόγησης ή και σε άλλα όργανα που συνιστώνται στα πλαίσια της Διαδικασίας Ανάθεσης για την επιλογή του Ιδιωτικού Φορέα που θα συμμετάσχει στη Σύμπραξη.

3. Ανάκληση Απόφασης Υπαγωγής

Σε περίπτωση που οι εμπλεκόμενοι Δημόσιοι Φορείς δεν συμμορφώνονται με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, η Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ., είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της Διαδικασίας Ανάθεσης, δύναται να ανακαλέσει την Απόφαση Υπαγωγής.

Άρθρο 6

Διατάξεις για την Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ.

1. Στελέχωση

(α) Με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται Ειδικός Γραμματέας Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.

(β) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ύστερα από πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος, προσλαμβάνεται Διευθυντής στην Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ., με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.

(γ) Το λοιπό προσωπικό της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. είτε στελεχώνεται μέσω της σύναψης συμβάσεων παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου κατόπιν σχετικής απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών είτε αποσπάται στην Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5.

2. Προσόντα και εμπειρία στελεχών Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ.

Τα στελέχη της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. πρέπει να καλύπτουν ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων και να διαθέτουν κύρος και εκτενή εμπειρία στους τομείς της ιδιαίτερης εξειδίκευσής τους, ιδίως να διαθέτουν εμπειρία:

(α) σε θέματα τεχνικών χρηματοδότησης,

(β) στην κατάρτιση, επεξεργασία, ανάλυση και αξιολόγηση χρηματοοικονομικών υποδειγμάτων,

(γ) σε νομικά θέματα όπως σύνταξη τευχών δημοπράτησης, νομική υποστήριξη κατά τη διενέργεια δημοσίων διαγωνισμών, σύνταξη και διαπραγμάτευση συμβάσεων περιλαμβανομένων και συμβάσεων παραχώρησης, χρηματοδοτικών, δανειακών και λοιπών συμβάσεων που είναι απαραίτητες για την εξασφάλιση της απαιτούμενης χρηματοδότησης,

(δ) σε τεχνικά, ασφαλιστικά, φορολογικά και λογιστικά ζητήματα και

(ε) σε θέματα μελέτης, κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης έργων καθώς και κατάρτισης προδιαγραφών.

3. Ασυμβίβαστα

Τα στελέχη της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και δεν επιτρέπεται κατά το χρονικό διάστημα παροχής των υπηρεσιών τους στην Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ.:

(α) να ασκούν άλλη επαγγελματική δραστηριότητα με αμοιβή ή

(β) να συμμετέχουν στην ίδρυση ή στο μετοχικό κεφάλαιο ή σε διοικητικό όργανο Ιδιωτικού Φορέα που συμμετέχει σε Σύμπραξη ή σε σχετική Διαδικασία Ανάθεσης όπως ορίζεται στο άρθρο 8 ή

(γ) να συμμετέχουν στην ίδρυση ή στο μετοχικό κεφάλαιο ή σε διοικητικό όργανο εταιρείας συνδεδεμένης, κατά την έννοια του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920, με τους Φορείς του προηγούμενου εδαφίου.

Αν παραβιασθούν οι ανωτέρω απαγορεύσεις και ανεξαρτήτως των λοιπών κυρώσεων, το όργανο που διόρισε τον παραβάτη, δύναται να ανακαλέσει το διορισμό του.

Ειδικά για τις περιπτώσεις (β) και (γ) η απαγόρευση ισχύει και για χρονικό διάστημα έξι μηνών μετά τη λήξη της παροχής υπηρεσιών τους στην Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ..

4. Πρόσληψη συμβούλων και προσώπων ειδικών προσόντων

Με απόφαση της Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. που λαμβάνεται κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. μπορεί να συνάπτονται συμβάσεις παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου με χρηματοοικονομικούς, τεχνικούς, φορολογικούς, νομικούς, ασφαλιστικούς ή και άλλους συμβούλους, καθώς και με ειδικούς επιστημονικούς συνεργάτες και εμπειρογνώμονες, οι οποίοι θα είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγγωσμένου κύρους και εξειδικευμένης εμπειρίας σε έργα αντίστοιχα με εκείνα για τα οποία καλούνται να παράσχουν τις υπηρεσίες τους.

Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι υπηρεσίες που οι ανωτέρω σύμβουλοι και πρόσωπα ειδικών προσόντων παρέχουν, καθώς και η αμοιβή τους.

5. Αποσπάσεις

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να αποσπώνται στην Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ., κατά παρέκκλιση των περί αποσπάσεων διατάξεων, υπάλληλοι υπηρεσιών και εποπτευόμενων από αυτά φορέων. Η δαπάνη μισθοδοσίας των υπαλλήλων αυτών, για το χρόνο απόσπασής τους, βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

6. Περαιτέρω εξειδίκευση θεμάτων Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. να εξειδικεύονται περαιτέρω οι αρμοδιότητες της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ., ο τρόπος και η διαδικασία άσκησής τους, η οργάνωση και η λειτουργία της, η γραμματειακή της υποστήριξη, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Άρθρο 7

Διατάξεις που εφαρμόζονται στις Διαδικασίες Ανάθεσης

Στις Διαδικασίες Ανάθεσης για την επιλογή του Ιδιωτικού Φορέα που θα αναλάβει την εκτέλεση του έργου ή την

παροχή της υπηρεσίας με Σύμβαση Σύμπραξης, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 9 έως 16.

Άρθρο 8 Ορισμοί

Κατά την εφαρμογή των άρθρων 9 έως 16 του νόμου αυτού, οι κατωτέρω όροι έχουν την εξής έννοια:

"Αναθέτουσα Αρχή" νοείται ο Δημόσιος Φορέας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 ο οποίος προκηρύσσει διαγωνισμό για την επιλογή Ιδιωτικού Φορέα με τον οποίο θα συνάψει Σύμβαση Σύμπραξης για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών.

"Διαδικασίες Ανάθεσης" νοούνται οι διαδικασίες που ακολουθούνται από τις Αναθέτουσες Αρχές για την επιλογή Ιδιωτικού Φορέα ο οποίος θα αναλάβει την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών με Σύμβαση Σύμπραξης Έργου ή Υπηρεσιών. Οι Διαδικασίες Ανάθεσης περιλαμβάνουν τη Διαδικασία Ανοικτού Τύπου, Κλειστού Τύπου, Ανταγωνιστικού Διαλόγου και Διαπραγμάτευσης.

"Διαδικασίες Ανοικτού Τύπου" νοούνται οι διαδικασίες στο πλαίσιο των οποίων κάθε ενδιαφερόμενος Ιδιωτικός Φορέας μπορεί να υποβάλει Προσφορά εφόσον συγκεκρινώνει τα προσόντα και τις ικανότητες που προβλέπει η Προκήρυξη.

"Διαδικασίες Κλειστού Τύπου" νοούνται οι διαδικασίες στις οποίες κάθε Ιδιωτικός Φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει, προσφορά όμως μπορούν να υποβάλουν από αυτούς εκείνοι μόνον οι Ιδιωτικοί Φορείς που έχουν προσκληθεί από την Αναθέτουσα Αρχή.

"Διαδικασίες Ανταγωνιστικού Διαλόγου" νοούνται οι διαδικασίες στα πλαίσια των οποίων:

- κάθε Ιδιωτικός Φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει,

- η Αναθέτουσα Αρχή διεξάγει διάλογο με τους υποψηφίους που έχουν επιλεγεί για να εντοπίσει την προσφορότερη ή τις προσφορότερες λύση ή λύσεις για την ικανοποίηση των αναγκών της, και

- οι υποψήφιοι καλούνται να υποβάλουν προσφορά με βάση τις λύσεις που κρίθηκαν προσφορότερες.

"Διαδικασίες Διαπραγμάτευσης" νοούνται οι διαδικασίες κατά τις οποίες οι Αναθέτουσες Αρχές διαβουλευόμαστε με τους Ιδιωτικούς Φορείς της επιλογής τους και διαπραγματεύονται απευθείας τους όρους των Συμβάσεων που θα συναφθούν με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

"Έργο" νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού που προορίζεται να πληροί αυτό καθαυτό μια οικονομική ή τεχνική λειτουργία.

"Ιδιαίτερα Πολύπλοκη Σύμβαση" νοείται κάθε σύμβαση της οποίας οι βασικές παράμετροι (τεχνικές, χρηματοοικονομικές, λειτουργικές, νομικές και άλλες) δεν μπορούν αντικειμενικά να προσδιορισθούν εξαρχής από την Αναθέτουσα Αρχή.

"Μικτή Σύμβαση" νοείται κάθε σύμβαση της οποίας το αντικείμενο δεν αφορά αποκλειστικά την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών αλλά περιλαμβάνει στοιχεία και από τις δύο προαναφερόμενες δραστηριότητες.

"Προκήρυξη" ή "Προκήρυξη Διαγωνισμού" νοείται το έγγραφο με το οποίο η Αναθέτουσα Αρχή:

- καθορίζει τη μορφή και τα επί μέρους στάδια της Διαδικασίας Ανάθεσης,

- περιγράφει το αντικείμενο της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει και, ενδεχομένως, συγκεκριμένους ουσιώδεις όρους αυτής,

- περιγράφει το εκτιμώμενο συμβατικό αντάλλαγμα ή το εκτιμώμενο αντίτιμο παροχής υπηρεσιών, εφόσον είναι αντικειμενικά δυνατός ο προσδιορισμός τους,

- αναφέρει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Αναθέτουσας Αρχής και τις τυχόν ειδικές ρυθμίσεις και δικαιώματα των οποίων μπορεί να κάνει χρήση, όπως δικαίωμα περιορισμού Υποψηφίων, δικαίωμα να ζητά διευκρινίσεις και συμπληρώσεις,

- αναφέρει τις εφαρμοστέες στη Διαδικασία Ανάθεσης νομοθετικές διατάξεις,

- καθορίζει τα προσόντα και τις ικανότητες που πρέπει να συγκεντρώνουν οι Υποψήφιοι και

- προσδιορίζει τους άλλους λοιπούς όρους που θα ισχύσουν κατά τη Διαδικασία Ανάθεσης, καθώς και τα παραρτήματα αυτού.

"Προσφέρων" νοείται κάθε Ιδιωτικός Φορέας που έχει υποβάλει Προσφορά στο πλαίσιο Διαδικασίας Ανάθεσης. Προσφέρων μπορεί να είναι κάθε κατ' επάγγελμα εργολήπτης ή πάροχος υπηρεσιών και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με αντικείμενο δραστηριότητας που περιλαμβάνει το αντικείμενο στο οποίο αφορά το προς εκτέλεση έργο ή υπηρεσία, εφόσον εκτελεί τα αντίστοιχα έργα ή παρέχει τις ζητούμενες υπηρεσίες στην ελεύθερη αγορά.

"Προσφορά" νοείται το σύνολο των οικονομικών, τεχνικών, χρηματοδοτικών και άλλων προτάσεων που υποβάλλουν οι Υποψήφιοι για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο Διαδικασίας Ανάθεσης, κατόπιν πρόσκλησης της Αναθέτουσας Αρχής και σύμφωνα με τις απαιτήσεις που αυτή έχει θέσει με την Προκήρυξη και τα παραρτήματά της και τα τυχόν άλλα έγγραφα της Διαδικασίας Ανάθεσης.

"Συμβάσεις" νοούνται οι Μικτές Συμβάσεις, οι Συμβάσεις Έργων και οι Συμβάσεις Υπηρεσιών.

"Συμβάσεις Έργου" νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση, είτε συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση, εργασιών που αφορούν στην εκτέλεση, με οποιαδήποτε μέσα, ενός έργου το οποίο ανταποκρίνεται στις οριζόμενες από την Αναθέτουσα Αρχή ανάγκες.

"Συμβάσεις Υπηρεσιών" νοούνται οι συμβάσεις, πλην των Συμβάσεων Έργων, που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών οποιασδήποτε φύσης.

"Υποψήφιος" νοείται κάθε Ιδιωτικός Φορέας (ή οι ενώσεις ή κοινοπραξίες Ιδιωτικών Φορέων) που συμμετέχει σε Διαδικασία Ανάθεσης.

Άρθρο 9 Γενικές Αρχές

1. Γενικές Αρχές

(α) Στο πλαίσιο των Διαδικασιών Ανάθεσης και στις σχέσεις του Δημόσιου Φορέα που ενεργεί ως Αναθέτουσα Αρχή με τους Υποψηφίους ή Προσφέροντες, καθώς και με κάθε τρίτο εμπλεκόμενο πρόσωπο, ισχύουν οι αρχές της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας, της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης, όπως αυτές ορίζονται στην παράγραφο 2.

(β) Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται σε όλες τις Διαδικασίες Ανάθεσης ανεξαρτήτως του είδους της Σύμβασης της οποίας επιδιώκεται η σύναψη.

2. Εξειδίκευση γενικών αρχών

Στο νόμο αυτόν οι γενικές αρχές της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού έχουν την ακόλουθη έννοια:

(α) Ίση μεταχείριση σημαίνει την αποφυγή οποιασδήποτε διάκρισης με βάση την ιθαγένεια ή οποιοδήποτε άλλο κριτήριο που δεν δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. Στο περιεχόμενο της αρχής αυτής υπάγεται όχι μόνο ο καθορισμός όρων πρόσβασης σε μια οικονομική δραστηριότητα χωρίς διακρίσεις, αλλά και η λήψη από τις δημόσιες αρχές όλων των μέτρων που είναι σε θέση να εξασφαλίζουν την άσκηση αυτής της δραστηριότητας.

(β) Διαφάνεια είναι η δημοσιοποίηση της πρόθεσης της Αναθέτουσας Αρχής να προβεί στη σύναψη Σύμβασης Έργου ή Υπηρεσιών ή Μικτής Σύμβασης, ώστε να εξασφαλιστεί η δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού χωρίς στρεβλώσεις.

(γ) Αναλογικότητα σημαίνει ότι κάθε μέτρο που επιλέγεται από την Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να είναι αναγκαίο και πρόσφορο για την επίτευξη του στόχου, στον οποίο αποβλέπει, και να προκαλεί τα λιγότερα δυνατά προβλήματα στην άσκηση μιας οικονομικής δραστηριότητας. Ιδίως στα πλαίσια των Διαδικασιών Ανάθεσης δεν επιτρέπεται να αξιώνονται τεχνικές, επαγγελματικές ή χρηματοοικονομικές ικανότητες δυσανάλογες και υπερβολικές σε σχέση με το αντικείμενο της σχετικής Σύμβασης Έργου ή Υπηρεσιών ή της Μικτής Σύμβασης.

(δ) Αμοιβαία αναγνώριση σημαίνει ότι η Αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται να δεχθεί τις τεχνικές προδιαγραφές, τους ελέγχους, καθώς επίσης τους τίτλους, τα πιστοποιητικά και τα προσόντα που απαιτούνται σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο μέτρο που αναγνωρίζονται ως ισοδύναμα με εκείνα τα οποία απαιτούνται στην Ελλάδα.

(ε) Προστασία του δημόσιου συμφέροντος σημαίνει ότι κατά τη λήψη της απόφασης για την ανάθεση Σύμβασης Έργου ή Υπηρεσιών ή Μικτής Σύμβασης λαμβάνονται υπόψη:

- οι σχετικές χρηματοδοτικές ανάγκες και η κατά το δυνατό ελαχιστοποίηση της οικονομικής επιβάρυνσης ή συμβολής της Αναθέτουσας Αρχής,

- οι ανάγκες των χρηστών για βελτιωμένες υπηρεσίες και

- η ανάγκη χρήσης εξειδικευμένης τεχνογνωσίας.

(στ) Προστασία των δικαιωμάτων των ιδιωτών σημαίνει ότι οι αποφάσεις, θετικές, αρνητικές ή απορριπτικές, πρέπει να είναι αιτιολογημένες και να μπορούν να αποτελούν αντικείμενο ένδικης προστασίας των Ιδιωτικών Φορέων και των ιδιωτών εν γένει. Στην έννοια της ένδικης προστασίας περιλαμβάνεται και η προσωρινή ένδικη προστασία.

(ζ) Αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού σημαίνει ότι:

- διασφαλίζεται η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή Υποψηφίων που είναι ικανοί να εκτελέσουν τα έργα ή να παράσχουν τις υπηρεσίες που επιθυμεί η Αναθέτουσα Αρχή,

- ο διαγωνισμός διεξάγεται με ίσους όρους και αντικειμενικά κριτήρια και

- αποτρέπεται η δημιουργία μονοπωλιακών ή ολιγοπωλιακών καταστάσεων ή στρεβλώσεων.

(η) Αρχή της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης σημαίνει ότι κατά τον προγραμματισμό και την εκτέλεση των Συμβάσεων Έρ-

γου ή Υπηρεσιών ή των Μικτών Συμβάσεων, λαμβάνεται υπόψη ότι το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον συνιστά αγαθό που προστατεύεται αυτοτελώς, προκειμένου να εξασφαλισθεί η οικολογική ισορροπία και να διαφυλαχθούν οι φυσικοί πόροι προς χάρη των επόμενων γενεών.

Άρθρο 10 **Ανάθεση**

1. Κριτήρια Ανάθεσης

Η ανάθεση των Συμβάσεων από το Δημόσιο Φορέα που ενεργεί ως Αναθέτουσα Αρχή γίνεται είτε με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη Προσφοράς είτε με το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής.

2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη Προσφορά

Όταν η ανάθεση γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη Προσφοράς, η Αναθέτουσα Αρχή εξετάζει και συνεκτιμά, πλην των οικονομικών παραμέτρων και διάφορες άλλες παραμέτρους του αντικειμένου της Σύμβασης, όπως είναι η ποιότητα, η τιμή, η τεχνική αρτιότητα, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, το κόστος λειτουργίας, η αποδοτικότητα και η τεχνική συνδρομή, η ημερομηνία παράδοσης και η προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης κ.λπ.. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να προσδιορίζονται με σαφήνεια από την Αναθέτουσα Αρχή στο πλαίσιο της Διαδικασίας Ανάθεσης. Η σχετική στάθμιση που προσδίδει η Αναθέτουσα Αρχή σε καθένα από τα κριτήρια αυτά για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη Προσφοράς πρέπει επίσης να γνωστοποιείται στους Υποψηφίους. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται και με τον καθορισμό ανώτατου και κατώτατου ορίου (εύρους). Σε περίπτωση που η στάθμιση δεν είναι δυνατή, η Αναθέτουσα Αρχή προσδιορίζει την προτεραιότητα των κριτηρίων που έχει επιλέξει με την κατάρτιση πίνακα, όπου τα κριτήρια αυτά εμφανίζονται κατά φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

3. Όταν η ανάθεση γίνεται με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη Προσφοράς, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να επιτρέπει την υποβολή εναλλακτικών προσφορών. Η δυνατότητα αυτή πρέπει να επισημαίνεται ρητά στην Προκήρυξη Διαγωνισμού, διαφορετικά οι εναλλακτικές προσφορές απορρίπτονται από την Αναθέτουσα Αρχή. Στο μέτρο που επιτρέπονται, οι ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και ο τρόπος υποβολής τους περιλαμβάνονται στην Προκήρυξη ή στα παραρτήματα αυτής. Η Αναθέτουσα Αρχή λαμβάνει υπόψη της αποκλειστικά και μόνο τις εναλλακτικές προσφορές που ανταποκρίνονται στις ελάχιστες προϋποθέσεις που έχει ορίσει.

4. Ασυνήθιστα χαμηλές Προσφορές και κρατικές ενισχύσεις

Όταν οι Προσφορές που κατέθεσαν οι Προσφέροντες στην Αναθέτουσα Αρχή εμφανίζονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το εκτιμώμενο κόστος του αντικειμένου της Σύμβασης, η Αναθέτουσα Αρχή, πριν απορρίψει τις Προσφορές αυτές, οφείλει να ζητήσει γραπτώς διευκρινίσεις από τους Προσφέροντες. Οι διευκρινίσεις αυτές μπορούν να αφορούν ιδίως στη μέθοδο εκτέλεσης των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών, τις τεχνικές λύσεις που προτείνονται, τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που ενδεχομένως συντρέχουν για την εκτέλεση των έργων ή

την παροχή των υπηρεσιών και την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον Προσφέροντα. Εφόσον διαπιστωθεί ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω κρατικής ενίσχυσης που θα χορηγηθεί στον Προσφέροντα, η Προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για το λόγο αυτόν μόνο μετά από διαβούλευση με τον Προσφέροντα, και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός εύλογης προθεσμίας την οποία τάσσει η Αναθέτουσα Αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση θα χορηγηθεί σε νόμιμα πλαίσια.

Άρθρο 11 **Διαδικασίες Ανάθεσης**

1. Ανοικτές και κλειστές διαδικασίες

Για την ανάθεση και σύναψη Μικτών Συμβάσεων, Συμβάσεων Έργου και Συμβάσεων Υπηρεσιών, οι Αναθέτουσες Αρχές εφαρμόζουν είτε Διαδικασίες Ανοικτού Τύπου είτε Διαδικασίες Κλειστού Τύπου.

2. Όροι Διαδικασίας Ανταγωνιστικού Διαλόγου

Υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 13, οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να συνάπτουν Μικτές Συμβάσεις, Συμβάσεις Έργου και Συμβάσεις Υπηρεσιών ακολουθώντας Διαδικασίες Ανταγωνιστικού Διαλόγου.

3. Όροι Διαδικασίας Διαπραγμάτευσης

Υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 14 οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να συνάπτουν Συμβάσεις Έργου και Συμβάσεις Υπηρεσιών ακολουθώντας Διαδικασίες Διαπραγμάτευσης.

Άρθρο 12 **Γενικές διατάξεις για τη διεξαγωγή των Διαδικασιών Ανάθεσης**

1. Ελάχιστα προσόντα και ικανότητες

Με την επιφύλαξη της τήρησης των γενικών αρχών που περιγράφονται στο άρθρο 9, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να καθορίζει τα ελάχιστα προσόντα και ικανότητες που οφείλουν να συγκεντρώνουν οι Υποψήφιοι. Τα ελάχιστα αυτά προσόντα και ικανότητες αναφέρονται στην Προκήρυξη Διαγωνισμού.

2. Περιορισμός Υποψηφίων

Στις Διαδικασίες Κλειστού Τύπου, στις Διαδικασίες Διαπραγμάτευσης (εφόσον γίνονται με δημοσίευση Προκήρυξης Διαγωνισμού) και στις Διαδικασίες Ανταγωνιστικού Διαλόγου, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να περιορίζει τον αριθμό των Υποψηφίων οι οποίοι προσκαλούνται για να υποβάλουν Προσφορά, να διαπραγματευθούν ή να συμμετάσχουν στο διάλογο, υπό τον όρο να υπάρχει ικανός αριθμός Υποψηφίων. Με την Προκήρυξη Διαγωνισμού, η Αναθέτουσα Αρχή προσδιορίζει τα κριτήρια που προτίθεται να χρησιμοποιήσει για την επιλογή των Υποψηφίων που θα καλέσει, τον ελάχιστο αριθμό Υποψηφίων που προβλέπει ότι θα καλέσει και, ενδεχομένως, το μέγιστο αριθμό. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά και να μην εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των Υποψηφίων. Στις Διαδικασίες Κλειστού Τύπου, ο ελάχιστος αριθμός Υποψηφίων είναι πέντε. Στη Διαδικασία Διαπραγμάτευσης (εφόσον γίνεται με δημοσίευση Προκήρυξης) και στη Διαδικασία Ανταγωνιστικού Διαλόγου, ο ελάχιστος αριθμός Υποψηφίων είναι τρεις. Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός των προσκαλούμενων Υποψηφίων πρέπει να είναι επαρκής ώστε να διασφαλίζεται πραγματικός ανταγωνισμός. Οι Αναθέτουσες Αρχές καλούν αριθμό Υποψηφίων τουλάχιστον ίσο προς τον ελάχιστο αριθμό Υποψηφίων που

έχει καθορισθεί εκ των προτέρων. Αν ο αριθμός των Υποψηφίων, που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής και τα ελάχιστα προσόντα και ικανότητες που έχουν καθορισθεί με την Προκήρυξη, είναι μικρότερος από το ελάχιστο όριο, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να συνεχίζει τη Διαδικασία Ανάθεσης καλώντας τον Υποψήφιο ή τους Υποψηφίους που πληρούν τα ελάχιστα προσόντα και ικανότητες. Η Αναθέτουσα Αρχή δεν μπορεί να περιλαμβάνει στη Διαδικασία Ανάθεσης πρόσωπα που δεν υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής ή Υποψηφίους που δεν συγκεντρώνουν τα ελάχιστα προσόντα και ικανότητες που έχουν καθορισθεί.

Άρθρο 13 **Ανταγωνιστικός διάλογος**

1. Ιδιαίτερα πολύπλοκες Συμβάσεις

Στις Ιδιαίτερα Πολύπλοκες Συμβάσεις, η Αναθέτουσα Αρχή, και εφόσον κρίνει ότι η τήρηση Διαδικασίας Ανοικτού Τύπου ή Κλειστού Τύπου δεν επιτρέπει την ανάθεση συγκεκριμένης Σύμβασης, μπορεί να προσφύγει στη Διαδικασία Ανταγωνιστικού Διαλόγου σύμφωνα με το άρθρο αυτό.

2. Κριτήριο ανάθεσης Διαδικασίας Ανταγωνιστικού Διαλόγου

Στη Διαδικασία Ανταγωνιστικού Διαλόγου, η ανάθεση της Σύμβασης Σύμπραξης πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη Προσφοράς.

3. Προσδιορισμός αναγκών και απαιτήσεων της Αναθέτουσας Αρχής

Η Αναθέτουσα Αρχή δημοσιεύει Προκήρυξη Διαγωνισμού η οποία περιλαμβάνει περιγραφή των αναγκών και απαιτήσεων της οι οποίες μπορούν να περιέχονται, εφόσον αυτό απαιτείται, και σε παραρτήματα της Προκήρυξης.

4. Διεξαγωγή διαλόγου και προσδιορισμός των προφορότερων λύσεων

Η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει με τους Υποψηφίους που επελέγησαν σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 σε διάλογο, σκοπός του οποίου είναι η διερεύνηση και ο προσδιορισμός των μέσων που μπορούν να ικανοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες της. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου αυτού, η Αναθέτουσα Αρχή εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση όλων των Υποψηφίων μεριμνώντας, μεταξύ άλλων, για την παροχή της ίδιας επακριβώς πληροφόρησης σε όλους τους Υποψηφίους. Οι λύσεις, προτάσεις και εν γένει εμπιστευτικές πληροφορίες που περιέχονται σε γνώση της Αναθέτουσας Αρχής από έναν Υποψήφιο είναι εμπιστευτικές και δεν γνωστοποιούνται στους άλλους Υποψηφίους χωρίς τη συναίνεσή του.

5. Διάλογος σε διαδοχικές φάσεις

Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να προβλέψει ότι η Διαδικασία Ανταγωνιστικού Διαλόγου δύναται να διεξαχθεί και σε διαδοχικές φάσεις, σε τρόπο ώστε να μειώνεται ο αριθμός των υπό εξέταση λύσεων κατά τη φάση του διαλόγου με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που αναφέρονται στην Προκήρυξη Διαγωνισμού. Μνεία της δυνατότητας αυτής περιλαμβάνεται στην Προκήρυξη Διαγωνισμού ή και σε ξεχωριστό έγγραφο το οποίο και γνωστοποιείται σε όλους τους Υποψηφίους.

6. Λήξη Διαλόγου και υποβολή Προσφορών

Η Αναθέτουσα Αρχή, αφού επιλέγει τη λύση ή τις λύσεις που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες της, κηρύσσει τη λήξη του διαλόγου και ενημερώνει σχετικά τους

Υποψηφίους, τους οποίους καλεί να υποβάλουν την τελική Προσφορά τους, με βάση τη λύση ή τις λύσεις που επελέγησαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου.

7. Πληρότητα Προσφορών

Οι Προσφορές πρέπει να περιέχουν όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την υλοποίηση της λύσης που επιλέχθηκε κατά τη διαδικασία του διαλόγου.

8. Παροχή διευκρινίσεων, συμπληρώσεις και προϋποθέσεις αυτών.

Η Αναθέτουσα Αρχή δύναται, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να ζητά από τους Προσφέροντες να παράσχουν διευκρινίσεις σχετικά με τις Προσφορές τους ή να τις συμπληρώνουν, εφόσον οι διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις αυτές:

- δεν επιφέρουν τροποποίηση των βασικών στοιχείων της Προσφοράς,
- δεν προξενούν στρέβλωση του ανταγωνισμού και
- δεν εισάγουν διακρίσεις σε βάρος οποιουδήποτε Προσφέροντος.

9. Αξιολόγηση Προσφορών. Επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη Προσφοράς

Η Αναθέτουσα Αρχή αξιολογεί τις Προσφορές με βάση τα κριτήρια ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στην Προκήρυξη και επιλέγει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη Προσφορά, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 10. Η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να ζητά από τον Προσφέροντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη Προσφορά είτε να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με την Προσφορά του είτε να τη συμπληρώσει, εφόσον η διευκρίνιση ή συμπλήρωση αυτή:

- δεν επιφέρει τροποποίηση των βασικών στοιχείων της Προσφοράς του Προσφέροντος,
- δεν προξενεί στρέβλωση του ανταγωνισμού και
- δεν εισάγει διακρίσεις σε βάρος οποιουδήποτε άλλου Προσφέροντος.

10. Απονομή βραβείων

Η Αναθέτουσα Αρχή, εφόσον κρίνει ότι το κόστος της συμμετοχής στη Διαδικασία Ανταγωνιστικού Διαλόγου είναι υψηλό, δύναται να απονέμει βραβεία ή να καταβάλει μέρος του σχετικού κόστους στους Προσφέροντες. Σχετική μνεία πρέπει να γίνεται στην Προκήρυξη.

Άρθρο 14 **Διαδικασίες Διαπραγμάτευσης**

1. Περιπτώσεις εφαρμογής μετά από Προκήρυξη Διαγωνισμού

Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να αναθέτει και να συνάπτει Συμβάσεις Έργου, Υπηρεσιών ή Μικτές Συμβάσεις εφαρμόζοντας τη Διαδικασία Διαπραγμάτευσης, μετά από τη δημοσίευση Προκήρυξης Διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) Μετά από Διαδικασία Ανοικτού ή Κλειστού Τύπου ή Ανταγωνιστικού Διαλόγου εφόσον:

αα) οι Προσφορές που κατατέθηκαν είτε ήσαν απαράδεκτες με βάση διάταξη νόμου είτε δεν ανταποκρίνονταν στους όρους και προϋποθέσεις του νόμου αυτού και δι του άρθρου 15 ή της Προκήρυξης,

ββ) οι όροι της προτεινόμενης Σύμβασης δεν τροποποιούνται ουσιαστικά σε σχέση με τους όρους που είχαν προταθεί κατά την προηγηθείσα διαδικασία Ανοικτού ή Κλειστού Τύπου ή Ανταγωνιστικού Διαλόγου.

(β) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν πρόκειται για έργα ή υπηρεσίες των οποίων η φύση ή διάφοροι αστάθμητοι παράγοντες δεν επιτρέπουν το συνολικό προκαθορισμό των τιμών.

(γ) Όταν πρόκειται για Σύμβαση Υπηρεσιών και δη για παροχές διανοητικής εργασίας, εφόσον η φύση των υπηρεσιών ή εργασιών αυτών είναι τέτοια ώστε οι προδιαγραφές της Σύμβασης να μην είναι δυνατό να καθορίζονται με επαρκή ακρίβεια και για το λόγο αυτόν να μην είναι εφικτή η ανάθεση της Σύμβασης με επιλογή της καλύτερης Προσφοράς, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τις Διαδικασίες Ανοικτού ή Κλειστού Τύπου.

(δ) Στις Συμβάσεις Έργων, για τα έργα που εκτελούνται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, δοκιμής ή τελειοποίησης και όχι για να εξασφαλίζουν την αποδοτικότητα ή την κάλυψη των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης.

2. Διαπραγμάτευση Προσφορών

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η Αναθέτουσα Αρχή διαπραγματεύεται με τους Προσφέροντες τις Προσφορές που αυτοί υποβάλλουν, προκειμένου να τις προσαρμόζουν στις προδιαγραφές της Προκήρυξης με απώτερο σκοπό να επιτυγχάνεται η καλύτερη Προσφορά.

3. Κριτήριο ανάθεσης

Κατά τη Διαδικασία Διαπραγμάτευσης, η ανάθεση της Σύμβασης πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη Προσφοράς.

4. Ίση μεταχείριση

Κατά τη διάρκεια της Διαδικασίας Διαπραγμάτευσης, η Αναθέτουσα Αρχή εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση όλων των Προσφερόντων μεριμνώντας, μεταξύ άλλων, για την παροχή της ίδιας επακριβώς πληροφόρησης σε όλους. Ειδικότερα, δεν παρέχει, κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις, πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους Προσφέροντες σε σχέση με άλλους.

5. Διαδικασία Διαπραγμάτευσης σε διαδοχικές φάσεις

Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να προβλέψει ότι Διαδικασία Διαπραγμάτευσης δύναται να διεξαχθεί και σε διαδοχικές φάσεις με τρόπο που να μειώνει τον αριθμό των Προσφορών που εξετάζονται με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που αναφέρονται στην Προκήρυξη Διαγωνισμού. Μνεία της δυνατότητας αυτής περιλαμβάνεται στην Προκήρυξη Διαγωνισμού ή και σε ξεχωριστό έγγραφο το οποίο και γνωστοποιείται σε όλους τους Υποψηφίους.

Άρθρο 15

Λόγοι αποκλεισμού Υποψηφίων. Χρηματοοικονομική επάρκεια. Αξιολόγηση. Προσόντα και ικανότητες Υποψηφίου

1. Λόγοι αποκλεισμού

Στα πλαίσια των Διαδικασιών Ανάθεσης και πριν από την ανάθεση της Σύμβασης, η Αναθέτουσα Αρχή ελέγχει αν δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού Υποψηφίων ή Προσφερόντων. Συγκεκριμένα:

(α) Η Αναθέτουσα Αρχή αποκλείει τη συμμετοχή στις Διαδικασίες Ανάθεσης οποιουδήποτε Υποψηφίου που είτε ο ίδιος είτε τα φυσικά πρόσωπα που έχουν εξουσία εκπροσώπησης του ή δύναται να τον ελέγχουν, έχουν καταδικαστεί με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου για αδίκημα το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τριών μηνών και άνω ή κάθειρξης. Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να ζητά από τους Υποψηφίους να υποβάλουν σχετικά έγγραφα. Όταν ο Υποψήφιος δεν είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα, αλλά προέρχεται από άλλο κράτος - μέλος της Ευρω-

παϊκής Ένωσης, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητά τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών του κράτους - μέλους του Υποψηφίου.

(β) Η Αναθέτουσα Αρχή έχει το δικαίωμα να αποκλείσει οποιονδήποτε Υποψήφιο ή Προσφέροντα από τη συμμετοχή ή την περαιτέρω συμμετοχή στις Διαδικασίες Ανάθεσης, εφόσον:

αα) τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή ειδική εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό ή σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη είτε από τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας είτε από τις διατάξεις της νομοθεσίας της χώρας καταγωγής του,

ββ) έχει κινηθεί εναντίον του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη είτε από τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας είτε από τις διατάξεις της νομοθεσίας της χώρας καταγωγής του,

γγ) έχει καταδικασθεί για αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του διαγωγή, με απόφαση που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα είτε με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας είτε με τις διατάξεις της νομοθεσίας της χώρας καταγωγής του,

δδ) έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα το οποίο αποδεδειγμένως διαπίστωσε με οποιοδήποτε μέσο ο Αναθέτουσα Αρχή,

εε) δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα είτε με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας είτε με τις διατάξεις της νομοθεσίας της χώρας καταγωγής του,

στστ) δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή των φόρων και τελών σύμφωνα είτε με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας είτε με τις διατάξεις της νομοθεσίας της χώρας προέλευσης ή σύστασής του,

ζζ) προέβη αποδεδειγμένως σε σοβαρές ψευδείς δηλώσεις κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται κατ' εφαρμογή της παραγράφου αυτής ή όταν δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

2. Χρηματοοικονομική Επάρκεια

Μετά τη διενέργεια του απαιτούμενου σύμφωνα με την παράγραφο 1 ελέγχου, η Αναθέτουσα Αρχή ελέγχει την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των Υποψηφίων ή Προσφερόντων, περιλαμβανομένων και των στοιχείων που αναφέρονται στα εδάφια (α) έως (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 18, αλλά και στοιχείων σχετικά με την πιστοληπτική τους ικανότητα. Για τον έλεγχο αυτόν, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται, μεταξύ άλλων, να ζητά από τους Υποψηφίους ή Προσφέροντες να προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει:

α) η ύπαρξη τραπεζικής χρηματοδότησης ή υποστήριξης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θα ορίζονται στην Προκήρυξη Διαγωνισμού,

β) η οικονομική τους κατάσταση (όπως δια μέσου ισολογισμών ή αποσπασμάτων ισολογισμών),

γ) το συνολικό ύψος του κύκλου εργασιών τους ή ο κύκλος εργασιών τους στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης για τις τρεις τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο,

δ) η δέσμευση τρίτων να υποστηρίξουν τον Υποψήφιο ή Προσφέροντα κατά την εκτέλεση του αντικειμένου της

σύμβασης ή να συμμετάσχουν στη χρηματοδότησή του (όπως δια μέσου δήλωσης του τρίτου), εφόσον γίνεται επίκληση τέτοιας δέσμευσης,

ε) εφόσον ο Υποψήφιος ή Προσφέρων είναι κοινοπραξία, η φύση και έκταση της δέσμευσης για οικονομική συμμετοχή των προσώπων που την απαρτίζουν ή τρίτων (όπως δια μέσου δήλωσης ή βεβαίωσης χορηγούμενης από τα μέλη της κοινοπραξίας),

στ) η πιστοληπτική τους ικανότητα (όπως δια μέσου βεβαίωσης διεθνούς οργανισμού αξιολόγησης από όπου να προκύπτει η σχετική διαβάθμιση).

Σε περίπτωση που ο Υποψήφιος ή Προσφέρων, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η Αναθέτουσα Αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο το οποίο η Αναθέτουσα Αρχή κρίνει κατάλληλο.

3. Αξιολόγηση Τεχνικών και Επαγγελματικών Ικανοτήτων

Εκτός από τους ελέγχους που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η Αναθέτουσα Αρχή αξιολογεί τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες των Υποψηφίων ή Προσφερόντων.

(α) Οι τεχνικές ικανότητες των Υποψηφίων ή Προσφερόντων μπορούν να αποδεικνύονται με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση του αντικειμένου της Σύμβασης. Συγκεκριμένα, για τις ανάγκες της ανωτέρω αξιολόγησης, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να ζητά:

αα) υποβολή καταλόγου των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί κατά την προηγούμενη πενταετία, με τα πιστοποιητικά και στοιχεία από τα οποία προκύπτει η ορθή εκτέλεσή τους, το σχετικό ποσό, ο τόπος και ο χρόνος πραγματοποίησής τους και η έγκαιρη και προσήκουσα αποπεράτωσή τους,

ββ) υποβολή καταλόγου των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν ή παρασχέθηκαν κατά την προηγούμενη τριετία, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του παραλήπτη,

γγ) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών είτε ανήκουν απευθείας στον Υποψήφιο ή Προσφέροντα είτε όχι,

δδ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού και των μέτρων που λαμβάνει ο Υποψήφιος ή Προσφέρων για τη διασφάλιση της ποιότητας και περιγραφή του εξοπλισμού μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του,

εε) αναφορά επαγγελματικών προσόντων του Υποψηφίου ή Προσφερόντα ή αναφορά των τίτλων σπουδών των διευθυντικών στελεχών του ιδίως των υπευθύνων για την παροχή των υπηρεσιών ή τη διεξαγωγή των εργασιών,

στστ) αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορεί να εφαρμόζει ο Υποψήφιος ή Προσφέρων κατά την εκτέλεση της Σύμβασης, όπου αυτό ενδείκνυται,

ζζ) δήλωση σχετικά με το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό δυναμικό του Υποψηφίου ή Προσφερόντος και για τον αριθμό των στελεχών της επιχείρησής του κατά την τελευταία τριετία,

ηη) δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο Υποψήφιος ή Προσφέρων για την εκτέλεση της Σύμβασης,

θθ) αναφορά του τμήματος του αντικειμένου της Σύμ-

βασης το οποίο ο Υποψήφιος ή Προσφέρων προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας, καθώς και περιγραφή των βασικών όρων της υπεργολαβίας,

ιι) εφόσον γίνεται επίκληση οικονομικής στήριξης τρίτου για τις ανάγκες της εκτέλεσης της Σύμβασης, βεβαιώσεις του τρίτου αυτού από τις οποίες να προκύπτει η δέσμευσή του να αναλάβει το σύνολο ή μέρος του σχετικού κόστους,

ιαια) προκειμένου για κοινοπραξία, βεβαίωση από την οποία να προκύπτει η φύση και έκταση της δέσμευσης για οικονομική συμμετοχή των προσώπων που την απαρτίζουν ή τρίτων.

(β) Η Αναθέτουσα Αρχή ζητά από τους Υποψηφίους ή Προσφερόντες να αποδεικνύουν την εγγραφή τους σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή να προσκομίζουν ανάλογη ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό. Στις Συμβάσεις Υπηρεσιών, εφόσον οι Υποψήφιοι ή Προσφερόντες πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να είναι σε θέση να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα προέλευσης ή σύστασής τους, η Αναθέτουσα Αρχή είναι δυνατόν να τους ζητά να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

(γ) Όταν η Αναθέτουσα Αρχή απαιτεί από τους Υποψηφίους ή Προσφερόντες να προσκομίσουν πιστοποιητικά που εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς και βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους των Υποψηφίων ή Προσφερόντων ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, πρέπει να παραπέμπει σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας που βασίζονται στα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα και πιστοποιούνται από οργανισμούς που εφαρμόζουν τα ευρωπαϊκά πρότυπα για την πιστοποίηση. Η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να αναγνωρίζει τα ισοδύναμα πιστοποιητικά που εκδίδουν οργανισμοί που εδρεύουν σε άλλα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(δ) Όταν η Αναθέτουσα Αρχή απαιτεί από τους Υποψηφίους ή Προσφερόντες να προσκομίσουν πιστοποιητικά που εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς και βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους των Υποψηφίων ή Προσφερόντων ορισμένων προτύπων περιβαλλοντικής διαχείρισης, πρέπει να παραπέμπει είτε στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου (EMAS) είτε σε πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα.

(ε) Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να καλεί τους Υποψηφίους ή Προσφερόντες να συμπληρώνουν ή να διευκρινίζουν τα έγγραφα που υπέβαλαν στα πλαίσια των Διαδικασιών Ανάθεσης.

(στ) Ο τρόπος και ο χρόνος προσκόμισής τους καθορίζονται από την Αναθέτουσα Αρχή με την Προκήρυξη.

Άρθρο 16

Κατ' εξαίρεση εφαρμογή διατάξεων του ν. 3049/2002

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατά παρέκκλιση των διαδικασιών ανάθεσης των άρθρων 9 έως 15, η Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της και με τήρηση των γενικών αρχών του άρθρου 9, δύναται να ενεργήσει ως Αναθέτουσα Αρχή με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 5, 6 και 7 του ν. 3049/2002. Στην περίπτωση αυτή, κάθε αναφορά στη Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.) νοείται ως αναφορά στη Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. και κάθε αναφορά στην Ειδική Γραμματεία Αποκρατικοποιήσεων (Ε.Γ.Α.) νοείται ως αναφορά στην Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Άρθρο 17 Σύμβαση Σύμπραξης

1. Συμβατικό Πλαίσιο - Εφαρμοστέα νομοθεσία

Οι Συμβάσεις Σύμπραξης, καθώς και τα Παρεπόμενα Σύμφωνα περιλαμβάνουν τους όρους και τις ρυθμίσεις που καθορίστηκαν από το Δημόσιο Φορέα με τη σχετική Προκήρυξη κατά τη Διαδικασία Ανάθεσης και συνιστούν το μόνο συμβατικό πλαίσιο που δεσμεύει τους εμπλεκόμενους Δημόσιους και Ιδιωτικούς Φορείς.

Στις Συμπράξεις που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς του νόμου αυτού, εφαρμόζονται οι όροι της Σύμβασης Σύμπραξης και συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας.

2. Περιεχόμενο Συμβάσεων Σύμπραξης

Οι Συμβάσεις Σύμπραξης και τα Παρεπόμενα Σύμφωνα περιλαμβάνουν σαφή και αναλυτική περιγραφή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών σε σχέση με το αντικείμενο της Σύμπραξης. Ειδικότερα, με τις άνω Συμβάσεις προβλέπονται ιδίως τα ακόλουθα:

(α) Το αντικείμενο της Σύμπραξης, συμπεριλαμβανομένων και των προδιαγραφών του έργου ή της υπηρεσίας, το καταβλητέο στον Ιδιωτικό Φορέα συμβατικό αντάλλαγμα και οι διατάξεις βάσει των οποίων θα επιμερίζονται μεταξύ των συμβαλλομένων τα ανταλλάγματα που τυχόν καταβάλλονται από τους τελικούς χρήστες για τη χρήση του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας.

(β) Ο τρόπος άσκησης της εποπτείας της εκτέλεσης και λειτουργίας του έργου ή της παροχής της υπηρεσίας είτε μέσω ανεξάρτητων εταιρειών που ο Δημόσιος και ο Ιδιωτικός Φορέας προσλαμβάνουν από κοινού για το σκοπό αυτόν είτε μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών του Δημοσίου.

(γ) Οι μέθοδοι διασφάλισης της ποιότητας κατά την εκτέλεση και λειτουργία του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας.

(δ) Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του αντικειμένου της Σύμπραξης, οι προϋποθέσεις τροποποίησής του, οι ποινικές ρήτρες και τα ανταλλάγματα σε περίπτωση υπέρβασης ή σύντμησης αντίστοιχα του χρονοδιαγράμματος αυτού, η διάρκεια ισχύος της Σύμβασης Σύμπραξης, καθώς και οι προϋποθέσεις της παράτασης ή σύντμησης της διάρκειας αυτής.

(ε) Ο τρόπος με τον οποίο θα παραχωρείται στον Ιδιωτικό Φορέα η χρήση ή η εκμετάλλευση των παγίων στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση και λειτουργία του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας και τα τυχόν προβλεπόμενα ανταλλάγματα.

(στ) Ο τρόπος χρηματοδότησης της υλοποίησης του αντικειμένου της Σύμπραξης.

(ζ) Η τυχόν απαιτούμενη εκ μέρους του Δημοσίου Φορέα έγκριση των χρηματοδοτικών συμβάσεων του Ιδιωτικού Φορέα, καθώς και της διαδικασίας τροποποίησής τους.

(η) Η κατανομή των κινδύνων μεταξύ των μερών και οι συνέπειες επέλευσης γεγονότων που συνιστούν ανωτέρα βία.

(θ) Οι ασφαλιστικές καλύψεις του αντικειμένου της Σύμβασης ή του Ιδιωτικού Φορέα.

(ι) Η προστασία του περιβάλλοντος και των αρχαιοτήτων.

(ια) Η κατοχύρωση δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

(ιβ) Ο τρόπος λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του αντικειμένου της Σύμπραξης.

(ιγ) Το ύψος των ανταλλαγμάτων που καταβάλλονται για τη χρήση του έργου ή της υπηρεσίας από τους χρήστες, ο τρόπος είσπραξής τους, καθώς και οι λόγοι και τρόποι αναπροσαρμογής τους.

(ιδ) Ο τρόπος επιμερισμού, μεταξύ του Δημόσιου και του Ιδιωτικού Φορέα, των ωφελειών που θα προκύψουν, είτε από την τυχόν αναχρηματοδότηση των δανείων του Ιδιωτικού Φορέα είτε μετά την επίτευξη ενός συγκεκριμένου ποσοστού απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων του.

(ιε) Η έκταση των εγγυήσεων που παρέχει ο Ιδιωτικός Φορέας για την έγκαιρη και προσήκουσα εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση του έργου ή την προσήκουσα παροχή της υπηρεσίας.

(ιστ) Η υποκατάσταση του Ιδιωτικού Φορέα ή των δανειστών με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής και οι περιπτώσεις που αυτή επιτρέπεται, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.

(ιζ) Η καταβολή αποζημιώσεων και η εν γένει αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας στις περιπτώσεις που οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη αθετεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

(ιη) Οι λόγοι καταγγελίας κάθε σύμβασης και οι συνέπειές της.

(ιθ) Το εφαρμοστέο δίκαιο.

(κ) Η διαδικασία επίλυσης διαφορών.

(κα) Η σειρά προτεραιότητας των τυχόν προσαρτημάτων ή παραρτημάτων κάθε σύμβασης.

(κβ) Η εξειδίκευση των ελάχιστων απαιτήσεων λειτουργίας και συντήρησης που περιλαμβάνεται στα τεύχη δημοπράτησης.

(κγ) Ο καθορισμός των διαδικασιών παράδοσης του έργου στο Δημόσιο μετά τη λήξη της περιόδου εκμετάλλευσης, οι τυχόν υποχρεώσεις εκπαίδευσης και μεταφοράς τεχνογνωσίας του Ιδιωτικού Φορέα στο Δημόσιο Φορέα, οι προδιαγραφές του αντικειμένου κατά την παράδοση και οι εγγυήσεις καθώς και ο χρόνος αυτών μετά την ανάληψη του έργου ή της υπηρεσίας από το Δημόσιο Φορέα.

(κδ) Οι απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και χρηστών του έργου ή της υπηρεσίας.

(κε) Η τυχόν διαδικασία επίλυσης διαφορών από Επιτροπή Εμπειρογνομόνων που ορίζουν από κοινού τα συμβαλλόμενα μέρη.

Άρθρο 18 Θέματα χρηματοδότησης

1. Χρηματοοικονομική επάρκεια και απόδειξη αυτής

Οι Εταιρείες Ειδικού Σκοπού της παραγράφου 4 του άρθρου 1, που αναλαμβάνουν την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών στα πλαίσια Συμπράξεων, φέρουν την ευθύνη και τον κίνδυνο της χρηματοδότησης που απαιτείται για την προσήκουσα εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους από τις σχετικές Συμβάσεις Σύμπραξης ή και τα Παρεπόμενα Σύμφωνα, οφείλουν δε να προσκομίζουν στους Δημόσιους Φορείς στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η διαθεσιμότητα χρηματοδότησης που επαρκεί για την εκπλήρωση του συνόλου των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται από αυτές σύμφωνα με τη σχετική Προκήρυξη. Η χρηματοδότηση περιλαμβάνει ιδίως:

(α) τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού,

(β) τα κεφάλαια που εξασφαλίζει η Εταιρεία Ειδικού Σκοπού με οποιαδήποτε μορφή δανείου ή πίστωσης και

ιδίως με δάνεια, ομολογίες και τιτλοποίηση μελλοντικών ή υφιστάμενων απαιτήσεων,

(γ) τις αναγκαίες εγγυήσεις ή εξασφαλίσεις που απαιτούνται για παροχή των υπό (α) και (β) ανωτέρω κεφαλαίων ή πιστώσεων,

(δ) τους πόρους από την εκμετάλλευση του αντικειμένου της Σύμπραξης κατά την κατασκευαστική περίοδο.

2. Συμμετοχή Δημόσιων Φορέων και μορφές αυτής - Άλλα ανταλλάγματα

(α) Στη χρηματοδότηση της εκτέλεσης των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών που υπάγονται στο νόμο αυτόν, μπορούν να συμμετέχουν και οι Δημόσιοι Φορείς. Η συμμετοχή αυτή μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος. Στην τελευταία περίπτωση, μπορεί να έχει τη μορφή ανταλλαγμάτων όπως ενδεικτικά είναι η παραχώρηση ακινήτων κατά χρήση (εν όλω ή εν μέρει), η παραχώρηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων και η εκχώρηση δικαιωμάτων εκμετάλλευσης έργων. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου, τα δικαιώματα που παρέχονται στην Εταιρεία Ειδικού Σκοπού δεν μπορεί να εκτείνονται και στο διάστημα που ακολουθεί μετά τη λήξη της Σύμπραξης.

(β) Οι Δημόσιοι Φορείς επιτρέπεται να συμμετέχουν και στην εκμετάλλευση του αντικειμένου της Σύμπραξης.

(γ) Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή του Δημόσιου Φορέα και η μορφή ή οι μορφές που θα μπορεί να λάβει, πρέπει να προσδιορίζονται με σαφήνεια στη σχετική Προκήρυξη.

3. Απευθείας συμβάσεις με τους δανειστές

Για τις ανάγκες της ρύθμισης ειδικών θεμάτων και την εν γένει διευκόλυνση της χρηματοδότησης της εκτέλεσης των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών, οι Δημόσιοι Φορείς δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις και με τους δανειστές της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 19

Αντάλλαγμα καταβλητέο από τους χρήστες των έργων ή υπηρεσιών

1. Καθορισμός διαδικασίας είσπραξης συμβατικού ανταλλάγματος

Όταν το συμβατικό αντάλλαγμα της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού εισπράττεται, εν όλω ή εν μέρει, απευθείας από τους τελικούς χρήστες του έργου ή της υπηρεσίας, η διαδικασία είσπραξης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια ρυθμίζονται με απόφαση της Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ..

2. Συνδρομή του Δημόσιου Φορέα

Ο εκάστοτε εμπλεκόμενος Δημόσιος Φορέας, καθώς και κάθε άλλη αρμόδια δημόσια αρχή παρέχει κάθε συνδρομή που κρίνεται αναγκαία, ώστε η Εταιρεία Ειδικού Σκοπού να δύναται να εισπράττει απρόσκοπτα τα ποσά της προηγούμενης παραγράφου που αποτελούν το συμβατικό της αντάλλαγμα.

Άρθρο 20 Έκδοση αδειών

Η έκδοση όλων των αδειών που απαιτούνται για τη μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση, λειτουργία, εκμετάλλευση και συντήρηση των έργων ή και την παροχή των υπηρεσιών που έχουν ενταχθεί στο πεδίο εφαρμογής γίνεται στο όνομα και για λογαριασμό της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού. Οι άδειες αυτές λογίζεται ότι έχουν εκδοθεί,

αν οι αρμόδιες και συναρμόδιες για την έκδοσή τους αρχές δεν έχουν προβεί σε έγγραφη αιτιολογημένη άρνηση έκδοσης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα ημερών από την υποβολή σχετικού αιτήματος από την Εταιρεία Ειδικού Σκοπού. Αίτημα για χορήγηση άδειας λογίζεται ότι έχει υποβληθεί νομίμως μόνο: (α) εάν συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που είναι κατά νόμο απαραίτητα για την έκδοση της άδειας αυτής και (β) έχει τύχει προελέγχου πληρότητας φακέλου υπό την προϋπόθεση ότι ο προελέγχος αυτός προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 21

Αρχαιολογικά ευρήματα

Σε περίπτωση ανεύρεσης αρχαιοτήτων κατά τη διάρκεια της κατασκευής ο Δημόσιος Φορέας, κατόπιν ειδοποίησης από την Εταιρεία Ειδικού Σκοπού, γνωστοποιεί αυτό στην αρμόδια Αρχαιολογική Υπηρεσία, η οποία υποχρεούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα ημερών να υποδείξει τρόπους συνέχισης των εργασιών και να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για τη διασφάλιση της προστασίας των αρχαιοτήτων. Αν παρέλθει άπρακτη η άνω προθεσμία, η Εταιρεία Ειδικού Σκοπού δύναται να ζητήσει και ο Δημόσιος Φορέας υποχρεούται να χορηγήσει χρονική παράταση των προβλεπόμενων συμβατικών προθεσμιών ίση με την καθυστέρηση που προκλήθηκε από τη μη συμμόρφωση της αρμόδιας Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και την καθυστέρηση που μπορεί να προκύψει για την εκτέλεση των εργασιών που τυχόν απαιτούνται για την προστασία των ευρημάτων. Στην περίπτωση αυτή, η Εταιρεία Ειδικού Σκοπού δικαιούται να ζητήσει την ανόρθωση της ζημίας που τυχόν υπέστη από την καθυστέρηση.

Άρθρο 22

Προστασία του περιβάλλοντος

1. Μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Οι απαιτούμενες κατά περίπτωση μελέτες ή προμελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων εκπονούνται και ε-γκρίνονται και οι επιβαλλόμενοι περιβαλλοντικοί όροι καθορίζονται πριν από την ανάθεση της Σύμβασης Σύμπραξης. Αν ο εμπλεκόμενος Δημόσιος Φορέας, για λόγους που δεν θα μπορούσε να έχει εξαρχής προβλέψει ακόμη και με καταβολή ιδιαίτερης επιμέλειας, επιβάλλει πρόσθετους όρους, τότε οφείλει να αποζημιώσει την Εταιρεία Ειδικού Σκοπού για κάθε πρόσθετο κόστος ή δαπάνη της.

2. Μέτρα αυξημένης προστασίας

Στη Σύμβαση Σύμπραξης μπορεί να προβλέπονται μέτρα αυξημένης προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, εφόσον τα μέτρα αυτά είχαν περιληφθεί στη σχετική Προκήρυξη.

Άρθρο 23

Απαλλοτριώσεις

1. Κατεπίγον - Κόστος - Απόφαση

Η απαλλοτρίωση των ιδιοκτησιών που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού ή η σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων επ' αυτών, όπου αυτό επιτρέπεται, εξυπηρετούν σκοπούς προφανούς δημόσιας ωφέλειας και θεωρούνται κατεπίγουσες και μείζονος σημασίας υπό την προϋπόθεση ότι η εξυπηρέτηση σκοπών δημόσιας ωφέλειας στοιχειοθετείται στην οικεία

εγκριτική πράξη της απαλλοτρίωσης. Η απαλλοτρίωση των ιδιοκτησιών αυτών ή η σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων επί αυτών γίνεται υπέρ του εμπλεκόμενου κάθε φορά Δημόσιου Φορέα. Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Αν παρέλθει άπρακτη η τακτική προθεσμία για την ολοκλήρωση της απαλλοτρίωσης ή τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων, η Εταιρεία Ειδικού Σκοπού δικαιούται να ζητήσει και ο Δημόσιος Φορέας υποχρεούται να χορηγήσει χρονική παράταση των προβλεπόμενων συμβατικών προθεσμιών ίση με την καθυστέρηση που προκλήθηκε. Στην περίπτωση αυτή, η Εταιρεία Ειδικού Σκοπού δικαιούται να ζητήσει την ανόρθωση της ζημίας που τυχόν υπέστη από την καθυστέρηση.

2. Χαρακτηρισμός

Αν η απαλλοτρίωση ή η σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επί των παραπάνω ιδιοκτησιών γίνεται με δαπάνες της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού, οι δαπάνες αυτές συνιστούν αντάλλαγμα για τη χρήση των ιδιοκτησιών αυτών ή των επί αυτών εμπράγματων δικαιωμάτων.

Άρθρο 24

Δημόσιες Υπηρεσίες και Εργασίες Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας

Οι Δημόσιες Υπηρεσίες, οι Επιχειρήσεις και οι Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας προβαίνουν αμέσως και κατά προτεραιότητα στην εκτέλεση εργασιών και στις ενέργειες αρμοδιότητάς τους, που είναι αναγκαίες ή χρήσιμες για την ομαλή και απρόσκοπτη εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών του νόμου αυτού. Αν οι Δημόσιες Υπηρεσίες, οι Επιχειρήσεις και οι Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας δεν συμμορφώνονται με τις ανωτέρω υποχρεώσεις τους, η Εταιρεία Ειδικού Σκοπού δικαιούται να ζητήσει και ο Δημόσιος Φορέας υποχρεούται να χορηγήσει χρονική παράταση των προβλεπόμενων συμβατικών προθεσμιών ίση με την καθυστέρηση που προκλήθηκε από τη μη συμμόρφωση. Στην περίπτωση αυτή η Εταιρεία Ειδικού Σκοπού δικαιούται να ζητήσει την ανόρθωση της ζημίας που τυχόν υπέστη από την καθυστέρηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 25

Εκχώρηση απαιτήσεων

Οι Εταιρείες Ειδικού Σκοπού που συμβάλλονται σε Συμβάσεις Σύμπραξης δύνανται να εκχωρούν μέρος ή το σύνολο των συμβατικών τους αξιώσεων, υφιστάμενων και μελλοντικών, εφόσον αυτές προσδιορίζονται ή είναι δυνατόν να προσδιορισθούν με οποιονδήποτε τρόπο, σε πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή οποιαδήποτε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που υπόκεινται σε εποπτεία κεντρικής τράπεζας ή άλλης αρμόδιας ανεξάρτητης αρχής, τα οποία συμμετέχουν στη χρηματοδότηση της υλοποίησης του αντικείμενου της Σύμβασης Σύμπραξης ή συμβάλλονται με τέτοια πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή οποιαδήποτε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που υπόκεινται σε εποπτεία υπό οποιαδήποτε ιδιότητα, όπως εκδοχέας, διαδόχου ή αντισυμβαλλομένου προς εξασφάλιση των απαιτήσεών τους από τη χρηματοδότηση αυτή. Επιτρέπεται επίσης η ως άνω εκχώρηση σε αλλοδαπές ή ημεδαπές εταιρείες ειδικού σκοπού προς το σκοπό τιτλοποίησης κατ' εφαρμογή του άρθρου 10 του ν. 3156/2003.

Άρθρο 26

Κύρος εμπράγματων ασφαλειών

1. Μεταγενέστερη πτώχευση

Το κύρος των εμπράγματων ασφαλειών που παρασχημάτηκαν οποτεδήποτε από την Εταιρεία Ειδικού Σκοπού ή οποιονδήποτε τρίτο υπέρ οποιουδήποτε πιστωτικού ή χρηματοδοτικού ιδρύματος ή οποιουδήποτε άλλου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος που υπόκειται σε εποπτεία κεντρικής τράπεζας ή άλλης αρμόδιας ανεξάρτητης αρχής ή Δημόσιου Φορέα ή τρίτου προς εξασφάλιση απαιτήσεών τους κατά της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού από τη χρηματοδότηση ή οποιαδήποτε άλλη σχετική ή παρεπόμενη σύμβαση ή πράξη για την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού, δεν θίγεται από την επιβολή οποιουδήποτε συλλογικού μέτρου ικανοποίησης των πιστωτών, που συνεπάγεται την απαγόρευση ή τον περιορισμό της εξουσίας διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού ή του τρίτου που συνέστησε την ασφάλεια, ούτε από την υποβολή σχετικής αίτησης κατ' αυτών. Το ίδιο ισχύει και όταν πρόκειται για μελλοντικές απαιτήσεις, η γένεση των οποίων επέρχεται μετά την επιβολή του συλλογικού μέτρου ή την υποβολή της σχετικής αίτησης.

2. Ενδεικτική απαρίθμηση

Το απρόσβλητο των εμπράγματων ασφαλειών σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο ισχύει ιδίως:

(α) σε υποθήκες ή προσημειώσεις, που εγγράφονται με οποιονδήποτε τίτλο, μετά την εγγραφή τους,

(β) σε ενέχυρα με ή χωρίς παράδοση κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, του ν.δ. 177/13.8.1923 ή και τις διατάξεις του ν. 2844/2000 με αντικείμενο κινητά πράγματα ή ομάδα πραγμάτων, μετά τη νομότυπη σύστασή τους,

(γ) σε ενέχυρα ή εξασφαλιστικές εκχωρήσεις με αντικείμενο παρούσες ή μέλλουσες απαιτήσεις ή και ομάδες απαιτήσεων που προσδιορίζονται ως σύνολο σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 12 του ν. 2844/2000 (ΦΕΚ 220 Α'), μετά τη νομότυπη σύσταση του ενεχύρου ή την αναγγελία της εκχώρησης και

(δ) σε περιπτώσεις παροχής κυμαινόμενης ασφάλειας σύμφωνα με τα άρθρα 15 έως και 18 του ν. 2844/2000, μετά τη νομότυπη σύσταση του ενεχύρου ή την αναγγελία της εκχώρησης.

3. Δανειστές εις ολόκληρο

Οι κάθε είδους εμπράγματες ασφάλειες, όπως υποθήκες, προσημειώσεις, ενέχυρα, εξασφαλιστικές εκχωρήσεις, που παρέχονται προς εξασφάλιση απαιτήσεων από δάνεια ή άλλες πιστώσεις και χορηγούνται από κοινοπραξία πιστωτικών ή χρηματοδοτικών ιδρυμάτων ή άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που υπόκεινται σε εποπτεία κεντρικής τράπεζας ή άλλης αρμόδιας ανεξάρτητης αρχής, για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού μπορούν, εφόσον οι δανειστές είναι δανειστές εις ολόκληρο για το σύνολο ή μέρος του δανείου ή της πίστωσης κατά την έννοια του άρθρου 489 του Αστικού Κώδικα, να εγγράφονται, να συνιστώνται ή να συνάπτονται για το σύνολό τους (ή το αντίστοιχο μέρος τους) υπέρ ενός εκπροσώπου των δανειστών, ο οποίος ορίζεται στην οικεία πιστωτική σύμβαση και ασκεί όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από τις ασφάλειες αυτές ως ενυπόθηκος ή ενεχυρούχος δανειστής ή ως εκδοχέας. Εφόσον η χρη-

ματοδότηση πραγματοποιείται με έκδοση ομολογιακού δανείου, οι σχετικές εμπράγματα ή άλλες ασφάλειες λαμβάνονται από τον εκπρόσωπο των ομολογιούχων κατά τις διατάξεις του ν. 3156/2003.

Άρθρο 27 **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων**

Για την εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας που αναφέρονται σε απαιτήσεις τραπεζών και στις εξασφαλίσεις τους, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων υπάγεται στις αντίστοιχες ρυθμίσεις, εφόσον πρόκειται για δανειακές συμβάσεις και συναφείς δικαιοπραξίες που καταρτίζονται σε σχέση με την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού.

Άρθρο 28 **Μεταβιβάσεις μετοχών και εισαγωγή σε χρηματιστηριακή αγορά**

1. Μεταβιβάσεις μετοχών, αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου και εταιρικοί μετασχηματισμοί

Απαιτείται η έγγραφη συναίνεση του Δημόσιου Φορέα προκειμένου να επιχειρηθούν έγκυρα:

(α) εξωχρηματιστηριακή μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού ή άλλη πράξη με την οποία μεταβιβάζονται τα δικαιώματα ψήφου επί μετοχών του εφόσον αυτές λαμβάνουν χώρα πριν από την έναρξη λειτουργίας του έργου ή την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών,

(β) αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ή τροποποιήσεις του καταστατικού της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού εκτός από αυτές που είναι υποχρεωτικές από τη Σύμβαση Σύμπραξης, τα Παρεπόμενα Σύμφωνα ή το νόμο,

(γ) έκδοση ομολογιακού δανείου,

(δ) οποιασδήποτε μορφής συγχώνευση, διάσπαση, απορρόφηση ή άλλος εταιρικός μετασχηματισμός της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού.

Οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την παροχή της συναίνεσης αυτής καθορίζονται από τη Σύμβαση Σύμπραξης.

2. Εισαγωγή σε χρηματιστηριακή αγορά

Η εισαγωγή των μετοχών της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού σε ελληνική ή αλλοδαπή οργανωμένη αγορά κινητών αξιών και η έκδοση ανταλλάξιμου ομολογιακού δανείου ή ομολογιακού δανείου μετατρέψιμου σε μετοχές, επιτρέπονται μόνο μετά προηγούμενη εγκριτική απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών.

Άρθρο 29 **Λοιπές ρυθμίσεις**

1. Απαλλαγή από φόρο εισοδήματος επί δεδουλευμένων τόκων

Οι Εταιρείες Ειδικού Σκοπού στις οποίες ανατίθεται η εκτέλεση Συμβάσεων Σύμπραξης απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος επί των δεδουλευμένων τόκων που αποκτούν μέχρι το χρόνο έναρξης της εκμετάλλευσης.

2. Φορολογική μεταχείριση χρηματοδοτικής συμβολής Δημόσιου Φορέα

Εφόσον καταβληθεί χρηματοδοτική συμβολή από το Δημόσιο Φορέα σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του ν. 2052/1992, αυτή λογίζεται ως επιχορήγηση κεφαλαίου, δεν επιβαρύνεται με Φ.Π.Α., δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος ή άλλο φό-

ρο και καταβάλλεται ελεύθερη από οποιαδήποτε κράτηση υπέρ τρίτου.

3. Επιστροφή πιστωτικού υπόλοιπου Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

Το πιστωτικό υπόλοιπο Φ.Π.Α. επιστρέφεται σε τρίτους οι οποίοι συμβάλλονται με την Εταιρεία Ειδικού Σκοπού για την εκτέλεση των έργων ή και την παροχή των υπηρεσιών μέσα σε ενενήντα ημέρες από την υποβολή σχετικής αίτησής τους. Σε περίπτωση υπέρβασης της προθεσμίας αυτής θα οφείλεται σε αυτούς τόκος υπερημερίας επί των προς επιστροφή ποσών.

4. Μεταφορά και συμψηφισμός συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού

Οι τυχόν συσσωρευμένες ζημιές της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού επιτρέπεται να μεταφέρονται προς συμψηφισμό με τα φορολογητέα κέρδη των δέκα επόμενων χρήσεων.

Άρθρο 30 **Αποσβέσεις**

Το συνολικό κόστος υλοποίησης της Σύμπραξης που θα περιλαμβάνει το κατασκευαστικό κόστος, όπως αυτό προκύπτει από τη σχετική Σύμβαση Σύμπραξης ή το σχετικό Παρεπόμενο Σύμφωνα, συμπεριλαμβανομένου και του αρχικού κόστους του συνολικά απαιτούμενου εξοπλισμού και κάθε κόστος και δαπάνη οποιασδήποτε φύσεως περιλαμβανομένων και των τόκων της Περιόδου Κατασκευής, θα αποσβέννυται, κατ' επιλογή της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού, είτε με τη σταθερή μέθοδο, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας του έργου, είτε με τη μέθοδο που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 50 του ν. 1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α'), με την οποία προστέθηκε πέμπτη παράγραφος στο άρθρο 97 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α') και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο αυτήν.

Άρθρο 31 **Επίλυση διαφορών - Εφαρμοστέο Δίκαιο**

1. Διαιτησία

Κάθε διαφορά που προκύπτει σχετικά με την εφαρμογή, την ερμηνεία ή το κύρος Συμβάσεων Σύμπραξης ή των Παρεπόμενων Συμφώνων επιλύεται με διαιτησία.

2. Κανόνες Διαιτησίας

Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις που ισχύουν για τις διαιτησίες του Δημοσίου, με τη Σύμβαση Σύμπραξης ή τα Παρεπόμενα Σύμφωνα καθορίζονται κανόνες που διέπουν τον ορισμό των διαιτητών, οι εφαρμοστέοι κανόνες διαιτησίας, η έδρα του διαιτητικού δικαστηρίου (ή οργάνου), οι αμοιβές των διαιτητών (εφόσον δεν ορίζονται από τους εφαρμοστέους κανόνες διαιτησίας) και η γλώσσα στην οποία θα διεξαχθεί η διαιτησία. Η διαιτητική απόφαση είναι οριστική και αμετάκλητη και δεν υπόκειται σε κανένα τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο, αποτελεί δε τίτλο εκτελεστό χωρίς να χρειάζεται να κηρυχθεί αυτό από τα τακτικά Δικαστήρια, και τα αντίδικα μέρη δεσμεύονται να συμμορφωθούν αμέσως με τους όρους της.

3. Εφαρμοστέο Δίκαιο

Για την επίλυση διαφοράς που αναφέρεται στην ερμηνεία ή στην εφαρμογή ή το κύρος της Σύμβασης Σύμπραξης εφαρμόζεται το Ελληνικό Ουσιαστικό Δίκαιο.

Άρθρο 32 **Έναρξη ισχύος**

Ο νόμος αυτός ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 20 Σεπτεμβρίου 2005

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Π. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δ. ΣΙΟΥΦΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 21 Σεπτεμβρίου 2005

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster@et.gr

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000
Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924
Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8 & Περιφερειακά Γραφεία
Δωρεάν ανάγνωση δημοσιευμάτων τεύχους Α' από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	(2310) 423 956	ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο	(2410) 597449
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	(210) 413 5228	ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13	(26610) 89 122
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	(2610) 638 109		(26610) 89 105
	(2610) 638 110	ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πεδιάδος 2	(2810) 300 781
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	(26510) 87215	ΛΕΣΒΟΣ - Πλ.Κωνσταντινουπόλεως 1	(22510) 46 654
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	(25310) 22 858		(22510) 47 533

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 euro, προσαυξανόμενη κατά 0,20 euro για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα ΦΕΚ σε 0,15 euro ανά σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO	Τεύχος	Περίοδος	EURO
Α'	Ετήσιο	150	Αναπτυξιακών Πράξεων	Ετήσιο	50
Α	3μηνιαίο	40	Ν.Π.Δ.Δ.	Ετήσιο	50
Α'	Μηνιαίο	15	Παράρτημα	Ετήσιο	50
Β'	Ετήσιο	300	Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	Ετήσιο	100
Β'	3μηνιαίο	80	Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	5
Β'	Μηνιαίο	30	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	200
Γ	Ετήσιο	50	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Εβδομαδιαίο	5
Δ'	Ετήσιο	220	Α.Ε. & Ε.Π.Ε	Μηνιαίο	100
Δ'	3μηνιαίο	60			

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ ειδικού ενδιαφέροντος σε μορφή cd-rom και μέχρι 100 σελίδες σε 5 euro προσαυξανόμενη κατά 1 euro ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σε 5 euro ανά έτος.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ. : τηλεφωνικά : 210 - 407 1010, fax : 210 - 407 1010 internet : <http://www.et.gr>.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

	Σε έντυπη μορφή	Από το Internet
Α' (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	225 €	190 €
Β' (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	320 €	225 €
Γ' (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δ' (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	320 €	160 €
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	160 €	95 €
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	33 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	65 €	33 €
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	10 €	ΔΩΡΕΑΝ
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.250 €	645 €
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	225 €	95 €
Πρώτο (Α'), Δεύτερο (Β') και Τέταρτο (Δ')	-	450 €

- Το τεύχος του ΑΣΕΠ (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές με την επιβάρυνση των 70 euro, ποσό το οποίο αφορά ταχυδρομικά έξοδα.
- Για την παροχή δικαιώματος ηλεκτρονικής πρόσβασης σε Φ.Ε.Κ. προηγούμενων ετών και συγκεκριμένα στα τεύχη Α', Β', Δ', Αναπτυξιακών Πράξεων & Συμβάσεων, Δελτίο Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, η τιμή προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής έτους 2005, κατά 25 euro ανά έτος παλαιότητας και ανά τεύχος, για δε το τεύχος Α.Ε. & Ε.Π.Ε., κατά 30 euro.

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ (το ποσό συνδρομής καταβάλλεται στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 2531 και το ποσό υπέρ ΤΑΠΕΤ (5% του ποσού της συνδρομής) στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 3512). Το πρωτότυπο αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) θα πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.

* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.

* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.

* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.

* Η συνδρομή ισχύει για ένα ημερολογιακό έτος. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.

* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.

* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00' έως 13.00'

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Παρανεστίου	Ενέργειες υποστήριξης για την ιαματικών πηγών Θερμών Παρανεστίου.	93.000 €	58/14-11-05
2	Δήμος Ελευθερών Ν.Καβάλας	Κατασκευή Ξενοδοχειακής Μονάδας 150 κλινών στο Δ.Δ. Ηρακλείτσας	72.000 €	80/24-11-05
3	Δήμος Προσοτσάνης Ν.Δράμας	Δημιουργία Βιοτεχνικού Πάρκου Προσοτσάνης	75.000 €	80/24-11-05
4	Δήμος Προσοτσάνης Ν.Δράμας & Δήμος Κάτω Νευροκοπίου- ΑΝΦΑ Α.Ε.	Ενέργειες Υποστήριξης και Αξιοποίησης Χιονοδρομικού Κέντρου Φαλακρού	145.000 €	80/24-11-05
5	Δήμος Ιάσμου	Ωρίμανση Μελετών και Διαδικασιών Προσέλκυσης Επενδυτών Διεθνούς Εμπορευματοικού Κέντρου Κομοτηνής	105.000 €	106/22-12-05
6	Δήμος Φιλίππων	Αξιοποίηση- Προστασία- Ανάδειξη Λασπόλουτρων Κρηνιδών	66.000 €	108/22-12-05
7	Δήμος Τυχερού	Εκπόνηση συνολικού Master Plan για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων σύμπραξης του Δήμου με τον ιδιωτικό τομέα, του Δήμου Τυχερού Ν. Έβρου	132.000 €	106/22-12-05
8	Δήμος Αλεξανδρούπολης	Αξιοποίηση παλαιού νοσοκομείου του Δήμου Αλεξανδρούπολης	45.000 €	285/3-08-06
9	Δήμος Ιάσμου	Αναπαλαίωση-αξιοποίηση-εκμετάλλευση ακινήτου	57.000 €	299/24-08-06
10	Δήμος Φερρών	Κατασκευή Διαδημοτικού σφαγείου	75.000 €	301/24-08-06
11	Δήμος Κυπρίνου	Κατασκευή σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας επί του ποταμού Άρδα	150.000 €	335/06-10-06
12	Δήμος Αβδήρων	Εκσυγχρονισμός και εκμετάλλευση θερμολιστικής τουριστικής μονάδας ιαματικών πηγών Ν. Κεσσάνης	84.000 €	378/27-12-06
13	Δήμος Σουφλίου	Αποκατάσταση και επανάχρηση παλαιού εργοστασίου τζιβρέ στο Σουφλί	120.000 €	444/19-03-07
14	Δήμος Ορεστιάδας	Αξιοποίηση κτιρίων στέγασης αστυνομικών και δικαστικών αρχών και παλαιού σφαγείου	63.000 €	458/02-04-07

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Μηχανιώνας	Κατασκευή υπόγειου Δημοτικού πάρκινγκ στη Ν. Μηχανιώνα	70.000 €	68/14-11-05
2	Δ. Μηχανιώνας	Ανακατασκευή Δημοτικού Αναψυκτηρίου "Δίας"	68.000 €	68/14-11-05
3	Δ. Νάουσας	Αξιοποίηση - εκμετάλλευση του χιονοδρομικού κέντρου 3-5 Πηγάδια και της δασικής έκτασης (72.000 στρεμμάτων) ιδιοκτησίας Δήμου Νάουσας	260.000 €	68/14-11-05
4	Δ. Πανοράματος	Αξιοποίηση με συμμετοχή ιδιωτών του πολυδύναμου αθλητικού κέντρου Πανοράματος	70.000 €	68/14-11-05
5	Δ. Ελευθερίου - Κορδέλιου Ν.Θεσσαλονίκης	Αξιοποίηση Ακίνητης Περιουσίας Δήμου Ελευθερίου Κορδέλιου & Αξιοποίηση κτιρίου Μύλοι Μελισσάρα	144.000 €	81/24-11-05
6	Δ. Πιερίων Ν.Περίας	Κατασκευή Υδροηλεκτρικής Μονάδας Παραγωγής Ενέργειας στα ΔΔ Ρητίνης και Βρύας	65.000 €	81/24-11-05
7	Δήμος Θεσσαλονίκης	Αξιοποίηση Ιαματικών Λουτρών Θερμής	93.000 €	81/24-11-05
8	Δήμος Θεσσαλονίκης	Δημιουργία Μαρίνας Αναψυχής στην Παραλιακή Ζώνη του Δήμου Θεσσαλονίκης	105.000 €	81/24-11-05
9	Δήμος Αριδαίας	Αξιοποίηση του Ιαματικού Υδροφορέα της Περιοχής των Λουτρών	66.000 €	108/22-12-05
10	Δήμος Πολυκάστρου	Ωρίμανση Μελετών και Διαδικασιών Προσέλκυσης Επενδύτων Διεθνούς Εμπορευματικού Κέντρου Κιλκίς	171.000 €	123/1-2-06
11	Δήμος Κατερίνης	Αξιοποίηση της παραλιακής ζώνης "Ολυμπιακή ακτή"	186.000 €	135/14-2-06
12	Δήμος Βασιλικών Θεσ/νίκης	Ανάπτυξη δημοτικής έκτασης στην περιοχή "Βοσκίνα" του Δ.Δ. Σουρωτής	87.000 €	135/14-2-06
13	Δήμος Σταγείρων-Ακάνθου Ν. Χαλκιδικής	Κατασκευή ΧΥΤΑ	114.000 €	135/14-2-06
14	Δήμος Μενεμένης Θεσ/νίκης	Σταθμός εμπορευματικών μεταφορών	105.000 €	225/9-06-06
15	Δήμος Παραλίας Περίας	Δημιουργία κέντρου Θαλασσοθεραπείας	62.000 €	226/7-06-06
16	Δήμος Μίκρας	Αξιοποίηση-εκμετάλλευση τουριστικού Ακινήτου Δ. Μίκρας	132.000 €	273/28-07-06
17	Δήμος Μακεδονίδος	Υποδομές ανάδειξης του Δήμου Μακεδονίδος σε οργανωμένο και ολοκληρωμένο τόπο αναψυχής και αθλητικών δραστηριοτήτων	123.000 €	286/03-08-06
18	Δήμος Κύρρου	Κατασκευή επιχείρησης εμφιάλωσης νερού	66.000 €	308/04-09-06
19	Δήμος Θέρμης	Αξιοποίηση εκμετάλλευση ακινήτου Δήμου Θέρμης- Δημιουργία αθλητικού κέντρου	180.000 €	381/27-12-06
20	Σύνδεσμος ΟΤΑ Μείζονος Θεσσαλονίκης	Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης στερεών αποβλήτων Ν. Θεσσαλονίκης	250.000 €	373/19-12-06

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δήμος Κοζάνης - ΔΕΠΕΠΟΚ	Υλοποίηση Αναπτυξιακού- Επενδυτικού Προγράμματος Ζώνης Ενεργού Πολεοδομίας ΚΟΖΑΝΗΣ	182.000 €	75/14-11-05,99/16-12-05
2	Δήμος Αγ. Τριάδας Ν.Καστοριάς	Ολοκληρωμένη Παρέμβαση Ανάδειξης και Αξιοποίησης Φαραγγιού Κορομηλιάς	15.000 €	82/24-11-05
3	Δήμος Αγ. Τριάδας Ν.Καστοριάς	Αξιοποίηση Ακινήτου στο Δήμο Αγ. Τριάδας Καστοριάς για τη δημιουργία χώρου Εστίασης και Διαμονής φοιτητών	10.000 €	82/24-11-05
4	Δήμος Γρεβενών	Κατασκευή χώρου στάθμευσης και ανάπλαση οικοπέδου	96.000 €	332/06-10-06

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

<i>α/α</i>	<i>Ο.Τ.Α.</i>	<i>Έργο</i>	<i>Ποσό</i>	<i>Απόφαση</i>
1	Δ. Άρτας	Υπόγειος σταθμός αυτοκινήτων στην Πλατεία Σκουφά	94.000 €	69/14-11-05
2	Δ. Παραμυθιάς	Ωρίμανση Μελετών και Διαδικασιών Προσέλκυσης Επενδυτών Διεθνούς Εμπορευματικού Κέντρου Θεσπρωτίας	171.000 €	107/22-12-05

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Ερισού Κεφαλληνίας	Τουριστική και πολιτιστική αξιοποίηση κάστρου Δ.Δ. Άσου και αξιοποίηση παλαιού κτιρίου Δ.Δ. Φισκάρδου & Αξιοποίηση σχολικής περιουσίας (Δ.Δ. Άσου, Φισκάρδου, Τσελεντάτων, Κοθρέα) και τουριστικού περιπτέρου Δ.Δ. Φισκάρδου Δ. Ερισού	91.000 €	64/14-11-05
2	Δ. Παρελίων Κέρκυρας	«Εκπόνηση συνολικού Master Plan για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων σύμπραξης του Δήμου με τον ιδιωτικό τομέα, του Δήμου Παρελίων Ν. Κερκύρας»	25.000 €	64/14-11-05
3	Δήμος Λειβαθούς Κεφαλληνίας	Κατασκευή και λειτουργία χώρου εστίασης και εκδηλώσεων στη Δημοτικό Αλσύλλιο ΚΑΛΛΙΘΕΑ Δ.Δ. Λακίθρας	33.000 €	76/21-11-05
4	Δ. Κερκυραίων Κέρκυρας	Κατασκευή υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων στην πλατεία ΣΑΝ ΡΟΚΟ με την σύμπραξη ιδιωτών	45.000 €	224/9-06-06
5	Δ. Παλικής Κεφαλληνίας	Ανέγερση και λειτουργία ξενοδοχείου πολυτελείας (5 αστέρων) 500 κλινών με κέντρο αργιολοθεραπείας σε παραθαλάσσια έκταση ιδιοκτησίας του Δήμου Παλικής, Ν. κεφαλληνίας	231.000 €	237/20-06-06
6	Δ. Παζών Κέρκυρας	Αξιοποίηση περιουσίας Δήμου Παζών	141.000 €	227/20-06-06

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Πορταριάς	Κατασκευή χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων εντός των ορίων οικισμού Πορταριάς	72.000 €	66/14-11-05
2	Δ. Τρικαίων	Ανέγερση και εκμετάλλευση χώρων στάθμευσης και συναφών έργων στην πόλη των Τρικάλων	87.000 €	66/14-11-05
3	Δ. Αρτέμιδας	Κατασκευή και Λειτουργία υποδομών ορεινού τουρισμού	171.000 €	66/14-11-058
4	Δ. Μηλεών	Προσυμβατική διαδικασία για την αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας	75.000 €	66/14-11-05
5	Δ. Παραληθαίων	Κατασκευή Τυποποιητηρίου - Συσκευαστηρίου Ελαιολάδου στο Ρίζομα Τρικάλων	68.000 €	71/14-11-05
6	Δ. Κλεινοβού	Κατασκευή Πίστας ορεινής χιονοδρομίας στο Δ.Δ. Παλαιωρίου & Κατασκευή Χιονοδρομικού Κέντρου στο Δ.Δ. Κλεινού	114.000 €	71/14-11-05
7	Δ. Κάρλας	Κατασκευή Παραδοσιακού Ξενώνα στο Δ.Δ. Καναλιών & Βοηθητικές Εγκαταστάσεις Κωπηλατοδρομίου Λίμνης Κάρλας	78.000 €	71/14-11-05
8	Δ. Πτελεού	Ανάδειξη Αξιοποίηση Ενετικού Κάστρου & Ανάπλαση Παραλίας Αχιλλείου	15.000 €	71/14-11-05
9	Δ. Πορταριάς	Αναπαλαίωση - εξοπλισμός δυο παραδοσιακών κτιρίων για χρήση εστιατορίου - μπαρ	26.000 €	138/20-02-06
10	Δ. Ζαγοράς	Αναπαλαίωση και κατασκευή ξενώνα - πολιτιστικού κέντρου	44.000 €	138/20-02-06
11	Κ. Μακρυνίτσας	Χώρος στάθμευσης στη θέση "Μπράνη"	45.000 €	138/20-02-06
12	Δ. Ιωλκού	Κατασκευή δημοτικού ξενώνα	44.000 €	138/20-02-06
13	Δ. Λαρισαίων	Κατασκευή αθλητικού κέντρου Νέας Πολιτείας	124.500 €	138/20-02-06
14	Δ. Αλοννήσου	Μετατροπή του αλιευτικού καταφύγιου 'Καλαμάκια' του Δήμου Αλοννήσου σε καταφύγιο τουριστικών σκαφών	118.000 €	161/16-03-2006
15	Κ. Ανάβρας	Αξιοποίηση πόρων της Κοινότητας Ανάβρας και μικρού υδροηλεκτρικού έργου	72.000 €	160/16-03-2006
16	Δ. Μουρεσίου	Αξιοποίηση δημοτικού οικοπέδου Δ.Δ. Τσαγκαράδας για τη δημιουργία ξενοδοχειακής μονάδα & Κατασκευή συνεδριακού κέντρου Δήμου Μουρεσίου & Αξιοποίηση φυσικού λιμανιού Νταμούχαρης και κατασκευή μαρίναςκαφών αναψυχής	105.000 €	234/20-06-06
17	Δ. Ευρυμενών	Άντληση, εμφιάλωση και εμπορική αξιοποίηση της Ιαματικής πηγής της περιοχής "κόκκινο νερό"	66.000 €	284/03-08-06
18	Δ. Πορταριάς	Υποδομές ανάπτυξης της Πορταριάς σε διακεκριμένο θέρετρο τουρισμού	132.000 €	283/03-08-06
19	Δ. Βόλου	Διαμόρφωση πλατείας Πανεπιστημίου και δημιουργία υπόγειου χώρου στάθμευσης	96.000 €	276/01-08-06
20	Δ. Βόλου-ΔΗΤΕΒ	Ανάπτυξη και λειτουργία θεματικού πάρκου Αργούς	159.000 €	276/01-08-07

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
21	Δ. Παμίσου	Ίδρυση μονάδας παραγωγής ασφαλτομίγματος	59.000 €	300/24-08-06
22	Δ. Σοφάδων	Κατασκευή Ξενοδοχειακής μονάδας	81.000 €	334/06-10-06
23	Δ. Αγριάς	Πολλαπλή και ολοκληρωμένη αξιοποίηση των πηγών του Δήμου Αγριάς	150.000 €	386/12-01-07

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Πυλλήνης	Αξιοποίηση λουτροπηγής Στάχτης - Πόριαρη	88.000 €	62/14-11-05
2	Δ. Παίων	Νομική υποστήριξη για τη σύμβαση του έργου 'Ίδρυση σφαγείων'	9.000 €	62/14-11-05
3	Δήμος Αιγίου	Κατασκευή Μαρίνας Τουριστικών και Ιστιοπλοϊκών Σκαφών	93.000 €	77/21-11-05
4	Δήμος Παράβoλας	Εκπόνηση συνολικού Master Plan για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων σύμπραξης του Δήμου με τον ιδιωτικό τομέα	40.000 €	144/24-02-06
5	Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας	Κατασκευή υπόγειου parking	93.000 €	252/13-07-06
6	Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας	Κατασκευή πολιτιστικού και συνεδριακού κέντρου	189.000 €	252/13-07-06
7	Δήμος Γαστούνης	Αξιοποίηση ακινήτου με τη μετατροπή του σε ξενοδοχείο	81.000 €	274/28-07-06
8	Δήμος Βόλακος	Περιφερειακή Αγορά-Δημοπρατήριο Αγροτικών Προϊόντων	90.000 €	459/02-04-07

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Δεσφίνας	Εκπόνηση συνολικού Master Plan για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων σύμπραξης του Δήμου με τον ιδιωτικό τομέα, του Δήμου Δεσφίνας Ν. Φωκίδας	45.000 €	63/14-11-05
2	Δ. Καμένων Βούρλων	Κατασκευή Μαρίνας στα Καμένα Βούρλα	84.000 €	63/14-11-05
3	Δ. Καρπενησίου	Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας για την σύμπραξη του Δήμου Καρπενησίου με ιδιώτη για την κατασκευή εμπορικού κέντρου και υπόγειου χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων στην παλαιά λαϊκή αγορά	94.000 €	69/14-11-05
4	Δ. Καρπενησίου	Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας για την σύμπραξη του Δήμου Καρπενησίου με ιδιώτη για την κατασκευή νέου Δημαρχείου, εμπορικού κέντρου και υπογείου χώρου στάθμευσης στο χώρο του παλαιού ΚΤΕΛ της πόλης	102.000 €	69/14-11-05
5	Δήμος Αρτεμισίου	Αξιοποίηση Παραθαλάσσιου Ακινήτου στα Βασιλικά του Δήμου Αρτεμισίου, για χρήση κατασκηνωτικού κέντρου περιβαλλοντολογικής και καταδυτικής εκπαίδευσης	102.000 €	104/30-12-05
6	Δήμος Καλλιέων	Εκπόνηση συνολικού Master Plan για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων σύμπραξης του Δήμου με τον ιδιωτικό τομέα	40.000 €	137/24-02-06
7	Δήμος Αλιάρτου Ν.Βοιωτίας	Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας Δήμου Αλιάρτου	180.000 €	228/20-06-06
8	Κοινότητα Τυμφρηστού	Ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων βουνού	44.000 €	272/01-08-06

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Αγ. Βαρβάρας	Μελέτη - κατασκευή λειτουργία υπόγειου χώρου στάθμευσης στο ΟΤ 417 (Ελ. Βενιζέλου - Παλαμά -Πλάτη) χωρητικότητας 90 θέσεων	70.000 €	67/14-11-05
2	Δ. Αγ. Βαρβάρας	Μελέτη - κατασκευή λειτουργία υπόγειου χώρου στάθμευσης στο ΟΤ 537 (Χανίων - Ηρακλείου - Θησέως - Μακρυγιάννη) χωρητικότητας 265 θέσεων	74.000 €	67/14-11-05
3	Δ. Αγ. Βαρβάρας	Μελέτη - κατασκευή λειτουργία χώρου πολλαπλών πολιτιστικών δραστηριοτήτων και ψυχαγωγίας στο ΟΤ 752 - 749 επί των οδών Ιεράς Οδού, Βενιζέλου, Ερμούθου, Κρήνης	99.000 €	67/14-11-05
4	Δ. Αθηναίων	Μελέτη - κατασκευή - χρηματοδότηση & παραχώρηση εκμετάλλευσης 2 υπόγειων χώρων στάθμευσης και διαμόρφωση ισόγειου επιφάνειας στις οδούς Α) Ψηλορείτη & Δεληγιάνη και Β) Κύπρου & Πατησίων	117.000 €	67/14-11-05
5	Δ. Αιγάλεω	Κατασκευή, Διαχείριση, Λειτουργία υπόγειου χώρου στάθμευσης σε ιδιόκτητο οικοπέδο του Δήμου επί των οδών Δωδεκανήσου και Ιεράς Οδού	70.000 €	67/14-11-05
6	Δ. Γαλατσίου	Κατασκευή Υπογ. Χώρου στάθμευσης σε ιδιόκτητο οικοπέδο επί των οδών Ηνιόχου -Κουντουριώτου - Βεΐκου, Διαχείριση και Λειτουργία	70.000 €	67/14-11-05
7	Δ. Νέας Ιωνίας	Κατασκευή Σταθμού Αυτοκινήτων στο Ο.Τ. 150 (σε συνδυασμό με τη λειτουργία συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης στο Εμπορικό Κέντρο της Νέας Ιωνίας)	70.000 €	67/14-11-05
8	Δ. Νέας Χαλκηδόνας	Κατασκευή Υπόγειου Χώρου Στάθμευσης Αυτοκινήτων και ανάπλαση υπερκείμενου χώρου σε ιδιόκτητο οικοπέδο επί των οδών Βάρναλη - Περικλέους - Εθν. Αντιστάσεως - Γρηγορίου Ε' (Ο.Τ. 11), διαχείριση και λειτουργία	72.000 €	67/14-11-05
9	Δ. Πεύκης	Κατασκευή υπογείου γκαράζ	67.000 €	67/14-11-05
10	Δ. Ταύρου	Κατασκευή υπογείου γκαράζ - Διαμόρφωση κοινόχρηστου χώρου	66.000 €	67/14-11-05
11	Δ. Ταύρου	Διαμόρφωση και αξιοποίηση χώρου παλαιών δημοτικών σφαγείων & Διαμόρφωση και αξιοποίηση πάρκου ενόπλων δυνάμεων	99.000 €	67/14-11-05
12	Δ. Περάματος	Κατασκευή, διαχείριση, λειτουργία πολυχώρου αθλητισμού, πολιτισμού και εξυπηρέτησης αναγκών στάθμευσης	93.000 €	67/14-11/05
13	Δ. Λυκόβρυσης	Αξιοποίηση οικοπέδου έκτασης 6,5 στρεμμάτων εντός των ορίων του Δήμου, και εντός σχεδίου πόλεως.	103.000 €	67/14-11-05
14	Δ. Ραφήνας	Αξιοποίηση Ακινήτου για την κατασκευή από την ΔΕΑΡ κλειστού υπογείου σταθμού αυτοκινήτων στο ΟΤ 140 του Δήμου Ραφήνας	78.000 €	105/22-12-05
15	Δ. Ραφήνας	Κατασκευή δικτύων αποχέτευσης, Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων και Λειτουργία του Συστήματος Αποχέτευσης	196.000 €	136/14-2-06
16	Δ. Ηρακλείου	Ανακατασκευή παλαιού κτιρίου σε κτίριο πολιτιστικών-ψυχαγωγικών-εμπορικών χρήσεων	81.000 €	138/20-02-06
17	Δ. Γλυφάδας	Κατασκευή υπόγειου σταθμού στάθμευσης	78.000 €	157/16-03-06
18	Δ. Αίγινας	Κατασκευή υποθαλάσσιου αγωγού σύνδεσης με την Ε.Υ.Δ.Α.Π του Δήμου Αίγινας Ν. Αττικής	180.000 €	184/20-04-06
19	Δ. Λαυρεωτικής	Δημιουργία πάρκου/κέντρου εγκατάστασης μικρών επιχειρήσεων (ΚΕΜΕ) στη θέση Πέρδικα εντός του ΒΠΠΑ Πάνορμος του Λαυρίου	213.000 €	223/9-06-06
20	Δ. Αμαρουσίου	Κατασκευή και λειτουργία δύο σταθμών στάθμευσης	149.000 €	296/10-08-06
21	Δ. Αμαρουσίου	Συντήρηση και λειτουργία δημοτικού ηλεκτροφωτισμού	54.000 €	296/10-08-06
22	Δ. Αμαρουσίου	Συντήρηση και ενίσχυση αστικού πρασίνου	54.000 €	296/10-08-06
23	Δ. Αμαρουσίου	Λειτουργία συστήματος καθαριότητας	96.000 €	296/10-08-06

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
24	Δ. Ζωγράφου	Αξιοποίηση της βίλας Ζωγράφου	81.000 €	295/08-08-06
25	Δ. Ζωγράφου	Δημιουργία υπόγειων χώρων στάθμευσης	149.000 €	295/08-08-06
26	Δ. Φυλής	Κατασκευή διοικητηρίου-υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων-ανάπλαση κεντρικής πλατείας	81.000 €	271/01-08-06
27	Δ. Ψυχικού	Υπόγειοι σταθμοί στάθμευσης πλησίον κόμβου Φάρου Ψυχικού στη λεωφόρο Κηφισίας και πλησίον κόμβου Κατεχάκης	149.000 €	275/01-08-06
28	Δ. Αμαρουσίου	Αξιοποίηση Δημοτικών ακινήτων και Αθλητικών εγκαταστάσεων	246.000 €	372/19-12-06
29	Δ. Αμαρουσίου	Λειτουργία δημοτικών βρεφονηπιακών σταθμών	87.000 €	372/19-12-06
30	Δ. Ελευσίνιας	Κατασκευή χώρων στάθμευσης- Δημιουργία αθλητικών χώρων- Δημιουργία μονάδας λιματοσματοποίησης	180.000 €	450/27-03-07

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Σπάρτης	Εμπορική αξιοποίηση ακινήτου (οικοπεδικές εκτάσεις)	95.000 €	61/14-11-05
2	Δ. Μεγαλόπολης	Ολοκλήρωση Τηλεθέρμανσης Μεγαλόπολης	120.000 €	61/14-11-05
3	Δ. Αργους	Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας για σύμπραξη ΟΤΑ με Ιδιώτες - Δημιουργία φορέα διαχείρισης της υπό θεσμοθέτηση Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Περιοχής (ΒΕΠΕ) με το Ε.Β.Ε.Α.	40.000 €	65/14-11-05
4	Δ. Κορινθίων	Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας για την σύμπραξη του Δήμου Κορινθίων με ιδιώτη για την κατασκευή κλειστού χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων	87.000 €	61/14-11-05
5	Δ. Σικυωνίων Κορινθίας	Εκπόνηση συνολικού Master Plan για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων σύμπραξης του Δήμου με τον ιδιωτικό τομέα, του Δήμου Σικυωνίων - <u>ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ</u> : Ανάδειξη – αξιοποίηση χώρου πρώην Σταφιδεργοστασίου και δημιουργία Πολιτιστικού Πολύκεντρου – Κατασκευή Ενυδρείου	102.000 €	118/1-2-06
6	Δ. Φαλαισίας	Δημιουργία εκτροφείου θηραμάτων & παραθεριστικού κέντρου	50.000 €	158/16-03-06
7	Ενιαίος Σύνδεσμος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Ν. Μεσσηνίας	Ολοκληρωμένη μονάδα διαχείρισης στερεών αποβλήτων	153.000 €	333/06-10-06

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

a/a	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Χίου	Εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας για σύνταξη διακήρυξης για πρόσκληση ενδιαφέροντος για δημιουργία υπόγειου πολυώροφου χώρου στάθμευσης στην παλαιά λαχαναγορά και αναβάθμιση του χώρου	74.000 €	60/14-11-05
2	Δ. Καρδαμύλων και Αμανής Χίου	Διαδημοτική - Συνεργασία με ιδιώτη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με την εκμετάλλευση αιολικού δυναμικού	50.000 €	70/14-11-05
3	Δ. Ερεσσού - Αντίσσης Λέσβου	Αυτόνομο Υδροαιολικό Σύστημα Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας	247.000 €	70/14-11-05
4	Δ. Ερεσσού - Αντίσσης Λέσβου (2)	Κατασκευή και Λειτουργία Camping σε Δημοτικό Οικόπεδο & Επιχείρηση Λατομείου Πέτρας	40.000 €	70/14-11-05
5	Δ. Λουτρόπολης Θερμής Λέσβου	Τουριστική Αξιοποίηση Δημοτικών Εκτάσεων στις περιοχές Μυστεγνά και Ν.Κυδωνίες	168.000 €	70/14-11-05
6	Δ. Μυτιλήνης Λέσβου	Αξιοποίηση- Εκμετάλλευση των Ιαματικών Πηγών Θερμά Κόλπου Γέρας	104.000 €	70/14-11-05
7	Δ. Μούδρου Λέσβου	Αξιοποίηση- Εκμετάλλευση τουριστικών ακινήτων Δήμου Μούδρου	150.000 €	134/14-2-06

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο	Ποσό	Απόφαση
1	Δ. Καλύμνου	«Εκπόνηση συνολικού Master Plan για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων σύμπραξης του Δήμου με τον ιδιωτικό τομέα, του Δήμου Καλύμνου Ν. Δωδεκανήσου»	100.000 €	59/14-11-05
2	Δ. Καλλιθέας Ρόδου	Συνεδριακό κέντρο Δήμου Καλλιθέας Ρόδου "Πλανητάριο" & Θεματικό πάρκο: "Τα 7 θαύματα του κόσμου"	100.000 €	59/14-11-05
3	Δ. Δρυμαλίας Νάξου	Κατασκευή δημοσυνεταιριστικού τυροκομείου στην ορεινή Νάξο	42.000 €	72/14-11-05
4	Δ. Ιητών	Ολοκληρωμένο σύστημα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με αντλησιοταμίευση για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και υδρογόνου στη Νήσο Ίο	162.000 €	159/16-03-06
5	Δ. Άνδρου	Ανέγερση πολυχώρου εκπαίδευσης και πολιτισμού	34.500 €	336/06-10-06

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

α/α	Ο.Τ.Α.	Έργο		Απόφαση
			Σύνολο	
1	Ε.Σ.Δ.Α.Κ.	Ολοκληρωμένη μονάδα διαχείρισης στερεών αποβλήτων Ν.Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Λασιθίου με ανάκτηση πρώτων υλών και παραγωγή προϊόντων και ενέργειας	200.000 €	74/14-11-05
2	Ρεθύμνης	Δημιουργία δημαρχείου και υπόγειων χώρων στάθμευσης	153.000 €	270/01-08-06
3	Δ. Χερσονήσου	Δημιουργία επιχείρησης για τη διαχείριση των πρασίνων και οργανικών απορριμάτων της ευρύτερης περιοχής - Δημιουργία συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης αδρανών υλικών Κρήτης (ΣΕΥΔΑΚ)	162.000 €	337/06-10-06

ΔΙΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΔΙΤ

Αποτελείται από:		
-Τον Υπουργό Οικονομικών	Προεδρεύων	- Ελέγχει την υπαγωγή στο Ν. 3389 -Συντονίζει την προσπάθεια υπαγωγής -Εποπτεύει τη διαδικασία εκτέλεσης
-Τον Υπουργό Ανάπτυξης	Τακτικό Μέλος	
-Τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων	Τακτικό Μέλος	
-Τον εκάστοτε συναρμόδιο Υπουργό	Έκτακτα μέλη	

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΔΙΤ

Υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών, απ' όπου και συστήνεται

Ρόλος της είναι να:

-Εντοπίζει τις υπηρεσίες ή τις υποδομές που μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα ΣΔΙΤ

-Προωθεί τις υπηρεσίες και να δημιουργεί τις υποδομές που μπορούν να ενταχθούν στο καθεστώς των ΣΔΙΤ

-Επισημαίνει τις περιπτώσεις ΣΔΙΤ που καθίστανται προσοδοφόρες για το Ελληνικό Δημόσιο και τους Έλληνες πολίτες

-Προωθεί τα εν λόγω έργα διευκολύνοντας το Δημόσιο σε θέματα επιλογής του ιδιώτη εταίρου

-Ενημερώνει τη ΔΕΣΔΙΤ για τη πρόοδο των έργων τα οποία παρακολουθεί

-Επεξεργάζεται τις εισηγήσεις που προκύπτουν για τυχόν προβλήματα

-Καλεί τους Δημόσιους φορείς (που διαθέτουν έργα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα τους και βρίσκονται στον κατάλογο των προτεινόμενων συμπράξεων) και τους καλεί εντός διμήνου να υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής

-Συντονίζει τις διαδικασίες Ανάθεσης στον ιδιώτη και καθορίζει τις συνέπειες κάθε εμπλεκομένου

-Σε περιπτώσεις που παρατηρείται οποιοδήποτε κώλυμα ανακαλεί την Απόφαση Υπαγωγής